

ਸੋਚੀ ੨

੧ ਓ

ਅੰਕ ੨

ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਤ੍ਰ

ਸਾਵਣ, ਭਾਦੋਂ, ਅੱਸੂ

੪੮੨ ਗੁ: ਨਾ: = ੨੦੦੭ ਬਿ: = ੧੯੫੦ ਈ:

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੋਸਾਇਟੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ ਤੇ ਰੀਤਿ

ਪਹਿਲਾ ਦਰਸ਼ਨ

(ਵਲੋਂ-ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ)

‘ਉਦਾਸੀ’-ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਹਨ—
(੧) ਉਪਰਾਮਤਾ, ਵਿਰਕਤਤਾ । ਜਿਵੇਂ ਬੁਲਬੁਲ ਫੁੱਲ ਬਿਨਾਂ ਉਦਾਸ ਹੈ। (੨) ਉਦਾਸੀਨ, ਵਸ਼ੇਸ਼ਨ ਹੈ ਉਸ ਪ੍ਰਾਨੀ ਦਾ, ਜੋ ਦੁਨਿਆਵੀ ਐਸ਼ ਤੇ ਟੱਬਰ-ਟੀਹਰ ਦੇ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਵਲੋਂ ਉਪਰਾਮ (ਵਿਰਕਤ) ਯਾ ਬੇਮੁਹਤਾਜ ਹੈ। ਜਿਹਾ ਕਿ—

“ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਬਾਹਰਿ ਘਰਿ ਏਕੋ,
ਨਾਨਕੁ ਭਇਆ ਉਦਾਸੀ ॥੫॥੧੧॥”

(ਮਾਰੂਮ: ੧)

(੩) ਸਫਰ, ਯਾਤ੍ਰਾ—ਜੋ ਘਰ-ਘਾਟ ਦਾ ਸੁਖ ਤੇ ਸਾਕ-ਸਰਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਫਰਾਂ (ਵੌਰਿਆਂ) ਦਾ ਰਿਵਾਜੀ (ਰੂੜੀ) ਨਾਮ ‘ਉਦਾਸੀਆਂ’ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹਾਕੁ—‘ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਦਾਸੀ ਕੀਤੀ ਪੂਰਬ ਕੀ।’ (ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ—੧੬ਵੀਂ)

ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ ਦਾ ਬਾਨੀ।

“ਬਾਬੇ ਭੇਖ ਬਣਾਇਆ,
‘ਉਦਾਸੀ’ ਕੀ ਰੀਤਿ ਚਲਾਈ ॥੨੪॥

(ਭਾ: ਗੁਰਦਾਸ-ਵਾਰ ੧)

ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਯਾ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ, ਮਨੁੱਖ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਧੂ-ਫਕੀਰ ਬਣਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਭੇਖ ਤੇ ਰੀਤਿ ਭੀ ਉਹ ਕੋਈ ਨ ਕੋਈ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਜੀਕੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ‘ਵਿਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ’ ਵਿਚ ‘ਆਪਣੀ ਕਥਾ’ ਦੱਸਣ ਵੇਲੇ ਉਥਾਨਕਾ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—

ਇ: ਪ: ੯੩.

ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਖ^੧ ਨਮਿੱਤ ਠਹਰਾਏ ।
 ਤੇ ਹਿਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਵਾਏ ।
 ਤਾ ਕੀ^੨ ਬਾਤ ਬਿਸਰ ਜਾਤੀ ਭੀ* ।
 ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥੧੨
 ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ।
 ਤਬ ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁੱਛਨ^੩ ਠਹਿਰਾਨਾ ।
 ਤੇ ਭੀ ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ।
 ਪਰਮੇਸੁਰੁ ਪਾਹਨ^੪ ਠਹਰਾਏ ॥੧੩
 ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧੁ ਠਹਿਰਾਏ ।
 ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਨਹੀ ਪਾਏ ।
 ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ ।
 ਤਿਨਿ ਤਿਨਿ ਅਪਨੋ ਪੰਥ ਚਲਾਨਾ ॥੧੪

...
 ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰਿ 'ਦੱਤ'^੫ ਉਪਜਾਯੋ ।
 ਤਿਨ ਭੀ ਅਪਨਾ ਪੰਥ ਚਲਾਯੋ ।
 ਈਕਰ ਮੋ ਨਖ, ਸਿਰਿ ਜਟਾ ਸਵਾਰੀ ।
 ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩

੧- ਗਵਾਹੀ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਸਰਬ ਸਮਰੱਥਾ ਸੰਬੰਧੀ

੨- ਉਸ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ।

੩- ਮਨੁੱਖਾਂ (ਮਨੁ ਦੀ ਸੰਤਾਨ) ਨੂੰ (ਅਗਵਾਈ ਬਖਸ਼ੀ)

੪- ਪੱਥਰ, ਮੂਰਤੀਆਂ, ਬੁਤ ।

੫- 'ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੇਯਾ ਜੋ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਮੰਨੀਦਾ ਇ ।

੬- ਹੱਥਾਂ 'ਚਿ ਨਹੁ ਵਧ ਲਏ, ਸਿਰ ਤੇ ਜਟਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈਆਂ ।

*ਉਸ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਦੀ ਆਖੀ ਗੱਲ (ਸੌਂਪੀ ਡਿਉਟੀ) ਵਿਸਰ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ, ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਸੋਭਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ।

ਪੁਨਿ ਹਰਿ 'ਗੋਰਖ' ਕਉ ਉਪਰਾਜਾ^੧ ।
 ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਬਡ ਰਾਜਾ ।
 ਸੁਵਨ^੨ ਫਾਰਿ ਮੁੰਦਾ ਦੁਐ ਡਾਰੀ ।
 ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ-ਗੀਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੪
 ਪੁਨਿ ਹਰਿ 'ਰਾਮਾਨੰਦ' ਕੋ ਕਰਾ ।
 ਭੇਸ 'ਬੈਰਾਗੀ' ਕੋ ਜਿਨਿ ਧਰਾ ।
 ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ।
 ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੫

(ਵਿ. ਨਾਟਕ, ਅਪਨੀ ਕਥਾ—ਅਧਿ: ੬)

ਬੱਸ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੱਚ-ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ
 ਆਏ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਅਪਣੇ ਪੰਥ ਚਲਾਏ । ਦੱਤਾ ਤੇ ਇਹ ਅਪਣੇ ਪੰਥ ਦਾ
 ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ 'ਸੰਨਿਆਸੀ'; ਤੇ ਭੇਖ : ਸਿਰ ਤੇ ਲੰਮੀਆਂ ਜਟਾਵਾਂ ਅਰੁ
 ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਸ਼ਿਕਾਰ-ਮਾਰੂ ਪਸੂ ਪੰਛੀਆਂ ਸਮਾਨ ਵਧਾਏ ਹੋਏ ।
 ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ 'ਜੋਗੀ'; ਪਛਾਣ
 (ਭੇਖ): ਕੰਨੀ ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਘੋਨਘੋਨ ਯਾ ਸਵਾਹ ਪਾ ਕੇ ਭੂਰੇ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ।
 ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਠ ਦੀਆਂ
 ਕੰਠੀਆਂ ਪੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਰੁ 'ਮਤਿ' ਦਾ ਨਾਮ ਧਰਿਆ 'ਵੈਰਾਗੀ' ।

'ਸੰਨਿਆਸੀ', 'ਜੋਗੀ' ਤੇ 'ਬੈਰਾਗੀ' ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਗ
 ਪਗ ਇੱਕੋ ਹਨ—ਸ਼ਿਸਟੀ ਨਾਲੋਂ ਨਿਹੁੰ ਤੋੜ ਕੇ, ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਨਾਲ
 ਜੋੜਨਾ । ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂੜੀ (ਰਿਵਾਜੀ) ਅਰਥ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖੋ
 ਵੱਖਰੇ ਤਿੰਨਾਂ 'ਮਤਾਂ' ਦੇ ਭੇਖਾਂ ਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਲਖਾਇਕ ਹਨ ।

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ, ਅਪਣੇ ਦਸਵੇਂ ਜਾਮੇਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ
 ਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਤੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਮਤ ਮੰਨਕੇ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—
 ਜੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨ^੩ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ।
 ਤਿਨ ਤਿਨ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਤਿਆਗੀ ।

੧—ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਸਿਰਜਿਆ । ੨—ਕੰਨ

੨—ਨੀਯਤ ਕੀਤਾ ।

੩—ਚਹੁੰਆਂ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿੜਕ ਕੇ ਤੇ ਸੋਧ-ਸਵਾਰ ਕੇ
 ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ-ਪੁਸਤਕ ।

ਇ. ਪ: ੯੫.

ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਠਹਰਾਯੋ ।
 ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥੧੮
 ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ^੧ ਕਤੇਬਨ^੨ ਤਿਆਗੀ ।
 ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ।
 ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ੍ਹ-ਮੱਤ ਜੋ ਚਲਹੀ ।
 ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋ ਦਲਹੀ ॥੨੦

(ਅਪਨੀ ਕਥਾ-ਅਧਿ: ੬)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਦੀ-ਕਤੇਬੀ ਮਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰਾ ਧਰਮ-ਪੰਥ (ਗੂੜ੍ਹਮਤ)
 ਕਿਨ ਚਲਾਇਆ? ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਹੀ ਐਉਂ ਦਸਦੇ ਹਨ:-

ਦੋਹਰਾ

ਤਿਨ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀ ਕੁਲ ਬਿਖੈ, ਪ੍ਰਗਟੇ 'ਨਾਨਕ ਰਾਇ' ।
 ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੇ ਸੁਖ ਦਏ, ਜਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥੪

ਚੌਪਈ

ਤਿਨ ਇਹ ਕਲਿ ਮੋਂ 'ਧਰਮ' ਚਲਾਯੋ ।
 ਸਭ ਸਾਧਨ^੩ ਕੇ ਰਾਹ ਬਤਾਯੋ ।
 ਜੋ ਤਾ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਆਏ ।
 ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ ।੫
 ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ।
 ਪਾਪ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ।
 ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਏ ।
 ਜਾਲ-ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ ॥੬

(ਅਪਨੀ ਕਥਾ, ਅਧਿ-੫)

੧-ਪੂਰਬੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਧਰਮ-ਪੁਸਤਕ ।

੨-ਪੱਛਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਹਬੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ।

੩-ਬੇਦੀ ਤੇ ਕਤੇਬੀ ਮਤਾਂ ਦੇ ਸਾਧੂ-ਫਕੀਰ-ਸੰਨਿਆਸੀ, ਜੋਗੀ,
 ਬੈਰਾਗੀ, ਸੂਫੀ ਤੇ ਕਲੰਦਰ ਆਦਿਕ ਸਾਰੇ ।

ਇ: ਪ: ੯੬.

ਜੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਬੰਦੇ ਸੰਸਾਰਕ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦੇ ਕੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤ, ਪੀਰ ਫਕੀਰ, ਤੇ ਔਲੀਏ ਗੌਸ ਆਦਿਕ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰੁ ਪਿੱਛੋਂ ਹੋਏ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਏ ਪੰਥ (ਮਤਿ) ਤੇ ਭੇਖ-ਰੇਖ ਭੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹੇ ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਰ 'ਉਦਾਸੀ' ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ 'ਭੇਖ' ਯਾ 'ਮਤਿ' ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਖਤੇ ਪਰ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸੁਮੇਰ ਪ੍ਰਬਤ ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੰਮੀਆਂ ੨ ਉਮਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧ (ਜੋਗੀ) ਚਰਪਟ ਤੇ ਲੋਹਾਰੀਪਾ ਵਰਗੇ, ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਅਣੋਖਾ ਭੇਖ ਵੇਖ ਕੇ ਅਚੰਭਾ ਨਾ ਮੰਨਦੇ; ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਬੈਰਾਗੀ' ਸਾਧੂ ਸਮਝ ਕੇ ਐਉਂ ਨਾ ਪੁਛਦੇ :-

“ਕਵਨ ਤੁਮੇ ? ਕਿਆ ਨਾਉਂ ਤੁਮਾਰਾ ?
 ਕਉਨੁ ਮਾਰਗ ? ਕਉਨੁ ਸੁਆਉ ?
 ਕਹ ਬੈਸਹੁ ? ਕਹ ਰਹੀਐ ਬਾਲਿ* !
 ਕਹ ਆਵਹੁ ? ਕਹ ਜਾਹੋ ? -
 ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ—“ਸੁਣਿ ਬੈਰਾਗੀ !
 ਕਿਆ ਤੁਮਾਰਾ ਰਾਹੁ ?” ੨

(ਸਿੱਧ-ਗੋਸਟਿ)

ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ।

‘ਚਰਪਟ ਨਾਥ’ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਂਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ‘ਭੇਖ’ ਤੇ ‘ਰੀਤਿ’ ਦਾ ਨਵਾਂ ਹੀ ਨਾਮ ‘ਉਦਾਸੀ’ ਦੱਸਿਆ ਅਰੁ ਫਰਮਾਇਆ :-

੧- ਰਾਹੁ, ਪੰਥ, ਮਤਿ । ੨- ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਮਤਲਬ, ਮਨੋਰਥ ।

੩- ਹੇ ਬਾਲਕ, ਹੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ! ੪- ਤੌਰ-ਤ੍ਰੀਕਾ, ਰਹੁ-ਰੀਤਿ ।

* ਸਿੱਧ-ਜੋਗੀਸਰਾਂ ਨੇ ਉਮਰਾਂ ਜੋਗ-ਬਲ ਕਰਕੇ ਬੜੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ੨ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਗੋਰਖ ਆਦਿ ‘ਚਿਰੰਜੀਵ’ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ; ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਸਾਂ ਚੌਤੀ-ਪੈਂਤੀਹ ਬਰਸਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧ ‘ਬਾਲਾ’ ਯਾ ‘ਪੁੱਤ੍ਰ’ ਕਰਕੇ ਸੱਦਦੇ ਹਨ ।

ਇ: ਪ: ੯੭.

“ਗੁਰਬਚਨੀ ਬਾਹਰਿ ਘਰਿ ਏਕੋ
ਨਾਨਕੁ ਭਇਆ ‘ਉਦਾਸੀ’ ॥੫॥੧੧”

(ਮਾਰੂ ਮ: ੧)

ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ‘ਲੋਹਾਰੀਪਾ’

ਬੋਲਿਆ :-

ਕਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਜਿਓ ਉਦਾਸੀ ?
ਕਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਇਹੁ ਭੇਖੁ ਨਿਵਾਸੀ ?
ਕਿਸੁ ਵਖਰਾ ਕੇ ਤੁਮ ਵਣਜਾਰੇ ?
ਕਿਉਂਕਰਿ ਸਾਬੁ^੨ ਲੰਘਾਵਹੁ ਪਾਰੇ ? ੧੭

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ:-

ਗੁਰਮੁਖਿ^੧ ਖੋਜਤ ਭਏ ਉਦਾਸੀ !
ਦਰਸਨ ਕੈ ਤਾਈਂ ਭੇਖ ਨਿਵਾਸੀ !
ਸਾਚੁ ਵਖਰ ਕੇ ਹਮ ਵਣਜਾਰੇ ।
‘ਨਾਨਕ’ ਗੁਰਮੁਖਿ^੬ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰੇ ॥੧੮

(ਸਿੱਧ-ਗੋਸਟਿ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਫ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ‘ਗੁਰਮੁਖ’ ਦੀ ਖੋਜ-
ਭਾਲ ਵਾਸਤੇ ਘਰੇ ‘ਉਦਾਸੀ’ (ਉਪਰਾਮ) ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਹਾਂ। ਅਰੁ
ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਇਹ ਫਕੀਰੀ ਵੇਸ (ਭੇਖ)
ਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਵਪਾਰੀ (ਗਾਹਕ) ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਸਤਿਨਾਮੁ (ਸਾਚੁ)
ਵੱਖਰ ਦੇ ਹਾਂ। ਅਰੁ ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਥ
(ਸੰਗਤਿ) ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਉਤਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ‘ਸੱਚੇ’ ਵੱਖਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਵਿਪਾਰੀ (ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਗਿਆਸੂਆਂ) ਦੀ ਢੂੰਢ-ਭਾਲ ਵਾਸਤੇ, ਘਰ-ਘਾਟ
ਦਾ ਸੁਖ ਤੇ ਬਾਲ-ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਤਿਆਗਿਆ। ਫਕੀਰੀ ਬਾਣਾ
(ਭੇਖ) ਬਣਾ ਕੇ ਅਣੌਖੇ ਜੋਹੇ ਸਾਧੂ ਬਣੇ ਅਤੇ ਦੇਸ-ਯਾਤ੍ਰਾ (ਉਦਾਸੀ)

੧-ਵਸਤੂ, ਸੌਦਾ। ੨-ਕਾਫਲਾ, ਸੰਗਤਿ।

੩-ਐਸੇ ਜਿਗਿਆਸੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਖ ਗਿਆਨ ਦਾਤਾ (ਗੁਰੂ)
ਵਲ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਉੱਡੀਕ ਵਿਚ ਅੱਖੀਂ ਵਿਛਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹਨ।

੪-ਮੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ, ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਹੀਂ।

ਇ. ਪ: ੯੮.

ਕਰਨ ਦੀ ਰੀਤਿ (ਰਸਮ) ਚਲਾਈ। ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਮਤਾਂ-ਸੰਨਿਆਸੀ,
ਜੋਗੀ ਤੇ ਵੈਰਾਗੀ ਆਦਿ-ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਭੀ ਇੱਕ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇ।
ਸਗੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ—

ਸਬਦਿ ਜਿੱਤੀ ਸਿੱਧ-ਮੰਡਲੀ,
ਕੀਤੇ ਸੁ ਆਪਣਾ ਪੰਥੁ ਨਿਰਾਲਾ ॥੩੧ (ਵਾਰ ੧)

ਭੇਖ ਤੇ ਰੀਤਿ ਭੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

‘ਭੇਖ’ ਤੇ ਰੀਤਿ ਚੁੰਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ‘ਪ੍ਰਯੋਜਨ’ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਵਰਤੇ ਹਨ; ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਈ, ਭੇਖ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵਲ ਰੁਜ਼ੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਣੋਖੀ ਜਿਹੀ ਜੁਗਤਿ (ਰੀਤਿ) ਸੋਚ ਲੈਂਦੇ। ਜਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿ-ਦਵਾਰ ਜਾ ਕੇ ਲਹਿੰਦੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਉਛਾਲਣਾ; ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ, ਪੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਆਰਤੀ ਸਮੇਂ ਖੜੇ ਨਾ ਹੋਣਾ; ਮੱਕੇ ਦੀ ਪਰਕ੍ਰਮਾ ਵਿਚ ਕੱਬੇ ਵਲ ਪੈਰ ਕਰਕੇ ਲੰਮੇ ਪੈਣਾ; ਆਦਿ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹਰ ਉਦਾਸੀ (ਦੌਰੇ) ਸਮੇਂ ਵੰਨ ਸੁ ਵੰਨਾ ਤੇ ਅਣੋਖਾ ਜਿਹਾ ਭੋਜ ਧਾਰ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਹਾ ਕੁ ਸੰਮਤਿ ੪੭੩੫ ਕਲਿਜੁਗੀ (੧੬੯੧ ਬਿ.) * ਦੀ ਲਿਖੀ ‘ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ’ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ—

(੧) “ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਦਾਸੀ’ ਕੀਤੀ ਪੂਰਬ ਕੀ।

ਤਿਤੁ ਉਦਾਸੀ’ ਨਾਲਿ ਮਰਦਾਨਾ
ਰਬਾਬੀ ਥਾ। ਤਦਹੁ ਕੁ ਪਉਣੁ
ਅਹਾਰੁ ਕੀਆ। ਪਹਰਾਵਾ ਬਾਬੇ ਕਾ

* ਇਹ ਸਮਾਂ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੈ।

੧-ਏਥੇ ‘ਉਦਾਸੀ’ ਸ਼ਬਦ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਪੁਰ ਦੌਰੇ, ਸਫਰ ਤੇ ਯਾਤ੍ਰਾ ਦੇ ਮਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਿੱਖ-ਸਾਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਇਹੋ ਵਰਤੋਂ ਦਰੁਸਤ ਹੈ।

ਇ. ਪ: ੯੯.

ਏਕੁ ਬਸਤਰੁ ਅੰਬੋਆ,^੧ ਏਕੁ
 ਬਸਤਰੁ ਚਿੱਟਾ। ਏਕੁ ਪੈਰਿ ਜੁੱਤੀ
 ਏਕੁ ਪੈਰਿ ਖਉਸ^੨। ਗਲਿ ਖਫਨੀ
 ਸਿਰਿ ਟੋਪੀ ਕਲੰਦਰੀ। ਮਾਲਾ ਹੱਡਾਂ
 ਕੀ। ਮਥੈ ਤਿਲਕੁ ਕੇਸਰ ਕਾ॥” (ਸਾਖੀ ੧੬ਵੀਂ)

(੨) “.....ਦੁਤੀਆ ਉਦਾਸੀ ਕੀਤੀ ਦੱਖਣ
 ਕੀ। ਅਹਾਰੁ ਤਲੀ ਭਰਿ ਰੇਤ
 ਕੀ ਕਰਹਿ। ਤਦਹੁ ਪੈਰੀਂ
 ਖੜਾਵਾਂ ਕਾਠ ਕੀਆਂ। ਹੱਥਿ
 ਅੱਸਾ^੩। ਸਿਰ ਰੱਸੇ ਪਲੋਟੇ,
 ਬਾਹਾਂ ਜਾਂਘਾਂ ਰੱਸੇ ਪਲੋਟੇ।
 ਮੱਥੇ ਟਿੱਕਾ ਬਿੰਦੁਲੀ^੪ ਕਾ। ਤਦਹੁ
 ਨਾਲਿ ਸੈਏ ਜੱਟ ਜਾਤ ਘੋਹੇ ਥਾ॥ (ਸਾਖੀ ੪੨)

(੩) “ਤ੍ਰਿਤੀਆ, ਉਦਾਸੀ ਉਤਰ ਖੰਡ
 ਕੀ ਕਰਣਿ ਲਗੇ। ਤਿਤੁ ਉਦਾਸੀ
 ਅੱਕ ਦੀਆਂ ਖਖੜੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲ
 ਅਹਾਰੁ ਕਰਦਾ ਥਾ, ਪਰਿ ਸੁੱਕੇ।
 ਅਤੇ ਪੈਰੀਂ ਚਮੜਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਿ ਚਮੜਾ,
 ਸਾਰੀ ਦੇਹ ਲਪੇਟਿਅਸੁ। ਅਤੇ ਮਾਥੇ
 ਟਿੱਕਾ ਕੇਸਰ ਕਾ। ਤਦਹੁ ਨਾਲਿ ਹੱਸੂ
 ਲੁਹਾਰੁ ਅਤੇ ਸ਼ੀਹਾਂ ਛੀਂਬਾ ਥੇ।” (ਸਾਖੀ ੪੯)

(੪) “ਚਉਥੀ ਉਦਾਸੀ ਪੱਛਮ ਕੀ ਹੋਈ।
 ਪੈਰਿ ਖਉਸਾਂ ਚੰਮ ਕੀਆਂ। ਅਤੇ ਚੰਮ

੧—ਅੰਬ ਦੇ ਪਾਤਿਆਂ ਵਰਗਾ ਹਰਾ ਰੰਗੁ।

੨—ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਲਫਜ਼ ‘ਕਫਸ਼’ ਦਾ ਵਿਗੜ ਹੈ; ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ
 ਹੈ ਜੁੱਤੀ। ਪਰ ਏਥੇ ਮੁਰਾਦ ਉਸ ਖੜਾਂਵ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਤਲਾ
 ਕਾਠ ਦਾ ਤੇ ਪੰਜਾ ਚੰਮ ਯਾ ਨਵਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

੩—(ਅੱਰਬੀ—ਅੱਸਾ)—ਲਾਠੀ, ਸੋਟੀ।

੪—ਲਾਲ ਰੰਗ ਯਾ ਸੁਰਖ ਚੰਨਣ ਦੀ ਬਿੰਦੀ।

ਕੀ ਸੁੱਬਣਿ । ਗਲ ਵਿਚ ਹੱਡੀਆਂ ਕੀ
 ਮਾਲਾ । ਮੱਥੇ ਟਿੱਕਾ ਬਿੰਦੀ ਕਾ । ਬਾਲਕਾਂ
 ਵਿਚਿ ਖੇਡੇ ! ਤਬ ਨੀਲੇ ਬਸਤ੍ਰ ਬੇ ॥” (ਸਾਖੀ ੫੧)
 ਇਸ ‘ਉਦਾਸੀ’ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਭੀ ਨੀਲਾ ਬਾਣਾਂ ਹੀ
 ਦਸਦੇ ਹਨ—

“ਬਾਬਾ ਫਿਰਿ ਮੱਕੇ ਗਇਆ,
 ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਬਨਿਵਾਲੀ ।
 ਅੱਸਾ ਹੱਥਿ ਕਿਤਾਬ ਕੱਛਿ,
 ਕੂਜਾ ਬਾਂਗ ਮੁਸੱਲਾ ਧਾਰੀ ।”.....੩੨ (ਵਾਰ ੧)

ਉੱਤੇ ਹਰ ਬਾਂ ‘ਉਦਾਸੀ’ ਸ਼ਬਦ ‘ਯਾਤ੍ਰਾ’ ਜਾਂ ‘ਸਫਰ’ ਦੇ
 ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਯਾਤ੍ਰਾ ਚੁੰਕਿ ਘਰ-ਘਾਟ ਦਾ ਸੁਖ
 ਤੇ ਬਾਲ-ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੋਹ ਤਿਆਗ ਕੇ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖਾਂ ਤੋਂ ‘ਉਦਾਸ’ ਹੋ ਕੇ)
 ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਾਮ ‘ਦੌਰੇ’ ‘ਭੇਖ’ ਤੇ ‘ਰੀਤਿ’
 ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦਾ ‘ਗੂੜ੍ਹ ਮਤ’

ਜੋ ‘ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ ਤੇ ਰੀਤਿ’ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਨੇ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ,
 ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘ਪ੍ਰਯੋਜਨ’ ਜਾਂ ‘ਮਤ’ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਸਗੋਂ ਸਾਧਨ ਸੀ,
 ਸੱਚੁ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ; ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ
 ਆਖ ਕੇ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਸੀ:—

ਮੈਂ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ।
 ਪੰਥੁ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ।
 ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਤੈ ਧਰਮ ਚਲਾਇ ।
 ਕਬੁੱਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ।੨੯

(ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ—ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਅਧਿ: ੬)

ਉਸ ‘ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਧਰਮ’ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੀਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ
 ਨੇ ਅਪੁਣੇ ਚਉਥੇ ਜਾਨਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ.—

ਇ: ਪ: ੧੦੧.

*“ਜੋ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਕਾ ਹੋਵੈ, ਤਿਸਕਾ
ਉਪਦੇਸ਼ ਮੰਨਣਾ ! ਪਰ-ਇਸਤ੍ਰੀ
ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰਣੀ । ਜੇ
ਪਰਮੇਸੁਰੁ ਕੀ ਭਗਤਣੀ ਹੋਵੈਗੀ
ਤਾਂ ਭੀ ਤੋਟਾ ਹੈ, ਲਾਹਾ ਨਾਹੀ ।
ਮੇਲੁ ਸਬਦ ਕਾ ਕਰਣਾ । ਜਿਥੈ ਗੁਰੂ ਵਿਸਰੈ
ਤਿਥੈ ਮਿਲਣਾ ਨਾਹੀਂ । ਗੁਰੂ ਕਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ॥

ਅੰਨੁ ਬਹੁਤੀ ਭੁਖੈ ਲਗੀ ਜੇਵਣਾ
ਭਰੇ ਤੇ ਭਰਣਾ ਨਾਹੀਂ । ਅੰਨ ਛੱਡਣਾ ਭੀ
ਨਾਹੀ । ਸਵਣਾ ਤਾਂ, ਜਾਂ ਬਹੁਤੀ ਨੀਂਦ ਆਵੈ ।
ਨੀਂਦ ਬਿਨਾ ਸਵਣਾ ਨਾਹੀਂ; ਗਫਲਾਈ ਹੈ ।
ਦੇਹੀ ਕੰਊ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਭੀ ਨਾਹੀ ਦੇਵਣਾ ॥

ਅਕੈ ਬਾਣੀ ਗਾਵਣੀ; ਅਕੈ ਗੁਰੂ
ਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬੋਲਣੀਆਂ । ਅਕੈ ਕਿਸੇ
ਕਿਆਂ ਬੁਲਾਇਆਂ ਬੋਲਣਾਂ । ਸਬਦ ਗਾਵਣਾ ।
ਕੂੜ ਨਾਹੀ ਬੋਲਣਾ । ਜੋ ਏਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਮਨੈ ਨਾਲਿ ਰਖੈਗਾ,
ਸੋ ਮਹਾਂਪੁਰਖੁ ਹੋਵੈਗਾ ਓਸ ਕਾ ਲੇਖਾ ਸਗਲਾ
ਨਿਬੜੈਗਾ । ਓਸ ਕੀ ਕੁਲਿ ਕਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੈਗਾ ।
ਓਸ ਕੇ ਸੰਗੀ ਸਗਲੇ ਤਰਹਿੰਗੇ । ਸਤਿ ਕਰ ਮੰਨਣਾ;
ਗੁਰੂ ਕਾ ਆਖਣਾ ਹੈ !!

ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਨਾਲਹੁ ਭੁਲਦਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਸਮਝਾਵਣਾ ।
ਆਪਣੀਅਹੁੰ ਧਿਰਹੁੰ ਆਖਣਾ । ਜੇ ਮੰਨੇ ਨਾਹੀ,
ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਣੈ । ਇਹੁ ਆਖਣਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਹੈ ॥

*ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ “ਸਾਖੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਕੀ ਮਹੱਲਾ ੩”
ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਭਾਈ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਮਸਾਲਾ-ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ
ਵਿਰਾਜਮਾਨ ‘ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ’ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬੀੜ ਵਿਚ ਤੇ
ਸੰਮਤ ੧੭੨੮ ਬਿ: ਦੀ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਭੀ ਲਿਖਿਆ
ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

੧-ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ, ਲੀਲਾ-ਪ੍ਰਸੰਗ ਆਦਿ ।

ਇ: ਪ: ੧੦੨.

ਜੇ ਕੋਈ ਸਿਖ ਓਦਾਸੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ
ਉਸ ਕਾ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਸਿਖ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿਚਿ
 ਅਰਾਧੇਗਾ, ਪਰਮੇਸੁਰੁ ਸੁਖੀ ਰਖੈਗਾ।
 ਧਰਮ ਕੀ ਕਿਰਤਿ ਕਰਣੀ, ਦੇਵਣਹਾਰੁ ਗੁਰੂ
 ਬਾਬਾ ਹੈ। ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਣੀ।
 ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਜਣਾਵਣਾ।
 ਦੋਵੈ ਸਿਰੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਉਪਣੇ।
 ਅਲਿਪਤੁ ਰਹਣਾ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਆਖਣਾ ਹੈ !!”

ਇਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ ਪੁਰ, ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਆਪਣੇ
 ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਨਿੱਤ-ਨੇਮ ਇਸ ਤਰਾਂ ਨੀਯਤ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ:—

ਮ: ੪

ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿੱਖੁ ਅਖਾਏ
 ਸੁ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ।
 ਉਦਮੁ ਕਰੇ ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ
 ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੁ ਨੁਾਵੈ।
 ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪੈ
 ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਦੋਖ ਲਹਿ ਜਾਵੈ।
 ਫਿਰਿ ਚੜ੍ਹੈ ਦਿਵਸੁ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਗਾਵੈ
 ਬਹਿਦਿਆਂ ਉਠਦਿਆਂ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ।
 ਜੋ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਧਿਆਏ ਮੇਰਾ ਹਰਿਹਰਿ
 ਸੋ ਗੁਰਸਿੱਖੁ ਗੁਰੂ ਮਨਿ ਭਾਵੈ।
 ਜਿਸਨੋ ਦਇਆਲੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ
 ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਾਵੈ।
 ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ
 ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ। ੨

(ਵਾਰ-ਗਉੜੀ ਮ: ੪, ਪਉੜੀ ੧੧)

ਇਹ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ‘ਗੂੜੁ ਮਤ’ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਉਪਦੇਸ਼,
 ਚਲਨ (ਰੀਤਿ) ਤੇ ਭੋਖੁ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਮਾੜੁ, ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ

ਇ: ਪ: ੧੦੩.

ਭੀ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘਰੋਂ ਉਦਾਸ (ਫਕੀਰ) ਹੋ ਕੇ ਭੀ । ਸਤਿਗੁਰ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਫਰਮਾਂਦੇ ਹਨ:-

“ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਬਾਹਰਿ ਘਰਿ ਏਕੋ
ਨਾਨਕੁ ਭਇਆ ਉਦਾਸੀ ।” ਪ॥੧੧॥

(ਮਾਰੂ ਮ: ੧)

ਸਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ‘ਘਰੋਗੀ’ ਤੇ ‘ਵਿਰਕਤ’ ਜੀਵਨ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਹਨ ।
ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਕੇ ਭੀ ਉਦਾਸ (ਨਿਰਲੇਪ) ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਘਰ
ਤਿਆਗ ਕੇ ਭੀ । ਪਰ ਘਰ ਤਿਆਗੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਘਰਿਸਤੀ ਦੇ ਮੰਗਣ
ਨਾ ਜਾਏ । ਐਸੇ ਮੰਗ-ਖਾਣੇ ਫਕੀਰ (ਸਾਧੂ) ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ
ਸਪਸ਼ਟ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ਹਨ:-

ਸਲੋਕ ਮ: ੧

ਗਿਆਨ ਵਿਹੁਣਾਂ ਗਾਵੈ ਗੀਤ ।
ਭੁਖੇ ਮੁੱਲਾਂ ਘਰੇ ਮਸੀਤ ।
ਮਖਟੂ ਹੋਇ ਕੈ ਕੰਨ ਪੜਾਏ ।
ਫਕਰੁ ਕਰੇ ਹੋਰ ਜਾਤਿ ਗਵਾਏ ।
ਗੁਰੁ ਪੀਰੁ ਸਦਾਏ ਮੰਗਣ ਜਾਇ ।
ਤਾ ਕੇ ਮੂਲਿ ਨ ਲਗੀਐ ਪਾਇ ॥.....

ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤਿ ਕਰਕੇ ਵੰਡ ਛਕਣ
ਵਾਲੇ ਘਰਿਸਤੀ ਨੂੰ ਵਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇਂਦੇ ਹਨ-

ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹੱਥਹੁ ਦੇਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਰਾਹੁ ਪਛਾਣੈ ਸੇਇ ॥੧॥

(ਵਾਰ-ਮਾਰੂ, ਪਉੜੀ ੨੨)

ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਪੜ੍ਹੀਏ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗ੍ਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
ਲਭਦੀ, ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮਤਾਂ ਦੇ ਸਾਧੂਆਂ, ਫਕੀਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਮਾਨੁੱਖੀ
ਕਿਰਤਿ ਵਿਰਤ ਛੱਡਕੇ, ਜੰਗਲ ਬੇਲਿਆਂ ਜਾ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਦਰਾਂ
ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਾ ਸਿੱਖਿਯਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ !
ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਆਪ ਨੇ ਕਈ ਥਾਈਂ-

ਇ: ਪ: ੧੦੪.

ਬਹੁ ਭੇਖ ਕੀਆ, ਦੇਹੀ ਦੁਖ ਦੀਆ ।
 ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ ਅਪਣਾ ਕੀਆ ।
 ਅੰਨੁ ਨ ਖਾਇਆ ਸਾਦੁ ਗਵਾਇਆ ।
 ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ, ਦੂਜਾ ਭਾਇਆ ।
 ਬਸਤੁ ਨ ਪਹਿਰੈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਕਹਰੈ ।
 ਮੋਨਿ ਵਿਗੂਤਾ, ਕਿਉਂ ਜਾਗੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸੂਤਾ ?
 ਪਗ ਉਪੋਤਾਣਾ^੧, ਅਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ ।
 ਅਲੁਮਲੁ ਖਾਈ, ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ ।
 ਮੂਰਖਿ ਅੰਧੈ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
 ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕਿਛੁ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ।
 ਰਹੈ ਬੇਬਾਣੀ^੨ ਮੜੀ-ਮਸਾਣੀ ।
 ਅੰਧੁ ਨ ਜਾਣੈ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਣੀ । ੨॥

(ਵਾਰ-ਆਸਾ, ਪਉੜੀ ੯)

ਆਦਿ ਬਚਨ ਆਖ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਖੰਡਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

ਆਪ ਨੇ ਚਾਰੇ ਕੁੰਟਾਂ ਦੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਕੇ ਥਾਂ ਪਰ ਥਾਂ ਸੰਗਤਾਂ (ਧਰਮ ਸਾਲਾਂ) ਥਾਪੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਪਣੇ ਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ (ਮਸੰਦ)ਭੀ ਨੀਯਤ ਕੀਤੇ । ਜਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰਬ ਵਿਚ, ਪਟਨਾ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਅਧਰਕਾ, ਬੁਸਹਰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਝੰਡਾ ਬੇਢੀ (ਤ੍ਰਿਖਾਣ) ਤੇ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਬਗ-ਦਾਦ ਨਿਵਾਸੀ ਫਕੀਰ ਬਲੋਲ (Balol) ਜਾ ਬਹਲੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ, ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਘਰ-ਘਾਟ ਅਰੁ ਕਾਰੋਬਾਰ ਛੁਡਾਇਆ । ਓੜਕ ਆਪਣਾਂ ਜਾ-ਨਸ਼ੀਨ ਭੀ ਇਕ ਘਰਿਸਤੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ।

ਆਪ ਦੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਤੇ ਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਦ, ਆਪ ਦੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਧਰਮ ਦੇ ਮੋਟੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਇਹ ਲਭਦੇ ਹਨ—

੧—ਸੱਚ ਬੋਲਣਾਂ;

੨—ਨਾਮ ਜਪਣਾਂ;

੧—ਪੈਰੋਂ ਨੰਗਾ ।

੨—ਬੇ-ਆਬਾਨ, ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ ਥਾਂ—ਬੀਆਬਾਨ, ਜੰਗਲ ।

ਇ: ਪ: ੧੦੫.

- ੩-ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤਿ ਕਰਨੀ;
 ੪-ਵੰਡ ਛਕਣਾ; ਤੇ
 ੫-ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ ॥

ਸਫਲ ਯਾਤ੍ਰਾ ਤੇ ਭੇਖ ਤਿਆਗ ।

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨੇ ਫਕੀਰੀ ਬਿਰਤੀ ਤੇ ਵੰਨ ਸੁ ਵੰਨੇ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਦੱਖਣੀ ਜੰਬੂਦੀਪ (ਏਸ਼ੀਆ) ਦੀ ਯਾਤਰਾ, ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ (ਦੌਰਿਆਂ = ਸਫਰਾਂ) ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰਥ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਫਲਤਾ ਹੋਈ; ਉਹ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ:-

ਗੜ੍ਹ ਬਗਦਾਦੁ ਨਿਵਾਇਕੈ
 ਮੱਕਾ, ਮਦੀਨਾ ਸਭੇ ਨਿਵਾਇਆ ।
 ਸਿੱਧ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮੰਡਲੀ,
 ਖਟਿ ਦਰਸਨ ਪਾਖੰਡਿ ਜਿਣਾਇਆ ।
 ਪਾਤਾਲਾਂ ਆਕਾਸ ਲਖ
 ਜੀਤੀ ਧਰਤੀ ਜਗਤ ਸਬਾਇਆ ।
 ਜੀਤਿ ਨਵਖੰਡ ਮੇਦਨੀ
 'ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਾ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ।
 ਦੇਵ ਦਾਨੇ ਰਾਕਸ਼ਿ ਦੈਤ ਸਭ
 ਚਿਤ ਗੁਪਤ ਸਭਿ ਚਰਨੀ ਲਾਇਆ ।
 ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਅਪਛਰਾ
 ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਮੰਗਲ ਗਾਇਆ ।
 ਭਇਆ ਅਨੰਦ ਜਗਤਿ ਵਿਚਿ
 ਕਲਿ ਤਾਰਨਿ 'ਗੁਰ ਨਾਨਕ' ਆਇਆ ।

ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮਾਣੁ ਨਿਵਾਇਆ ॥੩੭॥ (ਵਾਰ-੧)

ਦੌਰੇ (ਯਾਤਰਾ) ਮੁੱਕੇ, ਤਾਂ ਲੋੜ ਮੁਜਬ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਭੇਖ ਭੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਕੱਟ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਦਸਦੇ ਹਨ- ਫਲ ਕਾਰਨ ਫੂਲੀ ਬਨਰਾਇ

ਫਲੁ ਲਾਗਾ ਤਬਿ ਫੂਲੁ ਬਿਲਾਇ' ।

੧-ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਗਿਆਨੈ ਕਾਰਨ ਕਰਮ-ਅਭਿਆਸੁ ।

ਗਿਆਨ ਭਇਆ ਤਬ ਕਰਮਹ ਨਾਸੁ ॥੩॥੧॥

(ਗਗੁ ਭੈਰਉ)

ਸੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ (ਮਤ) ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਘਰੋਂ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਅਰੁ ਇੱਕ ਥਾਂ ਟਿਕ ਕੇ ਘਰਿਸਥ-ਮਾਰਗੁ ਦੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡੋਲਿਆ:-

ਫਿਰਿ ਬਾਬਾ ਆਇਆ, ਕਰਤਾਰਪੁਰਿ

ਭੇਖ ਉਦਾਸੀ ਸਗਲ ਉਤਾਰਾ

ਪਹਿਰਿ ਸੰਸਾਰੀ ਕਪੜੇ,

ਮੰਜੀ ਬੈਠਿ ਕੀਆ ਅਵਤਾਰਾ^੨ ।

ਬਾਣੀ ਮੁਖਹੁ ਉਚਾਰੀਐ

ਹੋਇ ਰੁਸਨਾਈ ਮਿਟੇ ਅੰਧਾਰਾ ।

ਗਿਆਨ ਗੋਸਟ ਚਰਚਾ ਸਦਾ

ਅਨਹਦਿ ਸ਼ਬਦ ਉਠੇ ਧੁਨਿਕਾਰਾ ।

‘ਸੋਦਰੁ’ ਆਰਤੀ ਗਾਵੀਐ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ‘ਜਾਪੁ ਉਚਾਰਾ ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਾਰਿ ਅਬਰਬਣਿ ਤਾਰਾ^੩ ॥ ੩੮

“ਜਾਂ ਸੁਧੋਸੁ, ਤਾਂ ਲਹਿਣਾ ਟਿਕਿਓਨੁ”

‘ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਧਰਮੁ’ ਦੀ ਜੋ ਮਿਜਾਦਾ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰਕੇ ਚਲਾਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਭੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸੰਗਤਿ-ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁੱਤ-ਪੋਤੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ-ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਪੰਚਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰਿ

੧-ਮਸਨਦ, ਗੱਦੀ, ਜੋ ਮੰਜੀ ਉਤੇ ਗਾਉ ਤਕੀਏ ਲਾ ਕੇ ਸਵਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ।

੨-ਉਤਾਰਾ, ਡੇਰਾ, ਟਿਕਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਮੁਕਾਮ ।

੩- ਮੁਖ-ਗੁਰੂ (ਨਾਨਕ) ਨੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰੋਂ ਕਲਿਜੁਗੀ ਵੇਦ-ਅਬਰਵਣ, ਦਾ ਭਾਰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ।

ਇ: ਪ: ੧੦੭.

ਤਸਦੀਕ ਹੋਏ ਰਾਇ ਬਲਵੰਤ ਢਾਢੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਮੂਜਬ ਇਹ ਹੋਇਆ
ਕਿ—

ਸਿੱਖਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਘੋਖਿਕੈ

ਸਭ ਉਮਤਿ ਵੇਖਹੁ ਜਿ ਕਿਓਨੁ:—

ਜਾਂ ਸੁਧੋਸੁ, ਤਾਂ ਲਹਿਣਾ ਟਿਕਿਓਨੁ ॥

ਭਾਵ— ਹੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤਿ! ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ
ਨੂੰ ਘੋਖਿ (ਪਰਖ-ਵਿਚਾਰ) ਕੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਸੀ, ਕਿ ਜਾਂ ਸੋਧ
ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾਂ ਪੂਰੇ ਨੰਬਰ (ਮਾਰਕਸ) ਲੈਕੇ ਪਾਸ ਹੋਇਆ।
ਸੋ ਉਸੇ ਨੂੰ ਇਸ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਧਰਮ' ਦੀ ਮਿਯਾਦਾ ਤੋਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ
ਅਪਣਾ ਜਾ-ਨਸ਼ੀਨ ਟਿੱਕ ਦਿੱਤਾ

ਇਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ:—

ਹੋਰਿਓਂ ਗੰਗ ਵਹਾਈਐ

ਦੁਨਿਆਈ ਆਖੈ:—“ਕਿ ਕਿਓਨੁ !”

ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ ਵਹਾ ਦਿੱਤੀ, ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ (ਚੇਲੇ) ਭਾਈ
ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ 'ਅੰਗਦ' ਖਿਤਾਬ ਬਖਸ਼ ਕੇ “ਸਿਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਰਾ”।
ਜਾਨੀ ਅਪਣੀ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਥਾਪ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦਿੱਤਾ।
ਇਹ ਉਲਟੀ ਗੱਲ ਵੇਖਕੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ, ਤੇ ਆਪੋ
ਵਿਚ ਆਖਣ ਲੱਗੇ:—ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ

“ਇਹ ਕੀ ਕੀਤਾ !”

ਐਉਂ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਲਗਾਤਾਰ ਧਾਰਨ
ਕੀਤੀ ਰੱਖਿਆ 'ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ' ਸਦਾ ਲਈ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ
'ਗੁਰੂ ਮਤ' ਜਾ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਧਰਮ' ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਆਪ ਨੇ ਪਾ-
ਪਿਆਦਾ ਫਿਰਕੇ ਤੇ ਫਿਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ
ਦੇ ਸਦਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਬਾਨੂਣੂ, ਅਪਣੇ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੂੰ
ਗੱਦੀ ਬਹਾਲ ਕੇ, ਬੰਨ੍ਹਿਆ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ
ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਰੇ ਭੇਖਾਂ ਰੇਖਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਲਾ—“ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ” ਦੱਸਿਆ ਹੈ:—

ਮਾਰਿਆ ਸਿੱਕਾ ਜਗਤਿ ਵਿਚਿ

ਨਾਨਕਿ 'ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ' ਚਲਾਇਆ।

੧— (ਅੱਰਬੀ) ਇੱਕ ਗਰੋਹ. ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਤੌਬੇ ਹੋਵੇ;

ਭਾਵ ਫਿਰਕਾ, ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ, ਸੰਗਤਿ।

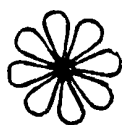
ਇ ਪ: ੧੦੮.

ਥਾਪਿਆ 'ਲਹਿਣਾ' ਜੀਵਦੈ
 ਗੁਰਿਆਈ ਸਿਰਿ ਛਤੁ ਫਿਰਾਇਆ ।
 ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਕੈ
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਰੂਪ ਵਟਾਇਆ ।
 ਲਖਿ ਨ ਕੋਈ ਸਕਈ
 ਅਚਰਜੇ ਅਚਰਜੁ ਦਿਖਾਇਆ

ਕਾਇਆਂ ਪਲਟਿ ਸਰੂਪ ਬਣਾਇਆ॥ ੪੫ (ਵਾਰ-੧)

ਇਹ ਹਨ 'ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ ਤੇ ਰੀਤਿ' ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਸ਼ਨ; ਜੋ
 ਸਾਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੀ ਅਪਣੀ ਬਾਣੀ, ਤੇ ਜੀਵਨ-ਲੀਲਾ ਚੋਂ ਹੁੰਦੇ
 ਹਨ । ਅਰੁ ਇਹੋ ਹੈ ਨਿਚੋੜ ਉਸ 'ਗੂੜ੍ਹਮਤ' ਦਾ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਬਾਬਾ ਜੀ
 ਨੇ ਅਪਣੇ ਦਸਵੇਂ ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸੈਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਵਟਾਏ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
 ਕਰਕੇ ਤੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਭਾਵ ਸਮਝਕੇ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ॥

ਅੱਗੋਂ ਇਹ 'ਭੇਖ ਤੇ ਰੀਤਿ' ਕਿਸ ਸੂਰਤਿ ਵਿਚ ਚਾਲੂ
 ਰਹੇ, ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਸਮੇ ਸਮੇ ਕਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
 ਗਈਆਂ ? ਇਹ ਅਗਲੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ ॥

ਆਪ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫ਼ਰਜ਼

‘ਇਤਿਹਾਸ’ ਕੌਮ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਸੇ ਭੀ ਜਾਦੇ ਧਿਆਨ ਦੇਂਦੀਆਂ ਅਰੁ ਧਨੁ ਖਰਚਦੀਆਂ ਹਨ । ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਿਤਨਾ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੇ ਫ਼ਖਰ ਯੋਗ ਹੈ, ਉਤਨਾਂ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਅਧੂਰਾ, ਖਿੰਡਿਆ-ਪੁੰਡਿਆ ਤੇ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਦੁਸ਼ਮਨ ਤੇ ਹਾਕਮ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਮਤਲਬ ਲਈ ਸਾਡੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਭੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ । ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਤੇ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਬੜੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਸਰਦੀ ਪੁਜਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ । ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ‘ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ’ ਕਾਇਮ ਹੋਈ ਹੈ । ਸੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਬਨਾਣ ਲਈ ਆਪ ਪੱਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਓ ! ਚੰਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ੧੦) ਹੈ।
(ਸਕੱਤ੍ਰ)

ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

‘ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ’ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣ ਗੁ: ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁੱਛਾਂ ਔਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਮੌਜੂਦ-ਮਸਾਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਪੁਰ, ਪੂਰੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਬੜੀਆਂ ਅਹਮ ਤੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੀਆਂ ਹਨ; ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ‘ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਤ੍ਰ’ ਵਿਚ ਛਾਪ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੋ, ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਸ ਅੰਕ ਤੋਂ “ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ” ਸਿਰਲੇਖ ਥੱਲੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਪਾਠਕ ਇਸ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਮੁਨਾਸਬ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ।

(ਸਕੱਤਰ)

੧-ਕੌਰ

ਸ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿ. ਕਲਰਕ ਨੰ: ੬੮੪੬੬੮੦,
ਓ. ਆਰ. ਡੀ. ਡੀਪੂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ-

“ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੁੜਦੀ ਡਾਕੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ‘ਕੌਰ’ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ? ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਧਾਰਮਕ ਜਾਂ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਧੰਨਿਵਾਦੀ ਬਨੋਣਾ!”

(੧੭-੧੧-੫੦)

ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ:-

ਕੌਰ-‘ਕੁਮਾਰੀ (ਯਾ ਕੁੰਵਰਿ) ਸ਼ਬਦ ਘਸ ਘਸ ਕੇ ‘ਕੌਰ’ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰੁ ‘ਕੁਮਾਰ’ (ਯਾ ਕੌਰ) ਦਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਿੰਗ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੀ ਬਾਲਕੀ। ਐਪਰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ ਪੁਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਉਪਾਧੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ‘ਚਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿਹਾਰੀ ਲਾ ਕੇ ਹੀ ਦਰੁਸਤ ਹੈ; ਪਰ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋ ਚੁਕੇ ਗਲਤ ਲਫਜ਼ ਭੀ ਸਹੀ ਮੰਨਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਤਨਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੈ, ਜਿਤਨਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ‘ਕੁਮਾਰੀ’ (ਯਾ ਕੁੰਵਰਿ)। ਅਰੁ ਓਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਉਪਾਧੀ ਦੇ ਤੌਰ ਪੁਰ ਲਗਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਦਇਆ ਕੌਰ’; ਤੀਜੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਰੂਪ ਕੌਰ’; ਅਰੁ ਚੌਥੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਖੇਮ ਕੌਰ’ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਦੇ ਮਹਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਹੁੰ ਦੇ ਨਾਮ-ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਰ, ਚੰਦ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੌਰ ਤੇ ਰਾਮ ਕੌਰ ਸਨ। ਲੇਕਿਨ ਓਦੋਂ ਇਹ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਬੰਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਸਹਜ-ਸੁਭਾ ਦੇਸ-ਚਾਲ ਮੁਜਬ ਹੀ ਰੱਖੇ ਸਨ॥

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ, ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ‘ਸਿੰਘ’ ਪਦ ਜੋੜਨਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ; ਤਾਂ ਇਸੇ ਭਾਵਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ‘ਕੌਰ’ ਸ਼ਬਦ

ਇ: ਪ: ੧੧੨.

ਵਧੋਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਤੋਰ ਲਿਆ । ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਉਸ ਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੱਕਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵਾਕ ਲੈ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਰੀਤਿ ਚੱਲੀ ਹੈ । ਵੀਹ ਵਿਸਵੇ 'ਸਿੰਘ ਸਭਾ' ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਇਹ ਰੀਤਿ ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਉਪਾਧੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਧਾਰਮਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਵਾਸਤੇ 'ਸਿੰਘ' ਸ਼ਬਦ ।

੨-ਮੁਸਲਮਾਨ, 'ਸਿੰਘ' ਸਜਿਆ

ਸਕੱਤ੍ਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀਉ !

ਸਕੱਤ੍ਰ ਗੁ: ਕਮੇਟੀ ਦੋਰਾਹਾ (ਪੈਪਸੂ) ਦੀ ਪੁੱਛ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ, 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ-ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ' ਪਹਿਲੇ ਐਨ ਦੇ ੧੮ਵੇਂ ਅੰਸੂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ, ਇਸ ਇੱਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ—

ਦੋਹਰਾ

*ਬਹਿਮੀ ਹੁਤੇ ਫਕੀਰ ਤਹਿ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾ ਥਾਨ ।

ਗੋਰ ਬਣਾਈ ਦੀਰਘਾ, ਮਿਣਿ ਨੈਂ ਹਾਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ॥੧

ਚੋਪਈ ॥

ਪ੍ਰਥਮ ਜੀਵਤੇ ਸੋ ਬਨਵਾਈ ।

ਲਾਇ ਰੇਖਤਾ ਦਿਫ ਕਰਵਾਈ ।

ਮੋਰੀ ਅਲਪ ਰਖੀ ਤਿਸ ਮਾਹੀ ।

ਮਰਣ ਲਗੇ ਪ੍ਰਵਿਸਨ ਤਿਸ ਤਾਹੀਂ ॥੨

*'ਲੱਖੀ ਜੰਗਲ' ਦੇ ਪਿੰਡ ਛਤਿਆਣੇ ਦੀ ਟਿੱਬੀ ਪਰ ਇਬਰਾਹੀਮ ਸ਼ਾਹ ਨਾਮੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ । ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕ 'ਬਹਿਮੀ ਸ਼ਾਹ' ਸੱਦਦੇ ਸਨ ।

†ਕਬਰ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮੋਰੀ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਪਈ ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮੋਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕਬਰ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਵਾਂਗਾ ।

੧-ਕਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਮਸਾਲਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗੱਚ (ਚੁਨਾ) ।

ਇ: ਪ: ੧੧੩.

ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਵਿਗ ਚਲਿ ਆਯੋ ।
 ਪਗ-ਪੰਕਜ ਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ।
 ਮਣ ਇਕ ਘ੍ਰਿਤ, ਸੋ ਮਣ^੧ ਮਿਸਟਾਨ ।
 ਮਣ ਮੈਦਾ ਦੀਨਸ ਤਿਸ ਆਨਿ ॥੩
 ਅਪਰ ਚੂਨ ਚਾਵਰ ਅਰੁ ਦਾਨਾ ।
 ਦਯੋ ਬਿਨੈ ਜੁਤਿ ਖਾਨਰੁ ਪਾਨਾ ।
 ਹਾਬ ਜੋਰ ਕਰ ਅਰਜ ਗੁਜਾਰੀ:-
 “ਪਰਯੋ ਆਨਿ ਮੈ ਸਰਨ ਤੁਮਾਰੀ ! ੪
 ਦਾਸ ਆਪਨਾ ਮੋਹਿ ਬਨਾਵਹੁ !
 ਕਰਹੁ ਸਿੰਘ ਪਾਹੁਲ ਛਕਵਾਵਹੁ !
 ਜਗਤ ਬਿਖੈ ਹੈਂ ਪੰਥ ਘਨੇਰੇ !
 ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਬ ਮੈਂ ਹੋਰੇ !! ੫
 ਪ੍ਰਥਮ ਮੂੰਡਿ ਸਿਰ, ਭੀਖ ਮੰਗਾਵੈਂ ।
 ਭਲੋ ਭੇਸ ਤੇ ਬੁਰੇ ਬਨਾਵੈਂ ।
 ਰਾਵਰ^੨ ਪੰਥ ਸਮਾਨ ਨ ਆਨ ।
 ਮੈਂ ਪਰਖੀ ਸਭਿ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨ ॥੬
 ਉੱਜਲ ਬੇਸ ਸੁ ਉਜਲ ਮਤਾ ।
 ਸਿਮਰਨ ਸੱਤਿਨਾਮ ਚਿਤ ਰੱਤਾ ।
 ਜਾਂ ਤੇ ਹੈ ਮੇਰੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ।
 ਬਨੋਂ ਸਿੰਘ ਮੈਂ, ਜਾ ਤੇ ਭਾਖਾ !!” ੭
 ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਨਤਾ ਧਾਰੀ ।
 “ਪੁਰਬ ਭਲੀ ਰੀਤਿ ਤੈਂ ਡਾਰੀ !
 ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁਇ ਭਾਵਨ ਧਰੈ !
 ਮਿਲਨ ਪੰਥ ਮਹਿ ਜੇ ਹਿਤ ਕਰੈ !! ੮
 ਤਉ ਇਹ ਉਚਿੱਤ ਖਾਲਸੇ ਬੀਚ
 ਪਾਹੁਲ ਲਹੈ ਉਚ ਕੈ ਨੀਚ !!”

੧-ਸੋ ਸੋਰ ਕੱਚਾ, ਜਾਨੀ ਇਕ ਮਣ ਪੱਕਾ ।

੨-ਮਹਾਰਾਜ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ।

ਇ: ਪ: ੧੧੪.

*ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹੁਕਮ ਬਖਾਨਾ:—
 “ਖਰੋ ਹੋਹੁ, ਕਰਿ ਸਿਖ ਸੁਜਾਨਾ !!”੯
 ਲੇ ਆਗਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਨਵਾਯੋ।
 ਖਰੇ ਹੋਇ ਤਤਕਾਲ ਛਕਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀਮੁਖ ਤੇ ਤਬ ਨਾਮ ਉਚਰਯੋ।
 ਸੁਭ ‘ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ’ ਤਿਹ ਧਰਯੋ ॥੧੦
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਕਹਿ ਫਤੇ।
 ਭਾ ਕੱਲਜਾਨ ਉਚਿਤ ਮੁਦ ਚਿਤੇ।
 ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਲਗਯੋ ਗੁਰ ਕੋਰਾ।
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਠਿ ਸੰਝ ਸਵੇਰਾ ॥੧੧

ਭਾਈ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ. ਭਾ: ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ‘ਕਲਗੀਧਰ ਚਮਤਕਾਰ-ਉਤਰਾਰਧ’ ਵਿਚ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਫਿਰ ਸਦਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਰਹੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੱਖਣ ਗਏ। ਸਤਿ-ਸੰਗ, ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਲਾ ਅਛੂਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਸਜਕੇ ਸੰਗਤਿ ਪੰਗਤਿ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਵਰਤਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ; ਪਰ ਇਸ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸਨਾਤਨੀ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਤੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ, ਚਹੁੰ ਵਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਅਭੇਦ ਵਰਤਾਣ ਪੁਰ ਗਿਲਾਨੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ‘ਇਬਰਾਹੀਮ ਸ਼ਾਹ’ ਨੂੰ ਨਿਹੰਗ ਮਤੇ ਦੇ ਮੋਢੀ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ। ਇਹ ਰੀਤਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਆਪ ਟੋਰੀ। ਇਸ ਲਈ ਭਰਮੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਛੋੜ ਕੱਟਣ ਲਈ ਇਹ ਮਿਸਾਲ, ਛੈਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ।

ਖੰਡੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਦੀ ਮਿਸਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਤਿ-ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਚਰਨ ਪਾਹੁਲ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬਨਾਉਣ

*ਇਹੋ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਨੀਲੇ ਬਾਣੇ ਦੀ ਟਾਕੀ ਮੰਗ ਕੇ ਸੀਸ ਤੇ ਸਜਾ ਲਈ ਸੀ, ਅਰੁ ਅੱਗੋਂ ਨਿਹੰਗ ਬਾਣੇ ਦੀ ਰੀਤਿ ਚਲਾਣ ਦੇ ਮੋਢੀ ਬਣੇ ਹਨ।

ਇ: ਪ: ੧੧੫.

ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਏਦੂੰ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਵੰਨਗੀ ਮਾਤਰ ਇਕ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ 'ਕੱਟੂ ਸ਼ਾਹ' ਦਾ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਜਾਇਆ। ਅਰੁ ਉਹ ਆਤਮ-ਗਿਆਨੀ ਬਣ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। (ਦੇਖੋ, 'ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼' ਪੰਨਾਂ ੮੭੦)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਜ਼ੀਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਣਹੋਏ ਭਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਾੜ ਲਈ ਸਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਦੋਂ ਜੀ ਚਾਹੇ, ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਆਪੀ 'ਸੱਚ-ਧਰਮ' ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਆਪਨ ਬਾਪੈ ਨਹੀਂ ਕਿਸੀ ਕਉ
ਭਾਵਨ ਕਉ ਹਰਿ ਰਾਜਾ।”

‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ’ ਤੇ ਉਸਦਾ ‘ਧਰਮ’, ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਪਣੇ ਪਿਉ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਰੰਕਾਰ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵਨਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਪਣਾ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

(ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ)

੮ ਹਾੜ੍ਹ ੪੮੩ ਗੁ: ਨਾ:।

ਇ: ਪ: ੧੧੬.

ਗੁਰੂ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਦੱਖਣੀ ਜੰਬੂਦੀਪ (ਏਸ਼ੀਆ) ਵਿੱਚ, ਪਾ-ਪਿਆਦਾ ਰਟਨ ਕਰਕੇ, ਅਧਰਮ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਦੇ ਜਾ-ਨਸ਼ੀਨ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਭੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿਤ ਦੇਸ-ਰਟਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵਿਰੋਧਾਏ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੱਖਾਂ ਭੀ ਦੇਸ-ਦੇਸਾਂਤਰ ਵਿਚ ਚੱਕਰ ਲਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵਿਰਤਾਏ 'ਸੱਚ-ਧਰਮ' ਦਾ ਉਜਾਲਾ ਖਿਲੋਰਨ ਵਾਸਤੇ ਚੰਗੇ ਉੱਦਮ-ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਸੋ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ—

“ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰੈ, ਪੂਜਾ ਆਸਣ ਥਾਪਣ ਸੋਆ।”

—ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੱਥੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕਿਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੱਖ ਨੇ ਚਰਨ ਪਾਏ ਜਾ ਬਹਿ ਕੇ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਧਰਮ' ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਓਥੇ ਹੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਪੁਰ, 'ਧਰਮ ਸਾਲਾ' ਜਾ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ' ਬਣਾ ਕੇ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖਾਂ, 'ਪੂਜਾ ਦਾ ਆਸਣ' ਥਾਪ ਲਿਆ। ਅਰੁ ਉਸ ਥਾਂ ਸਿਮਰਨ, ਭਜਨ ਦਾ ਸੋਮਾ ਅਰੁ ਵਿੱਦਿਆ ਤੇ ਅੰਨ ਦਾ ਲੰਗਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋਚਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਾਨੀ ਦੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਉਗਾਦੀ ਤੇ ਉੱਮਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਅਉਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਤ੍ਵਾਰੀਖੀ ਸਮਾਚਾਰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ਭੀ ਜ਼ਰੂਰ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਲੋਚਾ ਪੂਰਨ ਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਆਏ ਗੁਰ-ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ, ਸਥਾਨਕ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਰੰਭਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤ੍ਵਾਰੀਖੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਜਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ, 'ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ' ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਅਸੀਂ 'ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱੜ' ਵਿਚ—'ਗੁਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ'—ਸਿਰਲੇਖ ਥੱਲੇ ਕੀਤਾ ਕਰਾਂਗੇ। (ਸਕੱਤਰ)

ਇ: ਪ: ੧੧੭.

੧—ਪਿਹੋਆ ਤੀਰਥ

ਪਿਹੋਆ, ਧਰਤੀ ਪੁਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੀਰਥ ਮੰਨਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ । ਜੋ ਰਾਜਾ 'ਪ੍ਰਿਥੁ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਮਹੇਸ਼ਮਤੀ' ਲਾਗੇ ਸਰਸੁਤੀ ਨਦੀ ਕੰਢੇ, ਪੱਕੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸਥਾਪਨ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਉਸ ਵਕਤ ਨਾਂ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਨਦੀ ਯਾ ਸਰ-ਸਰੋਵਰ ਹੀ ਸੀ । ਮਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਵਿਚ, 'ਪ੍ਰਿਥੁ' ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਰਾਜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਜੋ ਮਨੂੰ ਜੋ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ, 'ਅੰਗ' ਦਾ ਪੋੜਾ ਤੇ 'ਬੈਨੁ' ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੀ ।

ਇਸ ਤੀਰਥ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਮ, ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਪੁਰ 'ਪ੍ਰਿਥੋਦਕ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ । ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਘਸਾ ਘਸਾ ਕੇ, ਬਾਂਗਰੂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ 'ਪੁਵਾ' ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਖੇ 'ਪਹੋਆ' ਬਣਾ ਲਿਆ । ਛੋਟੀ ਪਰਲੋ (ਤੁਫਾਨਿ ਨੂਹ-ਜਿਸ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਵਸਾਈ ਨਗਰੀ-ਦੁਆਰਕਾ ਪੁਰੀ-ਨਿੱਘਰ ਗਈ ਸੀ) ਵਿਚ ਯਾਂਨੀ ਅੱਜ ਤੋਂ (ਸੰਮਤ ੨੦੦੮ ਬਿਕ੍ਰਮੀ) ਤੋਂ ੫੦੯੦ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਤੀਰਥ ਦੀ ਵਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਬਣੀ ਰਹੀ । ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੁਣ ਨਦੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪੁਰ ਸਿਰਫ 'ਸਰਸੁਤੀ' ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ; ਤੇ ਓਥੋਂ ਦੀ ਵੱਸੋਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜੇ ਭੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਅਪਣੇ ਅਭਿਗਤਿ ਮੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਾਉਣ ਹਿਤ, ਏਥੇ ਪਿੰਡ ਭਰਾਉਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । ਹਰ ਸਾਲ ਚੇਤ੍ਰ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਚਉਦੇਂ ਨੂੰ ਭਾਰਾ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ।

੧—ਸਿੱਖ-ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚ-ਧਰਮ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ, ਦੇਸ-ਰਟਨ ਤੇ ਤੀਰਥ-ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਕਿਉਂਜੋ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਹੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਅਰੁ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰਮ-ਜਾਲ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸੌਖਾ ਸਾਧਨ ਲੱਭ ਪੈਂਦਾ ਸੀ । ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ, ਸੰਮਤ ੧੫੫੮ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਵਿਚ, ਪਹਿਲੋਂ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦਾ

ਇ: ਪ: ੧੧੮.

501 2/2

ਦੌਰਾ (ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ) ਅਰੰਭਿਆ । ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ, ਆਪ ਇਸੇ ਸਾਲ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਚੇਤ-ਚਉਦੇਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਸਮੇਂ ੨੧ ਚੇਤ (੨੨ ਮਾਰਚ ੧੫੦੨) ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪਿਹੋਏ ਪਧਾਰੇ । ਆਪ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਯਾਦ ਵਿਚ 'ਸਰਸੁਤੀ' ਤੀਰਥ ਕਿਨਾਰੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਜਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥਲਪਤਿ ਨੇ ਕਰਵਾਈ ਸੀ । ੧੦੦) ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬੰਧਾਨ, ਰਾਜ-ਨਾਭਾ ਵੱਲੋਂ ਬੱਝਾ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਚੇਤ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਚਉਦੇਂ ਪੁਰ ਹੀ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ-ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਫਿਰ ਕੱਤਿਕ ਪੁੰਨਿਆ ਪੁਰ ਭੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

੨-ਭਾਈ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਗੁਰਪ੍ਰਣਾਲਿਕਾ' ਵਿਖੇ, ਪਿੰਡ 'ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ' ਵਸਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਭੀ ਪਿਹੋਏ ਪਧਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ । (ਦੇਖੋ ਛੰਦ ੨੫ਵਾਂ)

ਗੁਰ ਸਾਗਰ ਰਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, (ਜੇਬੀ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼) ਵਿਚ, ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਸ਼ਹੀਦ' ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮਿਹਰਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ, ਨਾਇਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਤੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਮਨਸਬਦਾਰ ਗੁੰਚਾ ਬੇਗ ਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜੁ "(ਸ੍ਰੀਗੁਰੂ) ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ।" ਇਸ ਬੁਲਾਵੇ ਪੁਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ, ੩ ਜੇਠ ੧੬੭੩ ਬਿ: ਨੂੰ, ਰਾਮ-ਦਾਸ ਪੁਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਤੋਂ ਆਗਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਵਾਰ ਹੋਏ । ਰਾਹ ਵਿਚ ਪਿਹੋਏ ਵਿਰਾਜੇ । (ਪੰਨਾ ੧੩੮)

ਐਪਰ 'ਤੋਜ਼ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰੀ,' 'ਦਬਿਸਤਾਨਿ ਮਜ਼ਾਹਬ' ਤੇ 'ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' (ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਵਾ ਸਰੂਪਦਾਸ, ਭੱਲਾ) ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਮੂਜਬ, ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ, ਸੰਮਤ ਸੋਲਾਂ ਸੈ ਤੋਹਠ ਵਿਚ ਹੀ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਲਏ ਸਨ । ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਫੱਗਣ ਵਿਚ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਲਾਹੌਰੋਂ ਆਗਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਪਹੋਆ, ਪਾਣੀਪਥ ਦੇ ਰਸਤੇ ਲੰਘਿਆ । ਇਸ ਸਫਰ ਵਿਚ, 'ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਭੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਾਲ ਸਨ । ਵੀਹ ਵਿੱਸਵੇ ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਪਹੋਏ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦੀ ਫੁਹ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ । ਹੋ ਸਕਦਾ ਇ ਉਸ ਦਿਨ ਫੱਗਣ ਦੀ

ਇ: ਪ: ੧੧੯.

1663
506
A. J.

ਪੁੰਨਿਆਂ ਹੋਵੇ।

ਜਿੱਥੇ ਵਿਰਾਜੇ, ਓਥੇ ਭਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥਲਪਤਿ ਨੇ
ਯਾਦਗਾਰੀ ਅਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਅਨਗਹਿਲੀ ਦੇ
ਕਾਰਣ ਫਹਿ ਪਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਰਸਤਾਂ ਰਾਜ ਪਟਿਆਲਾ ਵਲੋਂ ਬੰਧਾਨ ਹੈ।
ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਪੂਰਬ-ਦੱਖਣ ਦੀ ਗੁੱਠੇ, ਇਕ ਫਰਲਾਂਗ ਦੀ ਵਿੱਥੁ ਪੁਰ, ਜੱਮ੍ਹੰ
ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਵਾਲੇ ਲਾਗੇ, ਉਚੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਏਥੇ
ਇਕ ਬਾਵਲੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕੋਲ ਨਿੰਮ ਤੇ ਇਮਲੀ ਦੇ ਦੋ ਬ੍ਰਿਛ
ਹਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਚਰਨ-ਛੋਹ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਇਆ ਸੀ।

੩-ਪੰਡਿਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ 'ਨਰੋਤਮ' ਨੇ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਤੀਰਥ ਸੰਗ੍ਰਹ
ਵਿਚ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਰਨ ਪੈਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ
ਭੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਵਾਸ-ਅਸਥਾਨ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਈਸ਼ਾਨ ਕੋਣ ਵਿਚ
ਸੌ ਕਦਮ ਦੀ ਵਿੱਥ ਪੁਰ ਸਰਸੁਤੀ ਦੇ ਬੇਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
(ਪੰਨਾ ੬੬ ਨੰ. ੨੪)

੪-'ਗੁਰ ਸਾਗਰ ਰਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ (ਸੰਮਤ ੧੭੩੨ ਬਿ: ਵਿਚ) ਆਗਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ
ਪਿਹੋਏ ਵਿਰਾਜੇ ਸਨ (ਪੰਨਾ ੨੧੮)

ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਕਲਪਣਾ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਭਾਈ
ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ 'ਛਿੱਬਰ' ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ
ਜੀ ਨੂੰ, ਮਲੇਰੀਆਂ ਦੇ ਥਾਣੇ-ਰੋਪੜ ਲਾਗੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ, ਸੀਰੰਦ
ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਰੁ ਓਥੋਂ ਦੇ ਨਵਾਬ ਨੇ ਲੋਹੇ ਦੇ
ਪਿੰਜਰੇ ਪਾ ਕੇ, ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ('ਬੰਸਾਵਲੀ ਨਾਮਾ
ਦਸਾਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਕਾਂ-ਚਰਣ ੯, ਛੰਦ ੭੯, ੮੦)

ਹਾਂ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰ-ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਇਕ
ਹੁਕਮ-ਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋਰੇ ਤੋਂ ਮੁੜਦੇ
ਹੋਏ, ਪੋਹ-ਮਾਘ ਸੰਮਤ ੧੭੨੮ ਵਿਚ, ਦਿੱਲੀ-'ਭਾਈ ਕਲਿਆਣੇ ਦੀ
ਧਰਮ ਸਾਲਾ'-ਵਿਰਾਜੇ ਸਨ। ਓਥੋਂ ਨਵਾਬ ਸੈਫ ਖਾਂ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੇ
ਆਪਣੇ ਵਸਾਏ ਨੱਗਰ ਸੈਫਾਬਾਦ ਪਧਾਰੇ। ਪਿਹੋਆ, ਇਸ ਰਾਹ ਵਿਚ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੀਹ ਵਿੱਸਵੇ ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਏਥੇ ਚਰਨ
ਪਾਏ ਹਨ। ਅਰੁ ਪਹਿਲੇ, ਛੇਵੇਂ ਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ

ਇ: ਪ: ੧੨੦

ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੋਏ ਦੋਹਾਂ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰੇ ਭਾਗ ਲਾਏ ਹਨ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਦੋਹੀਂ ਥਾਈਂ ਆਪ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ ।

ਸੈਫਾਬਾਦ ਪਧਾਰਨ ਦੀ ਸਾਖ ਤੇ ਸਮਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ 'ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ'—ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਾਂਭੀ ਹੋਈ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਸਾਖੀ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਹਿਲ ਪਿੰਡ ਲਾਗਲੇ ਛੱਪੜ ਕੰਢੇ, ਬੋਹੜ ਹੇਠ ਵਿਰਾਜਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ "ਖੋੜਸ (੧੬) ਮਾਘ ਸੁਕਲ ਪੰਚਮੀ ਸਤਾਰਾਂ ਸੌ ਅਠਾਈਸ" ਦੱਸੀ ਹੈ । ('ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ'—ਪੰਨਾ ੩੭)

੫—ਪੰਡਿਤ ਭਾਰਾ ਸਿੰਘ 'ਨਰੋਤਮ' ਕ੍ਰਿਤ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੀਰਥ ਸੰਗ੍ਰਹ' ਵਿਚ, ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੀ ਪਿਹੋਏ ਪਧਾਰਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਵਿਰਾਜਣ-ਸਥਾਨ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ । 'ਸੌ ਸਾਖੀ' ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਮਤ ੧੭੫੮ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬ ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮੁੜਨ ਸਮੇਂ, ਚਮਕੌਰ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਤਾਂ ਪਰਬਤੀ ਰਾਜੇ ਬਿਨੈ ਕਰਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਮੇਲੇ ਪੁਰ 'ਕੁਰੁਛੇੜ' ਲੈ ਗਏ । ਜੰੜੀ ਮੂਜਬ ੧੯ ਮਾਘ ੧੭੫੮ ਤੇ ੮ ਮਾਘ ੧੭੫੯ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਣ ਸੀ । ਇਸੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਯਾ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੀਰਥ ਪੁਰ ਚਰਨ ਪਾਏ ।

ਪਿਹੋਆ ਨਗਰ

- (੧) ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੁਰੁਛੇੜ ਤੋਂ ੧੮ ਮੀਲ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੈ । ਧੁਰ ਤੀਕ ਪੱਕੀ ਸੜਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਪੁਰ ਮੋਟਰ ਤੇ ਟਾਂਗੇ ਸਵਾਰੀ ਹਿਤੁ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।
- (੨) 'ਕੁਰੁਛੇੜ-ਨਰਵਾਣਾ' ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦੇ 'ਢਾਂਢ' ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਮੀਲ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ; ਸੜਕ ਕੱਚੀ;
- (੩) ਕੈਂਥਲ ਤੋਂ ੧੬ ਮੀਲ ਪੂਰਬਤੋਰ; ਸੜਕ ਕੱਚੀ;
- (੪) ਗੁਲਾ ਨੱਗਰ ਤੋਂ ਉੱਨੀ ਕੁ ਮੀਲ ਪੂਰਬ-ਰਤਾ ਕੁ ਦੱਖਣ ਰੁਖ; ਸੜਕ ਕੱਚੀ;
- (੫) ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ੨੮ ਕੁ ਮੀਲ ਦੱਖਣ-ਰਤਾ ਕੁ ਪੂਰਬ ਰੁਖ । ਸੜਕ ਕੱਚੀ ਭੁਨਰਹੇੜੀ ਤੇ ਘੁੜਾਮ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
- (੬) ਅੰਬਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਦੱਖਣ-ਰਤਾ ਕੁ ਪੂਰਬ ਵਲ, ੩੧ ਮੀਲ; ਕੱਚੀ ਸੜਕ ਪੁਰ ਵਾਕਿਆ ਹੈ ।

(ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ)

ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ

ਵਲੋਂ

ਛਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ

੧-ਮਾਖੜਿ ਤਾਰੀਖਿ ਸਿਖਾਂ (ਫਾਰਸੀ)	ਭੇਟਾ	੧।।।)
੨-ਔਰਾਕਿ ਪ੍ਰੀਸ਼ਾਨ-ਤਾਰੀਖਿ ਪੰਜਾਬ (ਫਾਰਸੀ)	...	।।।)
੩-ਮੁਖਤਿਸਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਜੰਤ੍ਰੀ (ਉਰਦੂ)	...	੧ =)
੪-ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ (ਪੰਜਾਬੀ)	...	।।।)
੫-ਗੁਰਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ (ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਖਤੀ-ਗੁਰਮੁਖੀ)	...)
੬-‘ਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀ’ (ਸੰਮਤ ੧੭੬੬) ‘ਦਰਸ਼ਨ’ ਕ੍ਰਿਤ		।।)
੭-ਸ਼ਾਹਨਾਮਾ ਇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਫਾਰਸੀ)	} ਭੇਟਾ	੨)
ਕ੍ਰਿਤ ਅਹਮਦ ਯਾਰ, ‘ਮੋਲਵੀ’		

ਛੇਤੀ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ

੧-ਤਾਰੀਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਉਰਦੂ)	}
(ਸੰਮਤ ੧੮੩੬ ਤੋਂ ੧੯੨੬ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ)	

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਹਾਲ ਨੰ: ੪-
ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ

ਸਕੱਤਰ

ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ

ਇ: ਪ: ੧੨੨.

ਨੋਟ ਜ਼ਰੂਰੀ

੧੫੬੨ ਨੰਬਰ ਲਿਖਤੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ 'ਮਾਝਾਂ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦਰਬਾਰੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨਾਮ ਇਸ ਨੰਬਰ ਨਾਲ ਪੰਨਾ ੩੦ ਪੁਰ ਛਪ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ, ਥਾਂ ਦੀ ਤੰਗੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੇਠਾਂ ਉਹ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ—

੧—ਆਡਾ

੨—ਸੁਰੰਗ— { ਖਵਰੇ, 'ਲਾਲ' ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਯਾਇ ਵਾਰੀ
 { ਸੰਗਿਆ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇ।

੩—ਖਿਆਲੀ— { 'ਲਾਲ' ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ 'ਖਿਆਲ' ਹਰ
 { ਥਾਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ, ਉਹ 'ਖਿਆਲੀ'
 { ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਖੁਦ ਨੂੰ 'ਖਿਆਲੀ'
 { ਲਿਖਦਾ ਹੋਵੇ; ਤੇ ਏਥੇ 'ਲਾਲ' ਛੱਡ ਕੇ ਨਿਰਾ
 { 'ਖਿਆਲੀ' ਨਾਲ ਹੀ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

੪—ਗਿਆਨਾਨੰਦ

੫—ਗੋਵਾਲ

੬—ਚੰਦਾ

੭—ਜਗਤ ਭਾਨ

੮—ਦੇਵਾ

੯—ਨਾਨਕ

੧੦—ਫੱਤਾ, ਮੀਆਂ

੧੧—ਬਾਲਮੀਕ

੧੨—ਬਿਹਾਰੀ

੧੩—ਮਹਾਂਨੰਦ

੧੪—ਲਾਹੜੀ

੧੫—'ਲਾਲ', ਖਿਆਲ

ਇ: ਪ: ੧੨੩.

ਕਰਤਾ-ਕਰਮ ਸੂਚੀ

ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ) ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ-ਦਾਖਲਾ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਛਪੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੁਸਤਕ ਤੇ ਕਰਤਾ ਲੱਭਣਾਂ ਰਤਾ ਔਖਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਔਕੜ ਦੀ ਨਿਵਿਰਤੀ ਹਿਤ ਇਹ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜੋ 'ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ' ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੁਸਤਕ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਰਤਾ-ਨਾਮ ਅਗਾੜੀ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ, ਸੂਚੀ-ਪੱਤ੍ਰ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ, ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨੋਟ ਕਰ ਲਓ।

ਇ: ਪ: ੧੨੪.

ਪੁਸਤਕ-ਕਰਤਾ ਸੂਚੀ (ਅੱਖਰ ਕਰਮ)

ੳ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ-੧੪੨੫।
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ, 'ਸਦਾ ਅਨੰਦ'-੧੨੮।

ਅ

ਅਗਰਾ ਸਿੰਘ 'ਸਿਠੀ'-੧੭੨(੧), ੧੧੯੧(੧੭)।
ਅਚਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੧੫੬।
ਅੱਛਰ ਸਿੰਘ, ਜੱਥੇਦਾਰ-੧੩੯੪ (੩)।
ਅੱਡਣ ਸ਼ਾਹ, ਭਾਈ-੮੩੧।
ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਪੈਂਨਸ਼ਨਰ-੧੫੧੬।
ਅਨਾਥਦਾਸ, ਸਾਧੂ } ੮੦੨ (੫), ੧੦੯੯, ੧੧੦੨ (੨),
ਅਨਾਥ, ਪੁਰੀ } ੧੬੦੭ (੬)।
ਅਬਾਦੁਲਹ, ਗਿਆਨੀ-੫੬੩, ੧੬੫੮।
ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ-੧੯੬੬।
ਅਭੈ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ-੮੩੨, ੧੧੩੨।
ਅਮਰ ਸਿੰਘ, 'ਅਮਰ' -੧੪੦੮ (੩ ਵਿੱਚ)।
ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ-੧੪੪੭ (੨)।
ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੪੪੭(੧), ੧੬੭੭।
ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ, ਵੈਦ-੧੪੧੮।
ਅਰਜੁਨ ਦੇਵ, ਸਤਿਗੁਰੂ-੭੬੯, ੯੫੫, ੯੮੦-੧, ੧੦੩੧,
੧੧੦੮, ੧੧੪੨(ਬੰਗਲਾ), ੧੧੫੦, ੨੦੭੦, ੨੦੭੨।
ਅਰਜਨ ਦਾਸ-੨੩੧੮।
ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ, 'ਤਾਇਬ'-੧੩੯੪ (੧੧), ੧੩੯੬ (੫, ੭), ੧੪੧੦।
ਅਲਖ ਸਨੇਹੀ, ਨਵਨ ਦਾਸ-੭੮੧ (੩)।
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਖਾਲਸਾ-੧੫੧੯, ੧੬੦੫।
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬੇਦੀ-੧੯੫੭।

ਇ: ਪ: ੧੨੫.

ਪਰ.

ਆਸਾ ਸਿੰਘ-੯੫੭(੨) ।
ਆਡਤ, ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਆਡਾ, ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਆਤਮ ਸਰੂਪ, ਮਹਾਤਮਾ-੧੬੧੨ ।
ਆਤਮਾ ਰਾਮ, (ਉਲਥਾਕਾਰ)-੮੩੫, ੧੫੮੦ ।
ਆਲਿਮ, ਕਵੀ-੧੫੬੨ (੨) ।
ਐਚ. ਬੀ. (ਭਾ. ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ)-੧੧੨੯ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਗਿਆਨੀ-੧੪੦੮ (੧, ੩ ਵਿੱਚ) ।
ਅੰਗਦ, ਸਤਿਗੁਰੂ-੧੧੪੧, ੨੦੭੨, ੨੧੮੨ ।

ੲ

ਇੱਕ ਸਿੰਘ, ਵਿੱਦਵਾਨ-੧੦੩੦ ।
ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, 'ਜੋਹਰ'-੧੧੧੯ ।
ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੫੦੭ ।
ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਮਨਗਰੀਆ-੧੪੦੦ (੨) ।
ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ-੧੯੪੪ ।
ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਡਿਤ-੧੫੦੬ ।
ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, 'ਮਝੈਲ'-੧੬੯੦, ੧੭੭੫ ।
ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ-੧੪੪੯ (੨) ।
ਏਮਰਸਨ-੯੪੯ ।

ਸ

ਸ. ਸ., 'ਅਮੋਲ'-੧੯੦੩ ।
ਸ. ਸ., ਗਿਆਨੀ-੨੦੬੧-੨ ।
ਸ. ਸਿੰਘ-੯੫੭ (੧) ।
ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, 'ਅਸ਼ੋਕ'-੧੮੬੭, ੧੯੦੫ ।
ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, 'ਯੂਥਪ'-੧੦੨੭ ।
ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਕਵੀਸ਼ਰ-੧੫੪੩ ।
ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੨੬੦, ੯੫੯ (੧), ੧੮੦੩, ੧੯੫੫ ।

ਇ. ਪ: ੧੨੬.

ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ-੧੮੯੮ ।
 'ਸਰਫ', (ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ)-੧੩੯੬ (੧), ੧੪੦੮ (੨, ੩ ਵਿੱਚ) ।
 ਸ਼ਰਮ ਸਿੰਘ, 'ਪੂਨੀ'-੧੬੯੬ ।
 ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ (ਖਾਲਸਾ)-੬੯੯, ੧੪੮੫ ।
 ਸਰੂਪ ਦਾਸ, ਭੱਲਾ-੧੧੫੧ ।
 ਸਾਂਈਂ ਦਾਸ-੧੫੬੨ (੧) ।
 ਸਾਂਈਂ ਦਾਸ, ਉਦਾਸੀ-੨੧੬੫ (੩) ।
 ਸਾਂਈਂ ਲੋਕ-੧੮੪੮ ।
 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੱਮਦ, ਕਵਿ-੧੭੨ (੬), ੧੪੮੧, ੧੯੪੩ ।
 ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਬੀ. ਏ. (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ)-੧੧੬੬, ੧੮੩੨, ੧੮੮੨ ।
 ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੫੯੫ ।
 ਸਾਹਿਬ ਦੇਵੀ, ਮਾਤਾ-੫੪੧, ੨੧੮੬-੭, ੨੧੮੯ ।
 ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੧੧੮(੧) ।
 ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਬਾਵਾ-੧੫੫੯ ।
 ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਮਹੰਤ-੧੯੫੩ ।
 ਸਾਧੂ ਜਨ, ਕਵਿ-੧੮੪੪ ।
 ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੧੯੫, ੨੩੨੮ ।
 ਸਾਲਗ ਰਾਮ, ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੫) ।
 ਸਿੰਘਾ, ਕਵਿ-੨੩੧੨ (੩) ।
 ਸਿੱਧ ਜੀਨ-੧੭੨ (੯) ।
 ਸੀ. ਆਰ., ਦਾਸ-੧੯੮੧ ।
 ਸੁਖਦੇਵ, ਕਵਿ-੭੪੪(੩), ੭੮੧(੧), ੧੧੦੩(੬), ੧੬੦੭(੩) ।
 ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੭੪੩, ੧੦੩੪, ੧੧੧੨, ੧੧੮੦, ੧੫੫੭ ।
 ਸੁਖੀਜਾ, ਕਲਿਆਣ ਦਾਸ-੭੩੧ ।
 ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ-੧੧੧੩, ੧੭੬੧ ।
 ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (ਰਾਗੀ)-੧੦੩੫ ।
 ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, 'ਲਾਇਲਪੁਰੀ' (ਮਾਸਟਰ)-੧੪੫੧ ।
 ਸੁੰਦਰ ਜੀ, (ਬਾਬਾ)-੯੭੫, ੧੪੯੦ ।
 ਸੁੰਦਰ (ਦਾਸ), ਕਵਿ-੭੮੨ (੮), ੭੮੫, ੧੧੦੨ (੧) ।

ਇ: ਪ: ੧੨੭.

੫੪.

ਸੁੰਦਰ, 'ਮਹਾਂ ਕਵੀ'—੧੩੫੦ ।
ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ (ਬਾਬਾ), ਭਾਈ—੧੬੯੮, ੧੮੩੪ (੭) ।
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਰੂਲਾ—੧੯੦੩ ।
ਸੁਰੰਗ, ਕਵਿ—੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ (ਗਿਆਨੀ)—੧੩੮੬, ੧੫੧੭, ੧੫੩੮ ।
ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਐਮ. ਐਸ ਸੀ, (ਕਸ਼ਮੀਰ)—੧੦੮੫, ੧੯੮੭-੮, ੨੦੫੯ ।
ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ (ਗਿਆਨੀ)—੧੫੯੩-੪ ।
ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ—੨੫੧, ੧੧੨੦, ੧੪੪੭ ।
ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ—੧੦੯੭, ੧੬੮੭ (੨) ।
ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ—੧੦੩੨, ੧੦੮੮, ੧੫੨੦, ੧੫੨੪, ੧੫੫੩,
੧੮੧੭, ੧੯੬੭ ।
ਸੇਵਾ ਦਾਸ, ਉਦਾਸੀ—੧੧੯੧ (੧), ੧੧੯੨ ।
'ਸੈਨਾਪਤਿ' (ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ), ਕਵਿ—੧੬੦੮ ।
ਸੈਨਾਪਤਿ, 'ਖਾਲਸਾ', ਕਵਿ—੧੪੮੦ ।
ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ—੧੭੮੦ ।
ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਹਰੀਪੁਰ—੧੪੭੨ ।
ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਘੁਕੇਵਾਲੀਆ—੧੪੬੬, ੧੪੬੮-੯, ੧੪੭੧, ੧੫੫੪ ।
ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, 'ਸੀਤਲ'—੧੩੫੮, ੧੯੬੮ ।
ਸੋਹਣ (ਸਿੰਘ), ਭਾਈ, ਕਵਿ—੫੨੪, ੧੧੯੪, ੧੮੧੦ ਤੋਂ ੧੨ ।
ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰੀ—੭੯੮ ।
ਸੋਧਾ, ਕਵਿ—੨੫੫ ।
ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ, 'ਸੰਤ', ਕਵਿ—੧੫੦੪ ।
ਸੰਤ ਸਿੰਘ (ਗਿਆਨੀ) ਕਵੀ—੧੬੬੪ ।
ਸੰਤ ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ—੧੫੧੭ ।
ਸੰਤ ਦਾਸ, 'ਛਿੱਬਰ'—੧੧੦੩ (੫), ੧੯੭੩ ।
ਸੰਤ ਰਾਮ, 'ਮੱਕੜ'—ਗਿਆਨੀ—੧੭੮੫, ੧੯੬੫ ।
ਸੰਤ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ੧੯੪੬ ।
ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (ਕਵਿ)—੧੧੦੪, ੧੧੮੯, ੧੫੭੨ ਤੋਂ ੭੫,
੧੬੧੮ ਤੋਂ ੨੧, ੨੦੬੬, ੨੩੦੩-੪, ੨੩੨੬, ੨੩੨੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੨੮.

ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੨੦(੨), ੧੩੯੮, ੧੪੦੫(੨,੪)
੧੮੩੭, ੧੮੩੯।

ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾਦਕ, -੧੫੯੬।

ਸਜਾਮ ਜੀ, (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ)-੨੭੪, ੧੫੯੪ (੬), ੧੫੭੯।

ਸਜਾਮ, ਕਵਿ (?)-੧੫੯੨ (੧) ਵਿੱਚ।

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀ-੧੬੨੬-੭।

ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ, (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਵਿੱਚ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-੧੬੮੬ (੧)।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ-੧੩੭੦ ਤੋਂ ੭੨, ੧੩੭੭ ਤੋਂ ੮੧,
੧੪੨੧-੨, ੧੬੬੭-੮, ੧੭੮੬, ੨੦੬੪।

ਹ

ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ, (ਭਾਈ) ਇੰਸਪੈਕਟਰ-੨੬੩-੪।

ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੯੮੦-੧।

ਹਰਸਾ ਸਿੰਘ, 'ਚਾਤਰ'-੧੮੯੭, ੧੯੫੮-੯।

ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ, ਗਿਆਨੀ-੧੩੯੪ (੧੦)।

ਹਰਿ ਸਹਾਇ-੧੫੯੪ (੫)।

ਹਰਿ ਕਾਮਤਾ, ਬਰੂਆ-੨੮ (ਆਸਾਮੀ)।

ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸਤਿਗੁਰੂ-੨੧੮੬-੭, ੨੧੮੯।

ਹਰਿਚਰਨ ਦਾਸ-੨੧੭੧।

ਹਰਿਦਿਆਲ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧), ੨੧੭੦।

ਹਰਿਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਢਿੱਲੋਂ-੧੭੭੯।

ਹਰਿਨਾਥ (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਵਿੱਚ।

ਹਰਿਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੪੦੮ (੩ ਵਿੱਚ)।

ਹਰਿਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪਰਮਹੰਸ-੭੨੫।

ਹਰਿਬਿਲਾਸ, ਸੰਤ ਉਦਾਸੀ-੨੧੮੫।

ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, 'ਰਜ'-੧੮੬੩।

ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ (ਹੋਤੀ)-੧੯੯੧।

ਹਰੀ ਚੰਦ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ।

ਇ: ਪ: ੧੨੯.

੫੬.

ਹਰੀ ਭਗਤ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਹਰੀ ਰਾਮ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਲਾਹੌਰ)-੧੬੯੪ ।
ਹਾਸਮ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੨) ਵਿੱਚ ।
ਹਾਕਮ, ਭਾਈ-੭੩੩ (੨), ੧੮੪੫ (੨) ।
ਹਿਰਦਾ ਰਾਮ, ਭੱਲਾ (ਕਵਿ)-੧੬੧੪ ।
ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ, 'ਦਰਦ'-੭੨੦(੧), ੭੨੧, ੧੬੫੪ ।
ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਬੀ. ਏ.-੧੮੬੬ ।
ਹੰਸ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।

ਕ

ਕਮਾਲ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ-੧੪੭੦ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, 'ਹਿਤਕਾਰੀ'-੧੩੯੪ (੫, ੭, ੯), ੧੩੯੫, ੧੩੯੬
(੪, ੬), ੧੩੯੭(੨), ੧੪੦੧(੧, ੪, ੫, ੬), ੧੪੦੨(੧, ੩),
੧੪੦੩, ੧੪੦੫ (੫), ੧੪੦੮ (੩), ੧੪੧੨, ੧੪੧੪,
੧੪੨੩ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ (ਕਲਾਸ ਵਾਲੀਆ)-੧੪੭੪, ੧੭੮੩,
੧੯੧੪ ਤੋਂ ੧੯, ੧੯੨੧ ਤੋਂ ੨੭ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, 'ਪੀਯੂਖ'-੧੩੯੬(੩, ੬), ੧੩੯੭ (੧), ੧੩੯੯,
੧੪੦੧(੩, ੬), ੧੪੦੨(੨), ੧੪੦੫(੧), ੧੪੦੬, ੧੪੦੮
(੪), ੧੪੧੧, ੧੪੧੩ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਡਿਤ (ਦਾਖਾ)-੧੧੭੭ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ. ਏ., ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ-੧੦੮੯, ੧੭੭੭ ।
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਲੱਗਨ-੧੪੦੮ (੩) ਵਿੱਚ ।
ਕਬੀਰ ਭਗਤ-੯੬੮, ੧੧੯੧ (੧੬), ੨੦੬੯ ।
ਕਰਮ ਸਿੰਘ,-੧੦੯੩, ੧੮੮੬ ।
ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ-੮੬੪, ੧੨੦੩, ੧੭੮੪ ।
ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ-੭੭੮ ।

ਇ: ਪ: ੧੩੦.

ਕਲਿਆਣ ਦਾਸ (ਸ਼੍ਰੀਮੀ), ਉਦਾਸੀ-੭੫੫, ੧੬੨੬ ।
 ਕਾਦਰਯਾਰ, ਕਵਿ-੧੭੨ (੪), ੧੮੬੧ ।
 ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸ: ਬਹਾਦੁਰ)-੨੪੭-੮; ੧੫੬੭ ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ, (ਬੰਗਾ) ਕਵਿ-੧੭੨ (੭), ੭੩੬ ।
 ਕਾਨ੍ਹਾ (ਭਗਤ)-੧੫੬੩ (੨) ਵਿੱਚ ।
 ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਪੰਡਿਤ-੧੮੪੫ ।
 ਕਾਲੀ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੧੫੦੦ ।
 ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਆਰਿਫ-੭੨੩ ।
 ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ-੧੧੧੧ (੧) ।
 ਕਿਸ਼ੋਰ, (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਵਿੱਚ ।
 ਕਿਸ਼ੋਰ ਦਾਸ-੧੧੧੧ (੧) ।
 ਕਿਰਪਾਲ, ਕਵਿ-੧੫੬੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ (ਟੀਕਾਕਾਰ)-੭੮੦, ੧੬੧੦ ।
 ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ 'ਕਲਾਲ'-੧੧੯੮ ।
 'ਕੁਸ਼ਤਾ', ਮੌਲਾ ਬਖਸ਼-੧੯੦੨ ।
 ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੬੫੬ ।
 ਕੇਸਰੀ ਦੱਤ(ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ), ਗਿਆਨੀ-੭੨੬ ।
 ਕੇਸੋ (ਕਵਿ)-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
 ਕੇਸੋ ਦਾਸ, (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਤੇ ੧੫੬੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਕੌਰ ਸਿੰਘ, 'ਅਕਾਲੀ' (ਨਿਹੰਗ)-੨੩੬ ।
 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੭੩੫, ੧੦੫੧, ੧੦੬੬, ੨੩੨੩ ।

ਖ

ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੪੦੦ (੩), ੧੪੦੧ (੨), ।
 ਖ਼ਾਲਸਾ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸੋਸਾਇਟੀ-੮੩੭ ਤੋਂ ੬੧, ੬੨੪, ੬੨੬-੭, ੬੨੬
 ਤੋਂ ੫੦, ੬੫੨ ਤੋਂ ੫੮, ੬੬੦ ਤੋਂ ੭੪, ੬੭੬ ਤੋਂ ੮੧,
 ੬੮੨ (ਸਿੰਧੀ), ੬੮੩ ਤੋਂ ੬੬, ੧੦੦੧-੨, ੧੦੦੪,
 ੧੦੩੧, ੧੦੪੩, ੧੦੬੩, ੧੦੬੫ ਤੋਂ ੬੭, ੧੦੭੦ ਤੋਂ ੭੪,

ਇ: ਪ: ੧੩੧.

੫੮.

੧੨੦੭, ੧੨੧੩, ੧੨੧੫, ੧੨੬੨, ੧੩੮੨, ੧੪੬੦, ੧੬੬੧,
੧੬੬੬, ੧੬੯੭, ੧੭੦੬, ੧੭੫੮, ੧੮੦੯; ੧੮੨੧ ਤੋਂ
੨੮, ੧੮੬੪, ੧੯੦੦, ੨੦੬੩, ੨੦੭੦-੧, ੨੧੮੨,
੨੨੮੧, ੨੩੩੫।

ਖਿਆਲੀ (ਲਾਲ ?) ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ।

ਖੈਰਾਦੀਨ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ।

ਖੰਨਾ, ਗੁਰਾਂ ਦਿੱਤਾ-੧੮੮੪।

ਗ

ਗਣੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਬੇਦੀ-੧੫੦੨, ੧੫੭੬।

ਗਣੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਲਿਖਾਰੀ-੭੬੯।

ਗਣੇਸ਼ ਸਿੰਘ, (ਨਿਰਮਲ) ਮਹੰਤ-੨੭੧, ੧੫੨੨।

ਗੱਦ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ।

ਗਾਂਧੀ, ਐਮ. ਕੇ., (ਮਹਾਤਮਾ)-੧੯੮੧।

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ-੨੦੬੮।

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੨੫੬, ੧੫੦੩, ੧੬੬੫, ੧੮੧੩,
੨੧੬੬-੭; ੨੩੨੫।

ਗਿਆਨਾਨੰਦ (ਕਵਿ)-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ।

ਗਿਰਧਰ (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਤੋਂ ੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ।

ਗੁਪਾਲ ਸਿੰਘ-੧੧੦੩ (੪)।

ਗੁਮਨਾਮ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ)-੧੧੪੯।

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਜਸੂਜਾ-੧੯੫੧।

ਗੁਰਚਰਨ, ਮਹਿਤਾ-੧੯੦੭।

ਗੁਰਦਾਸ (੨), ਭਾਈ-੧੧੯੧ (੩)।

ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੧੯੧ (੪)।

ਗੁਰਦਾਸ, 'ਗੁਣੀ'-੧੫੬੩ (੧)।

ਗੁਰਦਾਸ, 'ਭੱਲਾ', ਭਾਈ-੭੩੯, ੧੩੬੧, ੧੫੩੬, ੧੬੨੨,
੨੧੬੫, (੧,੨)।

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਧੂ-੮੬੮, ੧੧੨੪, ੧੧੫੭।

ਇ: ਪ: ੧੩੨.

- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ-੧੨੦੮ ।
 ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (੨)-੨੧੮੦ ।
 ਗੁਰਬਖਸ਼ (ਜੀ. ਬੀ.) ਸਿੰਘ-੧੪੯੧ ।
 ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, 'ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ'-੧੩੮੭, ੧੬੪੩, ੧੯੫੨ ।
 ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ-੧੪੬੭ ।
 ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, 'ਕੇਸਰੀ'-੧੫੩੯ ।
 ਗੁਰਮਤ ਟੈਕਟ ਸੋਸਾਇਟੀ-੧੩੯੪, ੧੪੦੫(੭) ।
 ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, 'ਮੁਸਾਫਰ'-੧੭੬੯, ੧੯੭੧ ।
 ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਸੋਠੀ-੧੫੮੯ ।
 ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੧੮੮, ੧੪੯੫ ।
 ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੫੨੫ ।
 ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਪੰਡਿਤ-੮੦੩, ੧੧੭੧, ੧੬੯੨ ।
 ਗੁਲਾਬ ਦਾਸ (ਗੁਰੂ)-੧੫੪੬, ੧੫੮੨ ।
 ਗੁਲਾਬ ਰਾਇ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਗੋਕੁਲ (ਕਵਿ)-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
 ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ-੧੮੬੮ ।
 ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਸਤਿਗੁਰੂ-੫੪੧(੨), ੫੪੨-੩, ੭੪੭(੧੦), ੭੬੭
 (੧), ੯੨੪(ਸਿੰਧੀ), ੭੯੯(੨), ੧੧੦੫, ੧੧੦੬-੭, ੧੧੭੪,
 ੧੧੯੧(੮, ੧੪), ੧੨੦੧, ੧੫੩੨, ੧੫੬੪(੬), ੧੫੭੮-੯,
 ੧੭੦੧, ੧੯੭੫, ੨੦੬੫, ੨੦੭੦, ੨੧੮੬ ਤੋਂ ੮੯,
 ੨੩੧੯, ੨੩੨੨ ।
 ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ, (ਟੀਕਾਕਾਰ) -੮੬੯, ੧੦੯੯ ।
 'ਗੋਯਾ', ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਾਈ-੬੯੯, ੭੬੭ (੨, ੩), ੮੬੯, ੧੧੭੬,
 ੧੧੭੯, ੧੧੯੧ (੬), ੧੭੦੨ ।
 ਗੋਵਾਲ, (ਕਵਿ)-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
 ਗੰਗਾ, 'ਗੁਨੀ'-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੮੩੫ ।
 ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ-੧੧੪੮ ।
 ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ-੭੫੪, ੧੭੬੪, ੧੭੬੮, ੧੮੯੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੩੩.

੬੦.

ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਬੇਦੀ-੯੪੪ ।

ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੨੪੬ ।

ਗੰਗਾ ਰਾਮ, 'ਅੰਤਰਯਾਮੀ'-੫੭੦ ।

ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਐਮ. ਏ. (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ)-੧੭੧ ਤੋਂ ੭੬, ੯੭੧, ੧੦੮੨,

੧੦੮੭, ੧੦੯੦, ੧੧੨੩, ੨੧੬੧-੨ ।

ਗਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਗਜਾਨੀ-੧੫੬੦, ੧੫੭੧, ੧੬੦੧-੨, ੧੭੦੫ ।

ਗ਼ਾਲ ਕਵਿ-੧੫੯੨ ।

ਚ

ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੮੬੯ ।

ਚਤੁਰ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੧੧੧ (੪) ।

ਚਤੁਰਾ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੨) ਵਿੱਚ ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਐਸ. ਐਸ. 'ਸ਼ਹੀਦ'-੧੩੯੪ (੮), ੧੪੦੧ (੮) ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ-੯੨੨ ।

ਚਰਨ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੭੮੨ (੧) ।

ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ-੧੬੨੪-੫, ੧੯੮੨ ।

ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੪੮੯ ।

ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੦੨੯ ।

ਚੌਂਪਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੮੩੪ (੫) ।

ਚੰਦਾ, ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।

ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੫੨੬, ੧੧੭੦, ੧੪੯੬, ੧੫੬੫, ੧੮੧੯ ।

ਛ

'ਛਿੱਬਰ', ਸੰਤ ਦਾਸ (ਭਾਈ)-੧੧੦੩ (੫), ੧੯੭੩ ।

ਜ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਿਆਲ-੧੬੯੧, ੧੭੭੬ ।

ਜਗਤ ਭਾਨ, ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।

ਜਗਦੀਸ਼, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।

ਇ: ਪ: ੧੩੪.

ਜੱਲੂਣ, ਭਗਤ-੧੧੪੪ ।
 ਜਿੰਦ ਕੌਰ, ਮਹਾਰਾਣੀ-੫੪੦ ।
 ਜੀ. ਬੀ. ਸਿੰਘ-੧੩੨੮ ।
 ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੫੨੭ ।
 ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੩੯੪ (੬), ੧੫੫੫ ।
 ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ, ਕਵਿ-੭੬੮ (੧) ।
 ਜੈਮਲ, ਕਵਿ-੧੫੯੬, (੧) ਵਿੱਚ ।
 ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੪੯੨ ।
 ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ)-੨੫੦, ੧੨੪੧, ੧੯੮੩ ।
 ਜਜਾਕਬ-੧੯੮੧ ।

ਟ

ਟਹਕਨ, ਕਵੀ-੭੪੧, ੨੩੨੧, ੨੩੨੪ ।
 ਟਹਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੮੩੬ ।
 ਟਹਲ ਹਰਿ (ਸਿੰਘ)-੧੦੮੩ ।
 ਟੈਹਲ ਸਿੰਘ-੧੨੦੨ ।

ਠ

ਠਾਕੁਰ, (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਵਿੱਚ ।
 ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੨੪੧, ੭੨੬, ੧੧੮੬, ੧੪੭੬ ।
 ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ, 'ਗੀਢ'-੧੪੧੭ ।
 ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ-੧੫੧੨ ।
 ਠਾਕੁਰ ਹਰਿ (ਸਿੰਘ)-੧੪੦੪ ।
 ਠਾਕੁਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ-੧੫੬੯ ।

ਤ

ਤਨਸੁਖ, ਕਵਿ-੧੭੦੩ ।
 ਤਾਮੁਲੀ ਫੂਕਨ, ਕੇ. ਐੱਨ-੪੨ (ਆਸਾਮੀ) ।
 ਤਾਯਬ ਜੀ-੧੯੮੧ ।

ਇ: ਪ: ੧੩੫.

੬੨.

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, 'ਨਰੋਤਮ', (ਪੰਡਿਤ)-੮੬੫, ੧੧੯੬-੭, ੧੫੦੮-੯,
੧੫੬੬, ੧੫੭੦, ੧੮੩੮, ੨੧੬੩, ੨੩੧੪।

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ-੧੦੦੫, ੧੭੦੪, ੧੭੭੮, ੧੮੮੫,
੧੮੯੩-੪, ੧੯੮੯।

ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ।

ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ, ਗੋਸਾਈਂ-੧੬੧੩, ੧੮੪੩, ੨੧੬੮।

ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ-੧੫੨੧(੨)।

ਤੋਗ ਬਹਾਦਰ, ਸਤਿਗੁਰੂ-੫੪੧(੧), ੧੬੦੯, ੨੧੮੬-੭, ੨੧੮੯।

ਤੋਜ ਭਾਨ, ਕਵਿ-੧੫੬੨(੧) ਵਿੱਚ।

ਤੋਜਾ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ. ਏ.-੧੯੮੫।

ਤੋਜਾ ਸਿੰਘ, 'ਸੇਵਕ'-੧੫੧੮।

ਤੋਜਾ ਸਿੰਘ, ਸੋਢੀ-੧੩੯੪(੧,੧੨), ੧੪੦੦(੪), ੧੪੧੫-੬,
੧੮੨੦, ੧੯੬੪।

ਤੋਜਾ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ-੧੫੩੦।

ਤੋਜਾ ਸਿੰਘ, ਘੁੰਮਣਕੇ-੧੮੧੪।

ਤੋਜਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬੂ-੧੧੭੪।

ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਸਿੰਘ (ਤੂਫਾਨ), ਗਿਆਨੀ-੧੦੮੪, ੧੭੭੩-੪, ੧੮੮੭-੮,
੧੯੫੬।

ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, 'ਸ਼ਾਨ'-੧੯੭੨।

ਬ

ਬਿਰਾ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ।

ਦ

ਦੱਤਾ, ਐਸ. ਕੇ.-੪੦ (ਆਸਾਮੀ)।

ਦਯਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ('ਪਿਆਰੇ?)-੧੫੨੬, ੧੮੩੪(੬)

ਦਯਾਨੰਦ, ਸਰਸਤੀ-੮੩੫, ੧੫੮੦।

ਦਯਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੭੨(੨)।

ਦਰਸ਼ਨ, ਭਗਤ-੨੩੧੨(੨)।

ਇ: ਪ: ੧੩੬.

ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੪੭੩ ।
 ਦਾਸ, ਕਵਿ (ਲਾਲ ਸਿੰਘ)-੨੫੮ ।
 ਦਾਨਾ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੨) ਵਿੱਚ ।
 ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ-੧੧੦੩ (੨) ।
 ਦਿਆਲ ਹਰਿ (ਧਰਮ ਸਿੰਘ), ਭਾਈ-੧੧੯੩(੨) ।
 ਦਿਆਲ ਦਾਸ-੨੩੩੪ ।
 ਦਿਆਲ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, (ਭਾਈ), ਗਿਆਨੀ-੨੪੫, ੨੫੯, ੧੦੨੩, ੧੦੨੫-੬,
 ੧੦੯੧, ੧੧੧੫-੬, ੧੧੧੮ (੨), ੧੧੩੧, ੧੧੫੮,
 ੧੪੯੩, ੧੫੨੧ (੧), ੧੫੩੪, ੧੮੩੩ ।
 ਦਿਲਾ ਰਾਮ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਦੁਨੀ ਚੰਦ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
 ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੮੩੪ (੪) ।
 ਦੇਵ, ਕਵਿ-੧੫੯੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
 ਦੇਵਦੂਤ-੨੩੦੭ (੧), ੨੩੧੦, ੨੩੧੫, ੨੩੩੧ ।
 ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ (ਨਿਰਮਲ-ਸਾਧੂ)-੧੫੦੫, ੧੫੧੫ ।
 ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ, 'ਕਿਰਤੀ'-੧੪੦੮ (੩) ਵਿੱਚ ।
 ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ, (ਭਾਖਾਕਾਰ)-੮੦੦ (੨) ।
 ਦੇਵੀ ਦਾਸ, ਕਵਿ-੫੨੭, ੭੩੨(੨), ੭੬੮(੨), ੭੭੯, ੨੦੫੮ ਵਿੱਚ ।
 ਦੇਵੀ ਵਿਆਲ, ਪੰਡਿਤ-੬੧੮, ੧੦੭੯ ।
 ਦੌਲਤ ਰਾਇ, ਲਾਲਾ-੧੧੬੮ ।
 ਦਜਾਲ, ਅਨੇਮਾਨੰਦ-੮੦੨ (੧ ਤੋਂ ੪)

• ਧ

ਧਰਮ ਸੀਂਹ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।

ਨ

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, 'ਸੋਚ'-੧੩੬੦ ।
 ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ, ਮੁਦੱਰਸ (ਮੁਜ਼ੀਰ)-੨੬੫, ੧੦੨੮ ।

ਇ: ਪ: ੧੩੭.

੬੪.

ਨਾਨਕ, ਸਤਿਗੁਰੂ } ੬੧੪ ਤੋਂ ੧੭, ੭੪੪ (੧), ੭੪੫-੬, ੭੪੭
'ਨਾਨਕ' ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ } (੧ ਤੋਂ ੫ ਤੇ ੭-੮), ੭੪੮, ੭੯੯(੧), ੮੬੩,
੯੨੧, ੯੨੩, ੯੨੮, ੯੪੧, ੯੪੭, ੯੫੦, ੯੫੫; ੯੬੧(੧),
੯੬੫, ੧੦੦੦, ੧੧੦੬-੭, ੧੧੦੮, ੧੧੪੧, ੧੧੪੨
(ਬੰਗਲਾ), ੧੧੫੦, ੧੧੫੫, ੧੧੯੧(੧੦, ੧੫), ੧੨੪੨,
੧੫੭੮(੧), ੧੬੦੯, ੧੬੫੭, ੧੭੦੦, ੧੮੪੦, ੧੯੭੩(੪),
੧੯੭੪ (੧, ੨), ੨੦੬੭, ੨੦੬੯, ੨੦੭੦, ੨੦੭੨,
੨੧੬੩, ੨੧੮੪(੧), ੨੩੦੮-੯, ੨੩੧੨(੧), ੨੩੧੩,
੨੩੧੭, ੨੩੧੯ ।

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, (ਨਾਵਲਿਸਟ)-੧੯੬੯ ।

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਸੁਪ੍ਰੀਮੈਂਟ-੧੯੮੫ ।

ਨਾਨਕ, ਕਵਿ-੧੧੦੩ (੧੦), ੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।

ਨਾਭਾ ਜੀ-੭੮੦, ੧੫੮੧, ੧੬੧੦ ।

ਨਾਰਾਜਣ ਸਿੰਘ, ਸੋਢੀ-੧੪੮੪ ।

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ-੧੩੯੪ (੪), ੧੪੦੫(੩), ੧੪੫੪ ।

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, 'ਸੂਰੀ'-੧੧੮੨ ਤੋਂ ੮੫, ੧੮੨੯ ਤੋਂ ੩੧, ੧੮੬੫ ।

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ-੧੭੨ (੫) ।

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ (ਟੀਕਾਕਾਰ)-੧੪੯੦ ।

ਨਿਜਾਬਤ ਖਾਂ-੨੧੯੦ ।

ਨਿਤਜਾਨੰਦ, ਸ਼ਾਮੀ-੧੧੪੦ ।

ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ, 'ਔਲਿਮ'-੧੫੧੪ ।

ਨਿਰੰਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੧੦੧ ।

ਨੁਰੰਗ, ਭਾਟ-੧੫੯੬ (੧) ਵਿੱਚ ।

ਨੰਦ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੫੯੬ (੧) ਵਿੱਚ ।

ਨੰਦ ਦਾਸ, ਕਵੀ-੨੩੦੨ ।

ਨੰਦ ਲਾਲ, 'ਗੋਯਾ' (ਭਾਈ)-੬੯੯, ੭੬੭(੨, ੩), ੮੬੯,

੧੧੭੬, ੧੧੭੯, ੧੬੨੮, ੧੭੦੨ ।

ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਾਈ (?)-੧੧੯੧ (੬), ੧੮੩੪ (੨, ੩) ।

ਇ: ਪ: ੧੩੮.

ਪ

‘ਪਯੁਖ’ ਜਾ ‘ਪੀਯੁਖ’ (ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ)—੧੩੯੪(੨), ੧੩੯੬(੩),
੧੩੯੭(੧), ੧੩੯੯, ੧੪੦੧(੩, ੬), ੧੪੦੫, ੧੪੦੮(੪),
੧੪੧੧, ੧੪੧੩ ।

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦(?)—੧੮੩੪(੯) ।

ਪਾਲੂ, ਸ਼ਸਿ ਭੂਸ਼ਨ—੧੦੯੨ (ਬੰਗਲਾ) ।

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ‘ਆਰਫ’—੧੪੦੮(੩) ਵਿੱਚ ।

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ‘ਦਾਤਾ’—੧੮੮੯-੯੦, ੧੮੯੫ ।

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ‘ਪਦਮ’, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ—੧੬੮੫, ੧੬੮੬(੨),
੧੬੮੭(੧), ੧੬੮੮, ੧੬੯੫, ੧੮੦੧-੨, ੧੯੪੯ ।

ਪੁਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ—੧੧੬੦ ।

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ—੧੫੯੬(੧, ੨) ਵਿੱਚ ।

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਉਲਥਾਕਾਰ)—੮੫੦, ੯੪੯ ।

ਪੈੜਾ ਮੋਖਾ, ਭਾਈ—੨੫੭, ੫੦੭, ੧੫੫੮; ੧੫੭੭, ੧੮੦੭,
੨੧੮੪(੩), ੨੩੦੯(੨), ੨੩੩੦ ।

ਪੰਛੀ ਜੀ—੧੯੬੦ ।

ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (?)—੧੧੯੧ (੫), ੧੮੩੪ (੧) ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ—੨੩੮, ੧੩੫੯, ੧੯੬੩ ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ (੨)—੨੦੬੮ ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਜੋਤਿਸ਼ੀ—੨੧੬੪ ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (ਸੰਪਾਦਕ)—੧੧੫੯ ।

ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ, ‘ਨਿਰਬਾਣ’—੨੪੯ ।

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ‘ਸੰਤਰੋਣ’—੧੫੫੬, ੨੩੧੧ ।

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ—੧੯੫੪ ।

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ (ਹੋਤੀ)—੧੧੨੧-੨, ੧੭੬੫ ਤੋਂ ੬੭, ੧੭੮੧,
੧੮੭੬ ।

ਪ੍ਰਯ ਦਾਸ (ਟੀਕਾਕਾਰ)—੧੫੮੧ ।

ਇ: ਪ: ੧੩੯.

ਫ

ਫੱਤਾ, ਮੀਆਂ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਫਰੀਦ ਜੀ, ਸ਼ੇਖ-੯੭੯, ੧੬੩੫ ।
ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ-੧੩੬੯ ।

ਬ

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੦੯੫, ੧੧੯੯ ।
ਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੫੨੯ ।
ਬਰਕਤ ਸਿੰਘ, 'ਅਨੰਦ'-੧੪੭੮-੯, ੧੯੬੧, ੧੯੭੦ ।
ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ-੨੩੬, ੧੧੭੩ ।
ਬਾਹੂ, ਬ੍ਰਹਮਣ-੧੫੯੬ (੨) ਵਿੱਚ ।
ਬਾਲਮੀਕ (ਆਦਿ ਕਵਿ)-੮੦੧ ।
ਬਾਲਮੀਕ, ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਬਿਆਸ, ਰਿਖੀ-੧੧੧੧ (੧, ੪) ।
ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੫੩੫, ੨੩੧੩ ।
ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਵਾ-੧੬੦੬ ।
ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਸੰਤ (ਸੰਗੀਤਕ)-੧੫੬੧ ।
ਬਿਹਾਰੀ, ਕਵਿ-੨੧੧੭ ।
ਬਿਹਾਰੀ (੨), ਕਵਿ-੧੫੬੨ (੧) ਤੇ ੧੫੯੬ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਬਿਕ੍ਰਬੈਤਾਲ, ਕਵਿ-੧੫੯੬ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਬਿਕ੍ਰਮ ਮਿੰਗਰਾਜ ਸਿੰਘ)-੧੯੨੮ ।
ਬੀਰ ਖਾਲਸਾ.....ਦਲ-੧੪੯੪ ।
ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੫੯੬ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ (ਪੁਣਛ)-੧੧੮੧, ੧੮੧੫ ।
ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਬਾਵਾ-੧੧੭੨, ੧੮੪੧ ।
ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (ਉਪਦੇਸ਼ਕ)-੭੫੮ ।
ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ-੧੧੦੩ (੩), ੧੪੪੯ (੧) ।
ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, 'ਸੇਵਕ'-੧੪੭੭ ।

ਬੈਰਾਗ ਰਾਇ, ਕਵਿ-੧੫੯੬ (੨) ਵਿੱਚ ।
ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ, 'ਬਹਾਦੁਰ' (ਬਾਬਾ)-੫੪੧ ਵਿੱਚ ।
ਬੁਹਮਾਨੰਦ, ਪੰਡਿਤ-੧੮੪੭ ।

ਭ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ-੧੪੦੮ (੩) ਵਿੱਚ ।
ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਹੈਂਡਟੀਚਰ-੨੬੨ ।
ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, 'ਵਿਸਾਰਦ'-੧੫੧੦-੧੧, ੨੧੭੦ ।
ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ, 'ਨਿਰੰਜਨੀ'-੭੪੪(੨), ੭੮੪ (੨), ੮੦੦(੧) ।
ਭਜਵਾਨਾ (ਧਰਮ ਸਿੰਘ), ਭਾਈ-੧੧੯੩ (੨) ।
ਭਗਵੰਤਿ, ਕਵਿ-੧੫੯੬ (੧) ਵਿੱਚ ।
ਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ-੨੧੮੦ ।
ਭਰਥਰਿ ਹਰਿ-੧੬੦੭ (੨) ।
ਭੱਲ, ਕਵੀਸ਼ਰ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੭੩੭ ।
ਭਾਗ ਮੱਲ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ-੧੬੧੬-੭ ।
ਭਾਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੧੬੧ ।
ਭੂਢਾਂ, ਐਸ. ਕੇ.-੨੭, ੨੯ ਤੋਂ ੩੧, ੩੪-੫, ੩੯ । (ਬੰਗਲਾ ਸੱਭੇ)

ਮ

ਮਹਾਂਨੰਦ ਕਵੀ-੧੫੯੨(੧) ਵਿੱਚ ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ-੧੯੦੬ ।
ਮਹੀਧਰ ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਮੱਕੜ, ਸੰਤਰਾਮ-੧੭੮੫, ੧੯੬੫ ।
ਮਟਕ, ਕਵੀ-੧੭੨(੮) ।
ਮਤਰਾਮ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੨) ਵਿੱਚ ।
ਮਤਿਰਾਮ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਮਤੀ-੨੧੭੨ ਵਿੱਚ ।
ਮਦਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ-੧੩੫੫ ।

ਇ: ਪ: ੧੪੧.

੬੮.

- ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ-੧੯੩੦ ।
ਮਨੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੧੫੧, ੧੧੮੭; ੧੫੩੩, ੨੨੮੫ ।
ਮਨੀਰਾਮ, ਭਾਈ-੧੦੩੬ ।
ਮਨੋਹਰਦਾਸ, 'ਨਿਰੰਜਰੀ'-੧੪੪(੪), ੧੮੨ (੨ ਤੋਂ ੬), ੧੮੩
(੧ ਤੋਂ ੫) ।
ਮਰਕੁਸ-੨੧੭੨ ਵਿੱਚ ।
ਮੱਲ ਸਿੰਘ, ਕਵੀਸ਼ਰ-੧੫੪੪ ।
ਮਾਈ ਦਾਸ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਮਾਨ ਸਿੰਘ, 'ਨਿਰਮਾਨ'-੧੪੫੦ ।
ਮਾਤ੍ਰਦਾਸ-੧੨੦੯ ।
ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਸਫ (ਉਲਥਾਕਾਰ)-੧੮੪੬ ।
ਮਿਨੂ ਮਸਾਨੀ-੧੭੮੦ ।
ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, 'ਦੁਖੀ'-੨੦੭੩ ।
ਮੀਰ ਗੁਲਾਮ (ਚੀਚਾ-ਭਕਨਾ)-੧੭੨(੯) ।
ਮੀਰ ਜੀ-੧੫੬੩(੨) ਵਿੱਚ ।
ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ-੧੫੬੩(੨) ਵਿੱਚ ।
ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ (ਗਰੀ)-੧੧੦੦ ।
ਮੋਘ ਰਾਜ, 'ਗਰੀਬ' (ਟੀਕਾਕਾਰ)-੧੧੭੬, ੧੧੭੯ ।
ਮੈਕਾਲਫ (ਸਾਹਿਬ)-੧੧੧੩, ੧੭੬੧ ।
ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ, 'ਉਬੋਰਾ'-੧੯੦੪ ।
ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ-੧੩੯੧ ।
ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ, 'ਵੈਦ'-੧੪੦੫(੬), ੧੪੦੬(੨) ।
ਮੋਹਿਨਦਾਸ, ਸ਼ਾਮੀ-੨੧੭੩ ।
ਮੋਹਿਨਾ (ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ)-੨੧੮੩ ।
ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ-੧੪੮੩ ।
ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ-੧੨੨ ।
ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ, ਮੁਨਸ਼ੀ (ਟੀਕਾਕਾਰ)-੧੫੬੮ ।
ਮੰਗਲ ਦਾਸ, ਕਵੀ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।
ਮੰਗੂ ਜੀ, ਭਾਈ-(ਉਲਥਾਕਾਰ)-੧੩੩(੧), ੧੪੦, ੧੮੪੫(੧) ।

ਇ: ਪ: ੧੪੨.

ਯ

ਯੂਹੱਨਾ-੨੧੭੨ ਵਿੱਚ ।

ਰ

ਰਸਖਾਨ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।

ਰ: ਸਿੰਘ-੯੫੩ ।

ਰਘੁਨਾਥ (ਕਵਿ)-੨੦੫੮ ਵਿੱਚ ।

ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ, 'ਬੀਰ'-੧੪੨੦ ।

ਰਜਬ ਕਵਿ-੭੮੪(੧) ।

ਰਣ ਸਿੰਘ, 'ਅਕਾਲੀ' ਡਾਕਟਰ-੮੬੬ ।

ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ-੧੮੭੧ ।

ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ (ਗੁ: ਇੰਸਪੈਕਟਰ)-੨੭੫, ੫੭੫ ।

ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ-੧੯੮੬ ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੧੪੩ ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ, 'ਭੰਗੂ'-੧੩੫੨ ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ, 'ਰਤਨ'-੧੫੩੧ ।

ਰਲਿਆ ਰਾਮ, ਕੇ. ਐੱਲ-੧੬੬੨ ।

ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਬੀ. ਏ.-੧੭੮੨ ।

ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੨) ਵਿੱਚ ।

ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਦੁੱਗਲ-੧੫੬੨(੩) ਵਿੱਚ ।

ਰਾਜੂ ਰਾਇ, ਕਵਿ-੧੫੯੬(੧) ਵਿੱਚ ।

ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਕਵਿ-੧੭੬੦ ।

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕਵਿ (ਭਖਾਕਾਰ)-੭੮੩(੬) ।

ਰਾਮਚੰਦ, ਮਾਨਕਟਾਹਲਾ-੧੧੩੮ ।

ਰਾਮਦਿਆਲ-੧੭੨(੩) ।

ਰਾਮਦਿੱਤਾ, 'ਭਗਤ'-੮੭੦, ੧੦੫੨ ।

ਰਾਮਦਾਸ, ਵਧਵਾ (ਟੀਕਾਕਾਰ)-੧੬੧੪ ।

ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸਾਧੂ-੨੧੬੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੪੩.

੭੦.

ਰਾਮਰਾਇ, ਕਵਿ-੧੫੯੧(੧) ਵਿੱਚ ।

ਲ

ਲੱਛਮੀ ਦੇਵੀ, ਬੀਬੀ-੧੦੫੩, ੧੫੨੩, ੧੯੭੬ ।

ਲੱਧਾ ਸਿੰਘ, ਮੇਮਿਓ-੧੪੭੫ ।

ਲਾਹੜ, ਕਵਿ-੧੫੬੨(੧) ਵਿੱਚ ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ (ਟੀਕਾਕਾਰ)-੧੫੩੨ ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ-੭੧੮-੯ ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ 'ਲਾਭ'-੭੭੦ ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ, 'ਸਮੁੰਦਰੀ'-੧੩੯੬(੨), ੧੪੦੦(੧),
੧੪੦੧(੭), ੧੪੦੭, ੧੪੦੯(੧), ੧੪੧੯ ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ-੧੯੪੬ ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ-੧੦੮੧, ੧੫੪੫, ੧੮੯੧-੨, ੧੮੯੬,
੧੯੬੨ ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, 'ਨਰੋਤਮ'-੧੮੬੩ ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, 'ਪੁਰਖੋਤਮ'-੫੬੯ ।

ਲਾਲ, ਕਵਿ-੧੧੦੩(੧੦) ਵਿੱਚ ।

'ਲਾਲ', ਖਿਆਲ-੧੫੬੨(੧) ਵਿੱਚ ।

ਲਿਆਨ ਦੇਵ-੧੯੦੧ ।

ਲੁਕਾ-੨੧੭੨ ਵਿੱਚ ।

ਵ

ਵਸਾਵਾ ਸਿੰਘ-੮੦੧ ।

ਵਸਿਸ਼ ਮੁਨੀ-੭੪੨, ੧੧੦੩(੧), ੨੧੬੯ ।

ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ, ਐਮ. ਏ. (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ)-੧੮੮੩, ੧੯੦੮-੯ ।

ਵਲੀਰਾਮ-੭੮੧(੨), ੧੧੯੧(੧੨), ੧੫੬੨(੧) ਵਿੱਚ ।

ਵਿਆਸ ਰਿਖੀ-੭੩੪, ੭੩੮, ੭੫੦, ੭੫੨ ।

ਵਿਸਾਖਾ ਸਿੰਘ, ਰਾ. ਬਹਾਦੁਰ-੧੪੫੩ ।

ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ-੧੧੯੦ ।

ਇ: ਪ: ੧੪੪.

ਵਿਧਾਤਾ ਸਿੰਘ, 'ਤੀਰ'-੧੪੮੨, ੧੯੨੦।

ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ-੧੩੪੯, ੧੯੪੨।

ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ-੮੩੭ ਤੋਂ ੪੮, ੮੫੧ ਤੋਂ ੬੧, ੯੩੧
ਤੋਂ ੩੫, ੯੩੮-੯, ੯੭੭, ੧੦੩੩, ੧੦੩੭ ਤੋਂ ੪੨, ੧੦੬੪,
੧੦੬੮-੯, ੧੦੭੦(੧), ੧੦੭੫ ਤੋਂ ੭੭, ੧੧੦੯-੧੦,
੧੨੬੨, ੧੩੨੯, ੧੩੫੭, ੧੬੦੪, ੧੬੧੮ ਤੋਂ ੨੧,
੧੬੬੧, ੧੬੬੬, ੧੭੭੦ ਤੋਂ ੭੨, ੧੭੯੦, ੨੨੮੩-੪,
੨੩੦੫-੬।

ਖਾਸ ਨੋਟ

‘ਰਸ ਪੰਚ ਬਾਰ ਨਿਧਿ’ (ਜਾ ਰਸ ਬਿਰੁਥ ਨਿਧ ਬਾਰ) ਗ੍ਰੰਥ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ ੧੫੯੬ ਪੁਰ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਸੰਪਾਦਕ-‘ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ’ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਐਪਰ ਇਸ ਵਿਚ, ‘ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ’ (ਸੰਮਤ ੧੮੯੬ਬਿ:) ਤੱਕ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ‘ਕਰਤਾ ਕਰਮ ਸੂਚੀ’ ਵਿੱਚ ਭੀ ਸਾਰੇ ਨਾਂ ਛਪਣੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਾਮ ਜਾਨਣਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਸੁਗਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:-

੧-ਉਗਰ ਸੈਨ	੬-ਸਾਧੂ ਜਨ
੨-ਅਹਮਦ	੭-ਸਿਲਮਾਨ
੩-ਆਲਮ	੮-ਸੁੰਦਰ
੪-ਸਾਹਿਬ ਰਾਮ	੯-ਸੁਰਦਾਸ
੫-ਸਾਗਰ ਸੁਜਾਨ	੧੦-ਸੰਧਾ

ਇ: ਪ: ੧੪੫.

ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ (ਅੱਖਰ-ਵਾਰ)

ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਛਪੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰਚਣਹਾਰਾਂ, ਉਲਥਾ ਯਾ, ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਭੀ, ਅੱਖਰ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਛਪ ਗਏ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਪੰਜਾਬੀ-ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾ ਯਾ ਟੀਕਾਕਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਏਨਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭੀਤੇ ਹਿਤ, ਅਗਲੇ ਪੱੜਿਆਂ ਪੁਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਅੱਖਰ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(ਸਕੱਤਰ)

ਇ: ਪ: ੧੪੬.

ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ (ਅੱਖਰ--ਵਾਰ)

ੳ

ਉਸਤਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੀ ਕੀ (੧੮੩੪ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)—੧੯੭੩ (੨)।
 ਉੱਚ ਜੀਵਨ—੯੩੭(੪)।
 ਉੱਠ ਬਾਬਾ ! ਅੱਜ ਤੇਰੀ ਵਰੇ ਗੰਢ ਹੈ—੯੯੭।
 ਉੱਤਮ ਸਿੱਖਯਾਂ—੯੫੭(੧)।
 ਉਥਾਨਕਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)—੧੧੯੩(੨)।
 ਉਥਾਨਕਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ—੧੯੫੩।
 ਉਦਰ ਨਿਵਾਸ—੯੬੮(੧)।
 ਉੱਨੀ ਸੌ ਇਕਵੰਜਾਹ ਦੀ ਆਦਮ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਕਫੀਅਤ—੨੦੬੪।
 ਉੱਨੀ ਸੌ ਸੰਤਾਲੀਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ—੧੬੨੪-੫।
 ਉਪਦੇਸ਼ਕ (ਮਾਸਕ ਪੱਤ੍ਰ ੧੯੯੦ ਬਿੱ:)—੧੪੪੩।
 ਉਬਾਰੇ ਖ਼ਾਨ—੯੩੫(੨)।
 ਉਜ ਬਿਲਾਸ (ਲਿਖਤੀ)—੨੫੮।

ਅ

	}	ਸੰਮਤ ੨੦੦੫ ਬਿੱ:—੬੧੮।
ਅਸਲੀ ਤਿਥਿ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ	}	ਸੰਮਤ ੨੦੦੬ ਬਿੱ:—੧੦੭੯।
	}	ਸੰਮਤ ੨੦੦੮—੨੩੪੮।

ਅਸੁਮੇਧ ਪਰਬ (ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ)—ਭਾਖਾ (ਸੰਮਤ ੧੮੫੬ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)—੭੪੧।
 ਅਸੁਮੇਧ ਪਰਬ (ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ)—ਭਾਖਾ (ਸੰਮਤ ੧੮੬੦ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ) ੨੩੨੧।
 ਅਸੁਮੇਧ ਪਰਬ (ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ)—ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ) ੨੩੨੪।
 ਅਸ਼ਵਕਰ-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)—੮੦੨(੨), ੨੩੭੩(੨), ੨੩੭੪(੪)।
 ਅਕਾਲੀ—(੧੯੨੦-੨੨ ਈ:)—੧੬੮੨(੧)।
 ਅਕਾਲੀ ਜੋਧਾ—੭੨੦(੨)।

ਇ: ਪ: ੧੪੭.

੭੪.

- ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ-ਰੋਜ਼ਾਨਾ (੧੯੨੨-੨੪ ਈ:)-੧੬੮੩-੪।
ਅੱਗ ਦੀ ਖੇਡ (ਸਨ ੧੯੪੭ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਮਾਚਾਰ)-੧੯੬੯।
ਅਗਿਆਨ ਬੋਧਨੀ,-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)-੮੦੨(੧), ੨੩੭੩(੫),
੨੩੭੪(੬)।
ਅਜਾਈ ਮਾਰੇ ਗਏ-੯੭੨(੨)।
ਅਜੀਤ ਖਾਲਸਾ-੧੯੨੩।
ਅਣਖੀਲਾ ਜਰਨੈਲ-ਸ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ-੧੯੫੬।
ਅਣਮੁੱਲੀ ਟੈਹਲਣ-੯੬੯(੨)।
ਅਣੋਖਾ ਬਾਲਕ-੯੨੯(੨)।
ਅਦਭੁਤ ਸ਼ਿਕਾਰੀ-੧੪੦੧(੬)।
ਅਦਭੁਤ ਗ੍ਰੰਥ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੪(੭)।
ਅਦੁਤੀ ਸ਼ਹੀਦੀ (ਚਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ)-੨੩੯੫।
ਅਦੁਤੀ ਝਾਕੀ-੧੯੩੦।
ਅਦੁਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਲਿਖਤੀ)-੭੮੧(੨)।
ਅਧਯਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਸੰਮਤ ੧੮੯੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੪੪(੩)।
ਅਧੂਰੀ ਵਿਦਯਾ-ਜਿੰਦ ਦਾ ਖਾਹੁ-੯੬੬ (੩)।
ਅਧਯਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-(ਸੰਮਤ ੧੯੦੫ ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੮੧(੧)।
ਅਧਯਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-(ਸੰਮਤ ੧੯੨੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੩(੬)।
ਅਧਯਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੬੦੭(੩)।
ਅਧਯਾਤਮ ਰਾਮਾਯਣ-(੧੮੩੮ ਬਿੱ: ਦੀ ਰਚਨਾ) ੮੦੩।
— (੧੮੬੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੬੯੨।
ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੪(੯)।
ਅਨਰਥ-੯੬੪(੨)।
ਅਪ੍ਰੋਖ ਅਨੁਭਵ (ਲਿਖਤੀ)-੮੦੨(੪), ੨੩੭੩(੪), ੨੩੭੪(੫)।
ਅਬਚਲੀ ਜੋਤਿ-੮੫੦(੧), ੯੪੯।
ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ-੨੦੬੧-੨।
ਅਮਰ ਖ਼ਾਲਸਾ-ਸਿਖੀ ਸਿਦਕ-੧੭੮੪।
ਅਰਸੀ ਉਪਕਾਰੀ-੧੦੪੨(੧)।
ਅਰਸੀ ਜੋਤਿ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ-੮੪੯(੨)।

ਇ: ਪ: ੧੪੮.

- ਅਰਸੀ ਦਾਤਾਂ (ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ)—੧੪੦੧(੪,੫) ।
 ਅਰਸੀ ਨੂਰ (ਨਾਨਕ)—੧੦੩੮ ।
 ਅਰਸੀ ਨੂਰ ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਰੇ—੮੪੦(੧) ।
 ਅਰਜੋਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਾਸ—੧੫੯੬(੩) ।
 ਅਰੋਗਜਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ—੧੭੮੫ ।
 ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ (ਪਾ: ੧੦)—੯੩੮(੨) ।
 ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਸਟੀਕ—੯੨੮ ।
 ਆਗਯਾ ਕੌਰ—੯੬੬(੭) ।
 ਆਜ ਕੀ ਬਾਤ (ਖਬਰਾਂ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ੧੯੪੭ ਦੀਆਂ)—
 ੧੪੬੫ ।
 ਆਜ਼ਾਦ ਅਕਾਲੀ (੧੯੨੨ ਈ:)—੧੬੮੨(੩) ।
 ਆਤਮ ਘਾਤ—੯੭੨(੧) ।
 ਆਤਮ ਦਰਸ਼ਨ—੧੯੮੭ ।
 ਆਤਮਿਕ ਟੈਲੀਫੋਨ—੧੩੯੬(੭) ।
 ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ (ਲਿਖਤੀ)—੧੫੬੪(੩) ।
 ਆਦਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—੯੭੧(੨) ।
 ਆਦਰਸ਼ਕ ਸਿੰਘਣੀਆਂ—੧੮੮੬ ।
 ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ (ਸੰਮਤ ੧੭੪੨ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)—੧੨੪੨ ।
 ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਮਨੀ ਤੱਕ (ਲਿਖਤੀ)—੨੩੦੯(੧) ।
 ਆਦਿ ਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣਵੀਂ ਬਾਣੀ (ਲਿਖਤੀ)—੧੧੦੬—੭ ।
 ਆਦਿ ਰਾਮਾਇਣ (੧੮੩੫ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)—੭੩੧ ।
 ਆਨੰਦ ਵਿਵਾਹ (ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਗ)—੧੯੮੨ ।
 ਆਪੇ ਦਾ ਸੁਧਾਰ—੯੩੭(੧) ।
 ਆਲਸ ਦੇ ਔਗਣ—੧੦੭੬(੨) ।
 ਔਬੜ ਜੱਟ ਤੇ ਸੋਬੜ ਸਾਧੂ—੯੬੪(੫), ੧੦੪੩(੨) ।
 ਅੰਗ ਫੁਰਨੇ ਕਾ ਫਲੁ (ਲਿਖਤੀ)—੧੫੬੨(੪) ।
 ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ—੧੭੨ (੬) ।
 ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕੀਕੁਣ ਲੀਤਾ ?—੧੦੮੩ ।
 ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ?—੧੯੬੬ ।

ਇ: ਪ: ੧੪੯.

੭੬.

ਅੰਤ ਦਾ ਅੰਤ-੧੩੯੪(੧੨) ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ (ਨਵੰਬਰ ੧੯੩੨ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ੧੯੩੮)-੧੪੪੦(੨) ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਹਿਮਾਂ (ਲਿਖਤੀ)-੨੫੫(੧) ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹੈ ?-੧੯੮੬ ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜੀਵਨ (ਸੰਤ ਗਿ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ)-੧੦੯੭ ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰਾ { ਸੰਮਤ ੧੮੯੩ ਦੀ ਲਿਖਤਿ-੭੪੪(੨)
੧੯੮੯ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ (ਅਪੂਰਣ)-੭੮੪(੨) ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫੱਲ-੧੪੦੫(੫) ।

੮

ਇਸਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਬੋਧ-੯੬੬ (੨) ।

ਇਕ ਅਦਭੁਤ ਦਰਸ਼ਨ (ਪਾ: ੧੦)-੧੩੨੯ ।

ਇੱਕ ਟੇਢੀ ਚਾਲ-੯੬੭ (੧) ।

ਇੱਕ ਖਵਿਤ੍ਰ ਜੀਵਨ-੧੦੩੬ ।

ਇੱਕ ਭੁਜੰਗੀ ਦਾ ਸੁਫਨਾ-੯੩੬ (੪), ੯੫੬ (੨) ।

ਇਕਾਦਸ ਸਿਕੰਧ (ਭਾਗਵਤ)-ਭਾਖਾ (ਸੰਮਤ ੧੯੦੫ ਬਿ: ਦੀ
ਲਿਖਤਿ)-੭੮੨ (੧) ।

ਇਤਫਾਕ ਦੀ ਬਰਕਤ-੯੭੦ (੫) ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਲਾਹੌਰ-੨੩੮੪ ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ (ਪੰਜਾਬ)-੧੩੭੦ ।

ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਣ = ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਸੰਬਾਦ (ਲਿਖਤੀ)-੭੭੯ ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੁਰੂ-੧੬੮੫ (੧) ।

ਇਬਰਾਹੀਮ = ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ-੯੩੨ (੩) ।

ਏਕ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਨਾਮਾਵਲੀ-ਕੋਸ਼, ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ-
੭੧੮ ।

ਏਕਾ-੯੭੦ (੪) ।

ਏਕਾਦਸੀ ਮਹਾਤਮ (ਸੰਮਤ ੧੮੭੭ ਬਿ: ਦੀ ਰਚਨਾਂ ਤੇ ਲਿਖਤਿ)-
੮੦੦ (੨) ।

ਇੰਜਨ ਰਚਨਹਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿਖਯਾ-੯੪੨ ।

ਇ: ਪ: ੧੫੦.

ਇੰਡੈਕਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ-੨੪੬, ੧੧੪੮ ।
 ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਤ੍ਰ-ਸੈਂਚੀ ਪਹਿਲੀ (ਸੰਮਤ ੪੮੧ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ)-
 ੨੩੬੭-੮ ।

ਸ

ਸ: ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ-੨੧੮੦ ।
 ਸ਼ਸਤਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੭੦੧ (੧) ।
 ਸੱਸੀ-ਹਾਸਮ ਕ੍ਰਿਤ-੧੫੯੬ (੭) ।
 ਸਹਸਕ੍ਰਿਤ ਸਲੋਕ-ਸਟੀਕ-੧੧੪੧ ।
 ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸਲੋਕ-ਭਾਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੀ ਟੀਕਾ ਸਹਿਤ-੨੦੭੨,
 ੨੧੮੨ ।
 ਸ਼ਹੀਦ ਬਿਲਾਸ, (ਚਾਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ)-੨੪੧ ।
 ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ-੧੧੧੮(੨) ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ (ਪਾ: ੫)-੧੩੯੬(੩) ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ-੧੪੭੫ ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਭੁਲੇਰ (ਚੱਕ ਨੰ: ੧੧੯)-੧੩੪੯, ੧੬੪੨ ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਰਬਾਰ (ਪਾ: ੫)-੧੩੯੬(੫) ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੀਵਨ, ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ-੧੯੫੨, ੧੬੪੩ ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੀਵਨ (ਸਨ ੧੯੧੪-੫)-੧੯੬੦ ।
 ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋਤਾਂ-੧੯੬੧ ।
 ਸਹੇਲੀ-(ਮਈ ੧੯੩੬ ਈ:)-੧੪੪੬(੩) ।
 ਸੱਚ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ)-੧੩੯੬(੨) ।
 ਸੱਚ ਦੀ ਫਤਿਹ (ਗੁ: ਮਾਣਕ ਦਾ ਫੈਸਲਾ)-੧੬੯੪ ।
 ਸੱਚ ਖੰਡ ਯਾਤ੍ਰਾ-੯੨੯(੧), ੯੩੮(੧) ।
 ਸੱਚਾ ਗੁਰੂ-੯੬੪(੩) ।
 ਸੱਚਾ ਰਾਹ-੯੬੪(੪) ।
 ਸੱਚੀ ਖੇਤੀ-੯੭੦(੬) ।
 ਸੱਚੇ ਸੱਜਨ-੯੯੪ ।
 ਸੱਚੇ ਵਾਕਿਆਤ (ਮਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ)-੧੮੬੬ ।

ਇ: ਪ: ੧੫੧.

- ਸੱਜਣ ਠੱਗ-੮੪੨(੨)।
 ਸੱਤ ਸੀਸ-੧੫੨੯।
 ਸੱਤ ਧਾਰਾ-੧੩੯੪(੪)।
 ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ (ਸੰ: ੧੮੯੩ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੪੪(੪)।
 ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੮੨(੩), ੧੮੩(੨)।
 ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ-੧੭੭੨।
 ਸਤਿਗੁਰ-ਉਸਤਤਿ (ਸੰਮਤ ੧੯੦੨ ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੮੪੫(੩)।
 ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਵੰਸ ਵਰਣਨ, (ਲਿਖਤੀ)-੧੭੬੦।
 ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸ਼ਨ-੮੩੨, ੧੧੩੨।
 ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜੰਗੀ ਨਜ਼ਾਰੇ-੧੩੯੪(੮)।
 ਸਤਯਾਰਥ (ਸੱਤਿਆਰਥ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੮੩੫, ੧੫੮੦।
 ਸੱਦ-ਸਿਧਾਂਤ-੯੭੫।
 ਸੱਦ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਰਥ-੧੪੯੦।
 ਸੱਦਾਂ-ਕਵੀ 'ਨਾਨਕ' ਤੇ 'ਲਾਲ' ਦੀਆਂ (੧੯੨੩ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
 ੧੧੦੩(੧੦)।
 ਸਪੀਚ (੨੨ਵੀਂ ਸਿੱਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਨ)-
 ੧੪੪੩।
 ਸਫਲ ਗੁਰਪੁਰਬ-੧੦੦੧।
 ਸਫਲ ਦਰਸ਼ਨ-੧੩੯੪(੫)।
 ਸ: ਬ: ਡਾ: ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ-੧੦੪੧।
 ਸਬਦ, ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ-ਸਟੀਕ-੧੬੩੫।
 ਸਬਦ, ਸਲੋਕ ਭਗਤਾਂ ਦੇ-੨੫੪।
 ਸਬਦ ਭਗਤਾਂ ਦੇ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੬੩(੨)।
 ਸਬਦ ਨਾਵਾਂ ਮਹਲ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ)-੧੬੦੯।
 ਸਬਦ ਨੌਵੇਂ ਮਹਲ-੧੪੦੦(੪)।
 ਸਭ ਤੇ ਵੱਡਾ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ-੧੫੫, ੧੬੨੯।
 ਸਮਸ਼ੇਰ ਖਾਲਸਾ (ਤਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜਾ)-੧੭੦੫।
 ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੈਰੀ-੧੬੯੧।
 ਸਰਕਾਰ ਖਾਲਸਾ-ਰਾਜ ਖਾਲਸਾ-੧੯੨੫।

ਇ: ਪ: ੧੫੨.

- ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ-੧੭੧, ੧੦੮੨ ।
 ਸਰਫ ਤੇ ਬਜੀਦ-੧੦੬੭(੩) ।
 ਸਰਬ ਰੋਗ ਦੀ ਗੋਲੀ (੧੯੨੩ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੩(੯) ।
 ਸਲਾਬਤ ਖਾਂ ਦਾ ਮਰਨਾ-੧੫੯੬(੧੩) ।
 ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ-ਸਟੀਕ-੯੫੦ ।
 ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ-ਸਟੀਕ-੯੭੯ ।
 ਸਲੋਕ ਕਨਕ ਕਾਂਮਨੀ ਕੇ (੧੮੪੧ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੯੧(੧੬) ।
 ਸਲੋਕ ਦਰਸਨ ਭਗਤ ਦੇ (੧੮੬੯ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੩੧੨(੨) ।
 ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ-ਸਟੀਕ-੯੪੮ ।
 ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ (ਮਹਲਾ ੫)-ਸਟੀਕ-੯੫੫(੧) ।
 ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਆਸਤਕਤਾ-੯੬੩(੧) ।
 ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਦੀ ਵਿਆਕੁਲਤਾ-੧੯੪੪ ।
 ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ-੧੮੧੭ ।
 ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣ ਸਾਹਿਬ-੧੫੪੩ ।
 ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੧੩ ।
 ਸਾਖੀਆਂ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ (੧੮੩੪ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
 ੧੯੭੩ (੧) ।
 ਸਾਖੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਦਸਾਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਕੀਆਂ(੧੮੪੧ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
 ੧੧੯੧(੧) ।
 ਸਾਖੀਆਂ ਭਾਈ ਅਡਣ ਜੀ ਦੀਆਂ-੮੩੧ ।
 ਸਾਖੀ ਪੋਥੀ (ਨੌਵੇਂ ਤੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮਾਲਵਾ ਦੇਸ ਰਟਨ)-
 ੨੩੩੪ ।
 ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਲਿਖਤਿ)-੫੭੦ ।
 ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਮਾਣ-੨੩੫੨ ।
 ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਕੀ (੧੯੨੩ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੩(੮) ।
 ਸਾਖੀ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਜੀ ਕੀ (੧੯੪੪ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੧੮੪(੨) ।
 ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ-੧੯੦੩ ।
 ਸਾਡਾ ਭਾਰਤ-੧੧੮੦ ।
 ਸਾਡੇ ਗੁਰਦੇਵ-੧੯੪੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੫੩.

- ਸਾਡੇ ਗੁਰਪੁਰਬ-੧੪੦੫(੬) ।
 ਸਾਡੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ-੯੭੪(੧) ।
 ਸ਼ਾਂਤਿ ਬੀਰ ਦਰਸ਼ਨ-੯੩੨(੧) ।
 ਸਾਮੁਦ੍ਰਿਕ-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੮੩ (੬) ।
 ਸਾਰਕੁਤਾਵਲੀ (ਛਾਪਾ ਪੱਥਰ)-੧੬੦੭(੧) ।
 ਸਾਰਕੁਤਾਵਲੀ-ਸਟੀਕ-੨੧੭੦ ।
 ਸਾਰ ਗੀਤਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੧੧(੩) ।
 ਸਾਰਗੀਤਾ-੧੬੦੭(੭) ।
 ਸਾਰਬੋਧ-ਭਾਖਾ-੨੧੮੫, ੨੩੭੪(੧) ।
 ਸਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸੱਤਾਂ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚਹੁੰ(ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੯) ।
 ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਹਿੱਸਾ ੨-੧੧੧੩ ।
 ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਖੂਨੀ ਪੱਤਰੇ-੧੮੮੯ ।
 ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ-੧੭੪, ੧੦੯੦ ।
 ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ-੧੭੩ ।
 ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ-੨੧੬੧-੨ ।
 ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ-੧੮੯੦ ।
 ਸਿੱਖ ਸੱਚੀ ਲੇਇ-੯੭੧(੩) ।
 ਸਿੱਖ-ਕਾਨੂਨ = ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ-੧੫੪੫, ੧੮੯੨ ।
 ਸਿੱਖ-ਕੇਸ (ਸਿੱਖ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ?)-੨੩੭੯ ।
 ਸਿੱਖ ਤੇ ਕਮਿਯੂਨਿਸਟ-੧੬੯੦ ।
 ਸਿੱਖ ਤੇ ਕਮਿਯੂਨਿਜ਼ਮ-੧੯੮੯ ।
 ਸਿੱਖ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ-ਸ੍ਰ: ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ-੧੯੬੭ ।
 ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ ?- ੧੬੮੭ (੧) ।
 ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ-੧੦੮੯ ।
 ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ-੧੬੮੭(੨)
 ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ-੧੭੮੬ ।
 ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆਂ ?-੧੯੬੮ ।
 ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ-੧੮੮੭ ।
 ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਪਿੱਛੋਂ-੧੭੮੨ ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ = ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ-੧੯੨੭ ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਗਤ-ਮਾਲਾ-੨੨੮੫ ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ?-੧੮੯੨ ।

ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ । -੧੪੧੦ ।

ਸਿੱਖੀ ਕੀ ਹੈ ?-੨੫੦ ।

ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਪੰਥ ਉਨੱਤੀ-੯੭੦(੭), ੨੩੪੪ ।

ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਬੋਧ-੧੪੦੫(੧) ।

ਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ-੨੪੦ ।

ਸਿੱਖੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸਿਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ-੯੬੨(੨) ।

ਸਿੰਘ ਗਊ ਕੀ ਕਥਾ (੧੮੩੬ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੩੨(੨) ।

੧੧੯੧(੨੦) ।

ਸਿੰਘਣੀ ਪ੍ਰਬੋਧ-੯੬੬(੧) ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ-੧੪੮੩ ।

ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦੀ ਬੀਰਤਾ । (ਬਹੀਦ ਗੰਜ ਸਿੰਘਣੀਆਂ)-੧੪੧੨ ।

ਸਿਦਕ ਸਿੱਖੀ (ਭਾਈ ਜੋਧਾ, ਫੋਸੀ)-੧੪੭੬ ।

ਸਿਦਕ ਜੀਵਨ = 'ਸੱਚੀ ਸ਼ਹੀਦੀ' ਬਾ:ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ)-੭੨੬ ।

ਸਿਦਕ ਦਾ ਫਲ (ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤ੍ਰੀ)-੧੪੧੩ ।

ਸਿਦਕੀ ਭੌਰੇ-੧੯੭੨ ।

ਸਿਧ ਗੋਸਟ-ਸਟੀਕ-੯੪੭ ।

ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਸ਼ਹੀਦ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜੁਨ)-੧੩੯੬(੧) ।

ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਬੁੱਕ (ਚੀਫ ਮਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ)-੧੯੮੫ ।

ਸ਼ਿਵ-ਸ਼ਿਵਾ ਸਤੋਤਰ-੧੫੯੬(੧੦)

ਸੀਹਰਫੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਲੋ ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਦੀ (ਅਧੁਰੀ ਲਿਖਤੀ)-

੧੧੯੧(੨੧) ।

ਸੀ ਹਰਫੀ-ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ-੧੧੦੩ ੪ ।

ਸੀ ਹਰਫੀ-ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ-੧੧੦੩(੨) } (੧੯੨੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)

ਸੀ ਹਰਫੀ-ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ-੧੧੦੩(੩) }

ਸੀ ਹਰਫੀ-ਮੱਟੂ ਰਾਮ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੪(੧੦) ।

ਸੁਆਦਲ-ਸਿਖਿਆਂ-੯੫੭(੨) ।

ਇ: ਪ: ੧੫੫.

੮੨.

- ਸੁਸ਼ੀਲਾ-ਰਸੋਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੋਥੀ-੯੫੪(੧) ।
ਸੁਸ਼ੀਲਾ (ਰਸੋਈ ਸਿੱਖਿਆ)-੯੫੪(੨) ।
ਸੁਹਣੇ ਸੁਹਣੇ ਦੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ-੮੫੬(੨) ।
ਸੁਹਾਵਣੇ ਗੀਤ-੮੪੦(੬) ।
ਸੁਖਨ ਫਕੀਰਾਂ (੧੯੦੧-੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੩੩(੨),
੧੮੪੫(੨) ।
ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ-੧੨੮੮(੨) ।
ਸੁਖਮਨੀ (ਲਿਖਤੀ ਸੰ: ੧੯੪੨ ਬਿ: ਦੀ) ੭੬੯(੧) ।
ਸੁਖੀ ਅਮੀਰ ਹਨ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ?-੧੪੦੯(੨) ।
ਸੁਗਮ ਜਪ-ਪ੍ਰਦੀਪ-੧੫੦੫ ।
ਸੁੱਚਾ ਜੀਵਨ (ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ)-੧੮੩੯ ।
ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ (੧੮੩੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੩੫੦ ।
ਸੁਦਾਮਾ ਚਰਿਤ੍ਰ-੧੫੯੬(੧੬) ।
ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀ-ਸੋਹਣਾ ਮਹਲ-੯੭੦(੯) ।
ਸੁੰਦੀ (ਉਪਨਿਆਸ)-੧੬੦੪, ੧੭੭੦ ।
ਸੁਧਰਮ ਮਾਰਗ ਗ੍ਰੰਥ-੧੫੨੬ ।
ਸੁਧਾਸਰ ਮਹਾਤਮ-੧੯੪੬ ।
ਸੁਧਾਰ ਹਮਜ਼ਾ ਗੌਸ-੮੩੮ ।
ਸੁਧਾਰ ਖਾਲਸਾ-੧੯੧੯ ।
ਸੁਬਹ ਦੀ ਸੈਰ-੯੬੩(੨) ।
ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ, ਬੋਸ-੧੦੮੪ ।
ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਆੜਾ-੧੧੫੮ ।
ਸੂਧੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਵੇਦਾਂਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਵੀਚਾਰ)-੨੩੬੬ ।
ਸੂਫੀਆਂ ਦਾ ਕਲਾਮ-੧੯੦੪ ।
ਸੂਰ ਰੰਭਾਵਤੀ-(ਲਿਖਤੀ)-੧੫੬੨(੩) ।
ਸੂਰਮੇ ਲਈ ਮੁਮੀਰੇ ਦਾ ਸੂਰਮਾ-੧੫੨੦ ।
ਸੂਲੀ ਦੀ ਸੂਲ-੮੪੭(੨) ।
ਸ਼ੇਰਿ ਪੰਜਾਬ--ਸਰਕਾਰ ਖਾਲਸਾ-੧੫੩੦ ।
ਸ਼ੇਰਿ ਪੰਜਾਬ-ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ-੯੭੮ ।

ਇ ਪ: ੧੫੬.

ਸ਼ੇਰਿ ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਭਾਗ ੧-
੧੮੧੪।

ਸੈਦਾ ਬੇਗ ਸਰਨਾਗਤਿ-੯੩੯(੫)।

ਸੋਹਣਿਆਂ ਦਾ ਸੁਲਤਾਨ-੧੦੪੦।

ਸੋਹਣੀ ਮੌਲਾ ਦੀ-੧੦੦੨।

ਸੰਸਾਹਰ ਸੁਖਮਨਾ-ਸਟੀਕ-੧੨੦੧।

ਸੰਸਾਰ (੧੯੨੧ ਈ: ਦਾ) ੧੬੭੯(੩)।

ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਧਾਰਮਕ ਇਤਿਹਾਸ-੧੯੬੩।

ਸੰਕਟ ਮੋਚਨ-੧੩੯੪(੯)।

ਸੰਖੇਪ ਲੀਲਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ-੭੩੭।

ਸੰਗੀਤ ਲੱਛਨ (ਲਿਖਤੀ)-੧੯੨੮।

ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸਾਰ-(੧੯੦੫ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੮੧(੪)।

ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰ (ਅਕਾਲੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ)-੧੧੨੫।

ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ.....੧੯੦੬।

ਸੰਤ-ਗਾਥਾ (ਭਾਗ ੧)-੧੨੦੦।

ਸੰਤ ਰਤਨਮਾਲ (ਸੇਵਾ ਪੰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਥਾ,-੨੩੧੮।

ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ (੧੯੧੫ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੩੦੭(੨)।

ਸੁਮਣ ਨਾਰਦ-੯੯੨, ੨੩੮੨।

ਸੁਵਣ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ-ਭਾਖਾ (ਮਹਾਂ ਰਾਮਾਇਣ) ਵੈਰਾਗ ਤੇ ਮੋਕਛ ਪ੍ਰਕਰਣ
(ਲਿਖਤੀ)-੧੧੦੩(੧), ੨੩੧੦, ੨੩੩੧।

ਸੁਵਣ ਸੰਘਤਾ-ਮਹਾਂ ਰਾਮਾਇਣ-ਨਿਰਬਾਣ ਪ੍ਰਕਰਣ(੧੯੨੮ ਬਿ: ਦੀ
ਲਿਖਤਿ)-੨੩੧੫।

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੨੩।

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ-੧੫੯੬(੪)।

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਪ੍ਰਥਾਇ ਬੋਨਤੀ-੯੬੧(੩)।

ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕਾ ਚਰਿਤ੍ਰ-ਬਪੁ ਤਜਾਗ (ਲਿਖਤੀ)-
੫੨੫-(੧)।

ਸ੍ਰੀ ਸੀਹਾਂ, ਉੱਪਲ-੮੪੩(੨)।

ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਟੀਕਾ ਸਾਂਣੁ (ਸਿੰਧੀ)-੨੩੯੯।

ਇ: ਪ: ੧੫੭.

- ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੦੧(੯)।
 ਸ੍ਰੀ ਹੋਮਕੁੰਟ-ਸਪਤ ਸਿੰਗ-੭੯੮।
 ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ-੧੦੩੦।
 ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਹੁਲਾਸ ਤੱਥਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਚਮਤਕਾਰ-੧੪੯੨।
 ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਚਮਤਕਾਰ (ਉੱਤਰਾਰਥ)-੨੨੮੪।
 ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦੀਨੋ-੮੬੦(੨)।
 ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪ੍ਰਬੰਧ-ਦੋ ਸੈਂਚੀਆਂ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੦੩-੪।
 ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪ੍ਰਬੰਧ-੨੩੨੬।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੋਭਾ (ਜੀਵਨ ਪਾ:੧੦)-੧੪੮੦।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਰਸ਼ਨ-੧੧੮੬।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੱਦ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੬੯੮।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ੨੩੧੧੯।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੦੩, ੧੫੭੧, ੧੬੦੧-੨।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ (ਸਟਿੱਪਣ) ਚਾਰੇ ਸੈਂਚੀਆਂ-੧੬੧੮ ਤੋਂ ੨੧।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ-ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਕਾ ਚਰਿਤ੍ਰ (ਲਿਖਤੀ)-
 ੧੧੧੨, ੧੫੫੭(੧)।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ-ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ, ਭਾ: ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਵਖਜਾਨ-
 (੧੮੦੧ ਬਿ: ਦੀ ਰਚਨਾਂ)-੧੧੯੮।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਭਗਤ ਮਾਲ ਵਾਰਤਕ-੧੮੬੨।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਮੱਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰ-੧੧੫੭।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਮੱਤ ਦਿੱਗ ਵਿਜੈ-੧੫੦੬(੧)।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਭਾਕਰ-੧੫੬੭।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤ ਨਿਰਣਯ ਸਾਗਰ-੧੫੬੬, ੧੮੩੮।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤ ਭਾਉ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੀ ਟੀਕਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,-
 ੧,੨,੪,੫,੬ ਸੈਂਚੀ-੧੮੨੯-੩੧,੧੮੬੫।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਬਦ ਰਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੨੩੯।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ -੯੮੪।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ-੧੦੭੦(੨)।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਦਿਆ ਦਰਬਾਰ-੧੦੩੩।

ਇ: ਪ: ੧੫੮.

- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਾਲੀਮ-੯੪੦(੨) ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ-੯੪੦(੩) ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪੜ੍ਹੇ-(ਛੇ ਫੋਟੋਜ਼)-੨੧੮੮ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ-ਸਟੀਕ-(ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਤੱਕ)-੧੧੮੨-੮੫,
 ੨੩੧੩ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ-ਸੰਥਾ ਸੈਂਚੀਆਂ (ਦੋ ਜੋੜੇ)-੬੧੪ ਤੋਂ ੧੭ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬੀੜਾਂ-੧੩੨੮ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਜ-੧੫੬੫ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਿਯਾਜ (ਲਿੱਥੋ)-੧੮੩੯ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋਸ਼-੧੨੦੭, ੧੮੨੧ ਤੋਂ ੨੮ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ-ਕੋਸ਼ (ਸੈਂਚੀ ਤੀਸਰੀ)-੧੮੬੪ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ-ਕੋਸ਼-ਪਹਿਲੀ ਪੋਥੀ-੨੩੩੫ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ-ਗੁਪਤ ਸਿਧਾਂਤ-੧੧੪੩ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪਰ ਕੁਝ ਚਾਨਣੇ ਦੀਆਂ
 ਰਿਸ਼ਮਾਂ-੯੯੯ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਾਃ ੧੦ਵੀਂ (ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ)-੨੩੫੦
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੀਰਥ ਸੰਗ੍ਰਾਹ-੮੬੫ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੫੪੪ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਜਨਿ ਜੋ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਂਤ (ਸਿੰਥੀ)-੯੮੨ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਮਾਣ-੧੪੯੫ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੂਰਜੋਦੇ (ਜਨਮ ਸਾਖੀ)-੧੫੭੬(੧) । } (ਲਿੱਥੋ)
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੂਰਯੋਦਯ ਜਨਮ ਸਾਖੀ-੧੫੦੨ }
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚਮਤਕਾਰ-ਪੁਰਬਾਰਥ-੨੨੮੩ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਕਥਾ-੮੪੯(੧), ੯੭੭ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਸਟਿੱਪਣ-੧੬੧੮ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਬੋਧ-੨੪੫, ੧੧੧੬ ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਹਿਮਾਂ-੯੩੫(੫) ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਵੈਦ-੧੩੯੪(੬) ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੮੨੦ ।

ਇ: ਪ: ੧੫੯.

੮੬.

- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਹੂੰ-ਜੁਗੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ-੨੦੫੯ ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਭਗਤ ਮਾਲ (ਵਾਰਤਕ)-੫੬੯ ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਮਤ ਦਿਗਵਿਜੈ-੨੩੬੦ ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਂਤ-੯੮੩ ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਾਬ ਚਮਨ ਗ੍ਰੰਥ-੧੫੪੬, ੧੫੮੨ ।
ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਜਨਮ ਸਾਖੀ)-੧੫੨੩, ੧੯੭੬ ।
ਸ੍ਰੀ ਚਰਣ ਹਰਿ ਵਿਸਥਾਰ (ਜਿਲਦ ੧, ਸੈਂਚੀ ੧)-੨੩੬, ੧੧੭੩ ।
ਸ੍ਰੀ ਚਰਣ ਹਰਿ ਵਿਸਥਾਰ (ਜਿਲਦ ਦੂਜੀ)-੨੩੭ ।
ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਸਾਹਿਬ-ਸਟੀਕ-੯੨੫(੧) ।
ਸ੍ਰੀ ਜਾਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ-ਸਟੀਕ-੧੯੦੦ ।
ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਚਮਤਕਾਰ-੨੦੬੮ ।
ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਰਚਨਾਂ-੧੬੯੫ ।
ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੪੪੨ ।
ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੨੩੨੯ ।
ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ-੮੬੦(੧) ।
ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਬੰਸਯ ਹਰਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਰ ਕੀ ਸ਼ੋਕਾ-ਜਾਮਨੀ ਨਿਵਾਰਨ
ਪੱਤ੍ਰਕਾ-੧੫੬੧ ।
ਸ੍ਰੀ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ-੯੨੯(੩) ।
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਗੀਤਾ (੧੯੩੭ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੦੫੧ ।
ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ-ਦਸਮ ਸਕੰਧ-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੨੩ ।
ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ-੯੮੯ ।
ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਭਾਗਵਤ-ਅਸਟਮ ਸਿਕੰਧ (ਭਾਖਾ ਵਾਰਤਿਕ)-੭੩੮ ।
ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਭਾਗਵਤ-ਇਕਾਦਸ ਸਿਕੰਧ (੧੬੯੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਰਚਨਾ)-੭੮੨ ।
ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਭਾਗਵਤ-ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ -੭੩੫ ।
ਸ੍ਰੀ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ-੨੩੯੩ ।
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕਯ ਸਿੱਧਾਂਤ ਜੋਤਿਜ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੫੯(੧) ।
ਸ੍ਰੀ ਯੋਗ ਵਾਸਿਸ਼ਟ-੨੧੬੯ ।
ਸ੍ਰੀਰਾਗ ਕੀ ਵਾਰ-ਸਟੀਕ-੯੪੧ ।
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ-ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਾਨਸ (ਲਿੱਥੋ) ੧੬੧੩ ।

ਇ: ਪ: ੧੬੦.

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਾਨਸ (ਲਿਖਤੀ)-੧੮੪੩ ।
 ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਯਣ-੨੧੬੮ ।
 ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਮਹਲਾ ੫-ਸਟੀਕ-੯੫੫(੧) ।
 ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਪਨ ਨਾਟਕ-੧੫੦੬(੫) ।
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੨੦੨, ੧੮੩੬ ।
 ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ੩੩ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੧੦) ।

ਹ

ਹਉਆ ਆਇਆ-੯੬੮(੪) ।
 ਹਸਤਾਮਲ (ਲਿਖਤੀ)-੮੦੨(੩) ।
 ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ-੯੨੪ ।
 ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੇ ਇਸਲਾਮ-੫੬੩ ।
 ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆਂ-੧੬੫੮ ।
 ਹੱਥ ਲਿਖਤਿ ਪੱਤ੍ਰਾ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ (ਫੋਟੋ ਦੋ ਕਾਪੀਆਂ)-੫੪੨-੩ ।
 ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ-ਸਟੀਕ-੧੬੧੪ ।
 ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੈ-੧੧੨੯ ।
 ਹਰਿ ਗੋਪਾਲ, ਵਿਸ਼ੰਭਰ ਦਾਸ-੮੫੯(੨) ।
 ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਤੇ ਬਚਾਉ ਦੇ ਸਾਧਨ-੯੩੬(੧), ੯੭੩(੧) ।
 ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਮਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੩) ।
 ਹਾਂ, ਨਾਂ-੯੭੧(੮) ।
 ਹਾਇ ਨਾ ਤੋੜ ! (ਭਾਈ ਦੇਉ)-੧੧੦੯(੨) ।
 ਹਿਤਕਾਰੀ ਜੋਤਿ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)-੧੯੧੫ ।
 ਹਿਤੁਪਦੇਸ਼-੧੭੦੩ ।
 ਹਿਟਲਰ ਵਾਦ-੫੬੨ ।
 ਹੀਰ ਵਾਰੇਸ਼ਾਹ ਦੇ ਫਲ (ਸੁੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਯਾ)-੯੬੬(੮) ।
 ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ-੮੬੧(੨) ।
 ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ-ਸੱਤ (ਫੋਟੋਜ਼)-੫੪੧ ।
 ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ-ਤੇਰਾਂ, ਸੰਗਤਿ ਪਟਣ ਫਰੀਦ ਕੇ ਕੀ ਦੇ ਨਾਮ (ਫੋਟੋਜ਼)-
 ੨੧੮੬-੭, ੨੧੮੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੬੧.

੮੮.

ਹੁੜੂ ਮਤਿ-੯੬੩(੫) ।

ਹੋਜ਼ਾ-੯੬੯(੪) ।

ਹੋਲੀ-੧੦੭੨(੨) ।

ਹੰਸ ਸਰਵਰ (ਖਾਲਸਾ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ)-੧੮੬੩ ।

ਹਿੰਦ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ)-੧੯੦੮-੯ ।

ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ)-੧੪੦੦ ।

ਹਿੰਦੀ ਧਨਾਡਾਂ ਦੇ ਰਾਜ-ਘਰਾਣੇ-੧੯੦੧ ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ-੧੬੮੬(੧) ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਲਾ-੧੮੦੨ ।

ਕ

ਕਕਾਰ ਫਿਲਾਸਫੀ-੧੯੬੨ ।

ਕੱਜੀ ਦਾ ਡਰਾਉਣਾ-੯੬੬(੧੦) ।

ਕਤਿਕ ਕਿ ਵਿਸਾਖ-੮੬੪ ।

ਕਥਾ ਹੀਰ ਰਾਂਝਨ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੬੩(੧) ।

ਕਥਾ ਨਾਸਕੇਤ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੬੪(੨) ।

ਕਪਟ ਵਿਨਾਸ ਅਰਥਾਤ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਵੇਦ-੨੫੧ ।

ਕਬਿੱਤ ਸੱਵਯੇ (ਭਾ: ਗੁਰਦਾਸ ਦੇ)-੧੫੩੬, ੨੧੬੫(੨) ।

ਕਬਿੱਤ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ-ਦੂਸਰਾ ਸਿਕੰਧ-੧੬੨੨ ।

ਕਮਲੀ, ਕਮਾਲੀ, ਨੰਦ ਲਾਲੀ-੮੫੩(੧), ੯੩੯(੨) ।

ਕਮਯੂਨਿਸਟ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ-੧੭੭੫ ।

ਕਰਤਾ ਤੇ ਕਾਦਰ-੮੨੭(੨) ।

ਕਲਹਿਣੀ ਦਿਉਰਾਣੀ-੯੬੭(੬) ।

ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਰਸ਼-੯੩੭(੫) ।

ਕਲਗੀਧਰ ਦਰਸ਼ਨ-੧੫੮੯ ।

ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ)-੧੪੦੧(੧) ।

ਕੜਾ ਪ੍ਰਬੋਧ-੧੮੩੫ ।

ਕਾਂਗ੍ਰਸ ਨਾਲ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ-੧੩੯੧ ।

ਕਾਜੀ ਸਲਾਰਦੀਨ-੮੫੭(੨) ।

ਇ: ਪ: ੧੬੨.

- ਕਾਨਫ਼ੈਂਸ ਗਾਈਡ (੧੯੩੨ ਈ:)-੧੪੫੪ ।
 ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਈਸ਼ਰਦਾਸ-੧੪੪੯(੨) ।
 ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਬੁਲ੍ਹੇਸ਼ਾਹ-੧੪੪੯(੧) ।
 ਕਾਰ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਅਦੁਤੀ ਨਜ਼ਾਰੇ-੧੫੩੧ ।
 ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਾਰਤਾ-੧੦੬੬(੨) ।
 ਕਾਲਸੀ ਦਾ ਰਿਖੀ-੧੦੭੫ ।
 ਕਾਵਯ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਲਿਖਤੀ)-੧੨੦੯ ।
 ਕਾਵਯ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਲਿਖਤੀ)-੨੦੫੮ ।
 ਕਾਵਯ ਪ੍ਰਯਤਨ-੧੪੦੨(੧) ।
 ਕਿਉਂ ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ-੧੮੯੩ ।
 ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ (ਲਿੱਥੋ)-੭੩੬ ।
 ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਦਾ (ਕਲੀਆਂ ਵਾਲਾ)-੭੨੩ ।
 ਕਿੱਸਾ ਲੜਾਈ ਸਿੰਘਾਂ-੧੪੮੧, ੧੯੪੩ ।
 ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੌਤਕ-੯੩੮(੩) ।
 ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬੁਤਪ੍ਰਸਤੀ ਹੈ ?-੮੬੨ ।
 ਕੀਮੀਆਂ ਸਾਮਾਦਿਤ (ਪਾਰਸ ਭਾਗ) ਭਾਖਾ-੭੩੩ (੧) ।
 ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਲਾ-ਸਟੀਕ-੨੨੮੧ (੨) ।
 ਕੀ ਵੱਡਾ ਹੋਣਾ ਹਈ?-੯੭੧ (੧) ।
 ਕੁਝ ਹੋਰ ਧਾਰਮਕ ਲੇਖ-੧੧੬੬ ।
 ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ-੯੨੭(੩) ।
 ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ-੧੦੮੮ ।
 ਕੁਰਾਨ ਮਜੀਦ-੧੮੪੬ ।
 ਕੂਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਥਿਆ-੧੭੬, ੮੭੧, ੧੦੮੭, ੧੧੨੩ ।
 ਕੋਸ਼ = ਕੀ ਕੋਸ਼ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ?-੧੫੨੪ ।
 ਕੋਸ਼ ਵਰ-੧੪੦੪ ।
 ਕੋਮਲ ਸੰਸਾਰ-(੧੯੯੬ ਬਿ: ਦਾ)-੧੪੪੨ (੨) ।
 ਕੰਧਾਰ ਫੇਰੀ (ਸਤਿ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੀ)-੮੩੭ (੨) ।
 ਕੰਵਰ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ-੯੩੦ (੧) ।
 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰ ਕਥਾ (ਲਿਖਤੀ)-੨੭੪, ੧੫੭੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੬੩.

੯੦.

- ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦ੍ਰਕਾ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੭੬ (੨)।
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਗ੍ਰੰਥ (ਲਿਖਤਿ ੧੯੪੩ ਬਿੱ. ਦੀ)-੨੩੭੦।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖੜ-੯੫੯ (੨)।
ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਹਾਦੁਰ (੧੯੨੨ ਤੋਂ ੨੫ ਈ:) ੧੬੭੯ (੮)।

ਖ

- ਖਈ ਰੋਗ-੯੪੬ (੨)।
ਖਈ ਰੋਗ (ਤਪਦਿਕ) ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ-੯੪੬ (੧)।
ਖਟ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨਿਰਧਾਰ (ਲਿਖਤੀ)-੭੮੨ (੭)।
ਖਟ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੱਤੁ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੩ (੬), ੨੩੭੪ (੨)।
ਖਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-੭੮੨ (੫), ੭੮੩ (੩)।
ਖਰਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਢੰਗ-੯੭੧ (੫)।
ਖਰਾ ਸੌਦਾ-੯੪੪ (੧)।
ਖ਼ਾਨਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਹੱਲਾ ਤੇ ਭਾਜੜ-੯੫੪ (੨)।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਤੋਤ੍ਰ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਮਹਾਤਮ (ਸਰਬਲੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ)-
੧੯੯੧।
ਖ਼ਾਲਸਾ (੧੯੨੨ ਈ:)-੧੬੭੯ (੪)
ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ (੧੯੧੬-੧੯ ਈ:)-੧੬੭੯ (੧)।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ (੧੯੪੪-੫ ਈ:)-੨੩੨੭।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ ਦਾ ਅਰਧ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਅੰਕ-੨੧੮੧।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੁਧਾਰ-ਤਰੂ (ਦੂਜੀ ਪੋਥੀ)-੧੬੦੫।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੀਰਾ ਜੰਤਰੀ (੧੯੪੧ ਈ:)-੧੦੦੪।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੀਰਾ ਜੰਤਰੀ-(੧੯੪੯ ਈ:)-੧੨੧੩।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹਾਲ-੧੯੮੩।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਕੀ ਕਰੇ?-੧੩੫੭।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਹੀਰੇ-੭੨੮।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਐਡਵੋਕੇਟ-੧੬੭੯ (੭)।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ-੧੮੯੬।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ-(ਸੁੱਧੀ)-੧੦੨੩, ੧੪੯੪।

ਇ. ਪ: ੧੬੪.

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ (ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ)-੧੪੭੭ ।
 ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ-੧੫੧੮ ।
 ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ)-੧੪੨੫ ।
 ਖਾਲਸਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ-੧੪੧੯ ।
 ਖਾਲਸਾ ਬਹਾਦੁਰ (ਪਲਟਨ ੩੬)-੧੦੨੯, ੧੪੮੯ ।
 ਖਾਲਸਾ ਬਿਵਾਹ ਪੱਧਤ ।-੧੫੨੨ ।
 ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਉਸਰੋਈਏ-(ਦੇਵੋਂ ਭਾਗ)-੧੭੬੬-੭ ।
 ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਿੰਦੇ-੧੮੭੬ ।
 ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ-੯੭੦ (੧) ।
 ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਮਸ਼ੋਰ-੭੭੦, ੨੩੯੧ ।
 ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਨੀਂਦ-੯੭੦ (੩) ।
 ਖੁਲਕ ਖਾਲਸਾ-੯੭੦ (੨) ।
 ਖੂਹਾਂ ਪੁਰ ਜ਼ੁਲਮ-੯੬੯ (੫) ।
 ਖੂਨ ਦੇ ਸੋਹਲੇ (ਮਾਰਸ਼ਲ-ਲਾ ਦੇ...ਜ਼ੁਲਮ)-੧੯੮੧ ।

ਗ

ਗਈ ਬਹੋੜ-੮੫੫(੨) ।
 ਗਦਰੀ ਸੂਰਬੀਰ (੧੯੧੪-੫ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ)-੧੮੭੧ ।
 ਗਯਾਨ ਸ੍ਰੋਤ-੯੫੮(੧) ।
 ਗਰਬ ਗੰਜਨੀ ਟੀਕਾ ਜਪੁਜੀ-੧੧੮੯ ।
 ਗਰਭ ਗੀਤਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੧੧(੨) ।
 ਗਰਭ ਗੀਤਾ-੧੬੦੭(੫) ।
 ਗਰੀਬ ਹਿੰਦੁਤਸਾਨ-੧੭੭੯ ।
 ਗੜਗੱਜ ਅਕਾਲੀ (੧੯੨੨ ਈ:)-੧੬੭੯(੫) ।
 ਗਾਥਾ-ਮਹਲਾ ੫-ਸਟੀਕ-੨੦੭੦(੧) ।
 ਗਯਾਨ ਸਮੁੰਦਰ (੧੮੯੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੨(੧) ।
 ਗਿਆਨ ਮੰਜਰੀ (ਲਿਖਤੀ)-੭੮੨(੨), ੭੮੩(੧) ।
 ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ-ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ (ਲਿੱਥੋ)-੧੧੮੭ ।
 ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ- „ „-੧੫੩੩ ।

ਇ: ਪ: ੧੬੫.

੯੨.

- ਗਿਆਨ ਚੂਰਨ ਵਚਨ ਕਾ-੧੮੨(੬), ੧੮੩(੫) ।
ਗੀਤਾ ਸਾਰ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੨) ।
ਗੁਹਜ ਉਸਤਤਿ, ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਮਹਿਮਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੫੭(੨) ।
ਗੁੱਝੇ ਹੀਰੋ-੧੮੧੫ ।
ਗੁਰ-ਅਸਥਾਨ ਦਰਸ਼ਨ-੧੫੦੭ ।
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ-੧੪੭੮ ।
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਵਾੜੀ-੧੭੦੬ ।
ਗੁਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਿੱਤ ਕਰਮ-੯੫੯(੩) ।
ਗੁਰ: ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ-੧੧੬੧ ।
ਗੁਰ ਜੋਤਿ ਦੇ ਪਤੰਗੋ-੧੪੦੦(੩) ।
ਗੁਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ-੧੫੧੯ ।
ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ-੧੮੮੮ ।
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ(੧੯੪੮-੯ਈ:)-੧੩੭੧-੨, ੧੩੭੬ ਤੋਂ ੮੧ ।
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ (੧੯੩੩ ਈ:)-੧੪੪੦(੧) ।
ਗੁਰਧਾਮ ਸੰਗ੍ਰਹ-੧੬੬੫ ।
ਗੁਰ-ਧਾਮ ਦੀਦਰ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)-੧੮੬੯ ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ-੧੫੭੨ ਤੋਂ ੭੫ ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ, ਰਾਸ ੪ ਤੋਂ ੬ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੦੪ ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ-ਰਾਸ ੩, ੪ (ਲਿਖਤੀ)-੨੦੬੬ ।
ਗੁਰ ਪਰਨਾਲੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੧੩) ।
ਗੁਰ ਪਰਨਾਲੀ-੧੬੫੬ ।
ਗੁਰ ਪੁੰਨਮ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸੈਂਚਰ-੨੦੭੧ ।
ਗੁਰ ਪੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੫੫੬ ।
ਗੁਰ ਪੁਰਬ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ-੯੫੯(੪) ।
ਗੁਰਪੁਰਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਜਨਮ ਕਥਾ ਪਾ: ੧੦) ਸਟੀਕ-੧੪੮੫ ।
ਗੁਰ ਪੁਰਬ ਨਿਰਣਯ-੧੨੦੩ ।
ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੫੦ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਚੋਣਵੀਂ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੫ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ-ਚੋਣਵੇਂ ਸ਼ਬਦ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੧੯) ।

ਇ: ਪ: ੧੬੬.

- ਗੁਰਬਾਣੀ ਜੋਤਿ (ਉਥਾਨਕਾ ਗ੍ਰੰਥ)-੧੦੫੨ ।
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਬੋਧ (ਉਥਾਨਕਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ)੮੭੦ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ- ਸਾਹਿਬ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਾ-੨੧੮੩ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੬ (੧੮੯੬ ਬਿ: ਕੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੯੪ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ (੧੯੪੨ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੫੨੪ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪ: ੬ (ਲਿਖਤੀ) ਦੋ ਸੈਂਚੇ-੧੮੧੦-੧੧ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ (ਲਿੱਥੋ ੪੧੮ ਗੁ:)-੧੮੧੨ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ(ਲਿਖਤੀ)-੭੪੩, ੧੧੧੨ ।
 ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ-੧੦੩੪, ੧੧੮੦ ।
 ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਜਨਮ ਪੁਰ ਵਿਚਾਰ-੧੪੯੧ ।
 ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਲਿਪੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ-੯੯੦ ।
 ਗੁਰਮਤ ਆਰਤੀ ਪ੍ਰਬੋਧ-੧੦੨੬, ੧੧੩੧, ੧੮੩੩ ।
 ਗੁਰਮਤ ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ-੭੧੯ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਸੁਧਾਕਰ-੨੪੮ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ, ਭਾਗ ੧-੧੦੩੫ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਆਖਿਆਨ-੧੮੦੩ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਦਰਸ਼ਨ-੧੬੧੬-੭ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੧੬੭ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਭਾਕਰ-੨੪੭, ੧੫੬੭ ।
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਮਾਣ-੧੧੦੦ ।
 ਗੁਰਮੁਖੀ ਚਾਲ-੧੪੦੫(੪) ।
 ਗੁਰ ਰਤਨ ਮਾਲ (ਸੋ ਸਾਖੀ)-(੧੮੯੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੫੯੫ ।
 ਗੁਰ ਰਤਨਾਵਲੀ (੧੮੯੭ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੫੧(੧) ।
 ਗੁਰੂ ਉਸਤਤਿ (ਲਿਖਤੀ)੨੫੫(੩) ।
 ਗੁਰੂ ਉਦਾਸੀਨ ਮੱਤੁ ਦਰਪਨ-੧੮੪੭ ।
 ਗੁਰੂ ਸੇਵਾ-੧੪੦੫(੨) ।
 ਗੁਰੂ ਕਾਵਯ ਦਰਸ਼ਨ-੧੧੭੭ ।
 ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਤਿ ਸਾਖੀਆਂ-੧੫੦੦ ।
 ਗੁਰੂ ਕੀ ਸੀ ?-੧੪੫੧ ।

ਇ: ਪ: ੧੬੭.

੯੪.

- ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਪੰਥ-੧੧੨੦ ।
ਗੁਰੂ-ਗਿਆਨ-੧੧੪੦ ।
ਗੁਰੂ ਨਾਮ ਮਾਲਾ-੨੪੯ ।
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ (ਮਾਰਚ ੧੯੩੫)-੧੪੪੧(੧) ।
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ-੧੩੯੪(੩) ।
ਗੁਰੂ-ਪਦ ਨਿਰਣਯ-੧੧੩੦ ।
ਗੁਰੂ ਪਦ ਪ੍ਰਬੋਧ-੧੮੩੭ ।
ਗੁਰੂ ਪਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੫੧੪ ।
ਗੁਰੂ ਬੰਸਾਵਲੀ (ਲਿਖਤੀ)-੨੫੫(੨) ।
ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ-੧੪੦੦(੨) ।
ਗੁਲਾਬ ਚੰਬੇਲੀ-੯੯੬ ।
ਗੁਲਾਬ ਚਮਨ-੧੫੮੨ ।
ਗੁਲਾਬੇ-੧੧੦੯(੧), ੨੩੪੭ ।
ਗੋਸਟ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਅਉਰ ਉਧੋ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੧੧) ।
ਗੋਸਟ ਸੇਖ ਇਬਰਾਹੀਮ-੯੩੩(੨) ।
ਗੋਸਟ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ-੧੦੩੭ ।
ਗੋਸਟ ਸ੍ਰੀ ਗੁਸਾਂਈ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੮੦੮ ।
ਗੋਸਟ ਕਬੀਰ ਗੁਸਾਂਈ ਜੀ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੫੨ ।
ਗੋਸਟ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕੀ ਬਾਬੇ ਲਾਲ ਨਾਲ (ਲਿਖਤੀ)-੧੭੦੦ ।
ਗੋਸਟ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਰਾਮਜਨਾਂ ਸਾਬ ਹੋਈ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੫੫ ।
ਗੋਸਟ ਮਲੁਾਰ ਨਾਲ-੧੧੯੧(੧੫) ।
ਗੋਸਟ ਮੀਆਂ ਮਿੱਠਾ-੮੪੧(੨) ।
ਗੋਸਟ ਰੁਕਨਦੀਨ ਨਾਲ ਹੋਈ-੭੪੭(੫) ।
ਗੋਸਟਾਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ-ਜਨਕ ਤੇ ਕਬੀਰ-ਰਾਮਾਂ ਨੰਦ ਜੀ ਦੀਆਂ (ਲਿਖਤੀ
੧੮੩੪ ਬਿਃ)-੧੯੭੩(੪) ।
ਗੋਰਖ ਕੁੰਡਲੀ-ਸੁਰ ਕਾ ਬੀਚਾਰ (ਲਿਖਤੀ)-੮੦੨(੬) ।
ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰ ਗਿਰਾਰਥ-ਕੋਸ਼ (ਲਿੱਥੋ)-੧੧੯੬-੭, ੧੫੦੮-੯ ।
ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਦੀਪਕਾ-੧੪੮੪ ।
ਗ੍ਰੰਥ ਮੱਤ ਸੰਗ੍ਰਹ-੧੫੦੪ ।

ਇ: ਪ: ੧੬੮.

੯੫.
ਗ੍ਰੰਥ ਲੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਉਪਮਾ-੨੩੮੬ ।

ਘ

ਘਰ ਵਿਚ ਸੁਰਗ-੯੪੫(੧) ।

ਚ

ਚਮਕੌਰ ਯੁੱਧ-੮੫੮(੧), ੯੩੨(੨) ।

ਚਰਿਤਾਵਲੀ (ਪਤੀ ਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ)-੧੧੬੦ ।

ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਪਾਖਯਾਨ ਗ੍ਰੰਥ (੧੮੫੨ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੫ ।

ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਪੁ ਤਿਯਾਗ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ ਕਾ-੫੨੫(੨) ।

ਚਲਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਵਣੇ ਕਾ-੨੧੮੪(੪) ।

ਚਾਚਾ ਭਤੀਜਾ-੯੨੭(੧), ੧੦੪੩(੩) ।

ਚਾਨਣਾ ਕਿ ਹਨੇਰਾ?-੧੭੭੬ ।

ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ-੧੮੮੨ ।

ਚਾਣਾਕਾ ਨੀਤੀ-ਭਾਖਾ-੧੬੦੮ ।

ਚਾਰ ਗੱਲਾਂ-੯੬੩(੩) ।

ਚਾਰ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ-੧੪੧੬ ।

ਚੀਨ ਜੀ ਅਮੀਰ ਜਾਦੀ ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਸੱਚੀ ਬਹਾਦੁਰੀ (ਸਿੰਧੀ ਬੋਲੀ)-
੯੯੩ ।

ਚੁੱਪ ਪ੍ਰੀਤਿ-੯੩੫(੪) ।

ਚੋਣਵੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੦੮ ।

ਚੋਣਵੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ-ਆਦਿ ਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੦੬-੭,
੧੫੭੮ (੧), ੨੩੧੯ ।

ਚੋਣਵੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ, ਬਾਈਹ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੧੭ ।

ਚੋਣਵੀਂ ਬਾਣੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਵਿਚੋਂ (ਲਿਖਤੀ)-੭੯੯(੧) ।

ਚੋਣਵੀਂ ਬਾਣੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ (ਲਿਖਤੀ)-੭੯੯(੨) ।

ਚੋਣਵੇਂ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੩(੯) ।

ਚੋਣਵੇਂ ਛੰਦ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੮) ।

ਚੋਣਵੇਂ ਮੋਤੀ-੧੪੦੫(੭) ।

ਇ: ਪ: ੧੬੯.

੯੬.

ਚੋਣਵੇਂ ਰਤਨ (ਪੁਣਛ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ)-੧੧੮੧ ।
ਚੋਤੀਹਵੀਂ ਸਿੱਖ ਵਿੱਦਯਕ ਕਾਨਫ਼ੈਂਸ ਦੇ ਪੰਥਕ ਨਜ਼ਾਰੇ-੧੭੯੮ ।
ਚੌਧਰੀ ਸ਼ਮੀਰ-੮੫੯(੧) ।

ਛ

ਛਪੈ ਰੱਸਬ ਕੇ ਲਿਖਤਿ(ਅਪੁਰਣ ਲਿਖਤਿ੧੮੮੯ ਬਿੱ:ਦੀ)-੭੮੪(੧)।
ਛੇ ਨਨਕਾਣੇ ਸਾਹਿਬ-੧੪੦੩ ।
ਛੂਤ ਛਾਤ ਦਾ ਖੂਨੀ ਹਾਥੀ-੧੪੦੮(੪) ।
ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ (ਸਾਕਾ ਸਰਹਿੰਦ)-੧੪੬੭ ।

ਜ

ਜਗਤ ਗੁਰੂ (ਨਾਨਕ)-੧੪੫੦ ।
ਜਗਤ ਜਲੰਦੇ ਦੇ ਰਾਖੇ-੧੩੯੪(੭) ।
ਜਗਤ ਵੈਰਾਗ (੧੯੦੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੮੪੫(੫) ।
ਜੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਾਰਾਂ-੧੭੨(੯) ।
ਜਥੇਦਾਰ (੧੯੨੨ ਈ:)-੧੬੭੯(੬) ।
ਜਨਮ ਅਸਤੋਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ-੨੩੭੭ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰਾਮੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕੀ-੨੩੬੧, ੨੩੯੨ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ-੨੬੧ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ-੨੬੨ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ-੨੬੦ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ-੨੬੪ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ-੨੬੩ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਦਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ-੧੧੬੯, ੨੩੯੮ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ-੨੬੫ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ-੨੫੯, ੧੧੧੫ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ) ਬਾਲੇਵਾਲੀ-੨੫੭ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ) ਬਾਲੇਵਾਲੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੫੮ ।
ਜਨਮ ਸਾਖੀ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ) ਬਾਲੇਵਾਲੀ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੭੭ ।

ਇ: ਪ: ੧੭੦.

- ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ-੫੦੭ ।
 ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ-੧੬੧੧ ।
 ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਜੀ ਦੀ (ਸੰਮਤ ੧੮੩੪ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
 ੧੯੭੪(੩) ।
 ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ-੨੩੯੬ ।
 ਜਨਮ ਪੱਤੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੮੦੭, ੨੧੮੪(੩) ।
 ਜੱਪੁ (੧੯੪੪ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੧੮੪(੧) ।
 ਜਪੁਜੀ-ਸਟੀਕ-੧੧੯੯, ੨੩੮੯ ।
 ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਇਕਾਖਰੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸਟੀਕ-੭੨੨ ।
 ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ-੧੬੮੮(੧) ।
 ਜਪੁ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਜਪੁਜੀ ਸਟੀਕ)-੧੧੮੮ ।
 ਜੱਪੁ ਪ੍ਰਦੀਪ (ਜਪੁ-ਸਟੀਕ)-੧੫੧੫(੧) ।
 ਜਪੁ ਮੱਕੇ ਵਿਚ ਹੋਆ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੨) ।
 ਜਫਰ ਨਾਮਾ-ਸਟੀਕ -੧੫੩੨ ।
 ਜਫਰ ਨਾਮਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੬੭(੧), ੧੭੦੧(੨) ।
 ਜਰਨ ਸ਼ਕਤੀ (ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ)-੧੩੯੬(੬) ।
 ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦਾ ਨਿਸਤਾਰਾ-੯੩੯(੪) ।
 ਜਾਗਦੀ ਜੋਤਿ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੯੧੭ ।
 ਜਾਤੀ ਕੀ ਹੈ?-੧੦੨੮ ।
 ਜਾਤੀ ਖੰਡਨ-੧੦੨੭ ।
 ਜਾਪੁ, ਛੱਕਾ ਦੇਵੀ ਜੀ ਕਾ ਆਦਿ-ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ (੧੮੮੩ ਬਿ:
 ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੯੭੫ ।
 ਜੀਉਂਦੀ ਕਣੀ-੯੬੭(੭) ।
 ਜੀਵਣ ਦਾਸ-੮੫੨(੨) ।
 ਜੀਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ-੧੭੬੧ ।
 ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ-੧੯੬੪ ।
 ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ-੧੭੭੭ ।
 ਜੀਵਨ ਕਿਰਨਾਂ-੧੭੬੮ ।
 ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸ਼ਹੀਦ'-੨੩੮੭ ।

ਇ: ਪ: ੧੭੧.

- ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ-੧੨੦, ੧੨੧ ।
 ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ-੧੧੯੯ ।
 ਜੀਵਨ ਠਾਕੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ-੯੮੫ ।
 ਜੀਵਨ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ-੧੪੦੬ ।
 ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੰਤ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, 'ਹਰੇਰਾਮ ਜੀ'-੨੩੬੫ ।
 ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸ੍ਰ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ-੧੧੨੧, ੧੭੮੧ ।
 ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਇ ਜੀ-੯੨੬ ।
 ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ-੧੧੩੮ ।
 ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਬਾਬਾ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ'-੧੧੨੨, ੧੭੬੫ ।
 ਜੀਵਨ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਦ-੨੦੭੩ ।
 ਜੀਵਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ-੧੩੯੮ ।
 ਜੀਵਨ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ-੧੩੮੭ ।
 ਜੀਵਨ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ-੭੭੮ ।
 ਜੁਗਾਵਲੀ (੧੮੩੪ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੯੭੩(੫) ।
 ਜੁੱਧ ਭੰਗਾਣੀ-੯੩੮(੪) ।
 ਜੁਏ ਬਾਜ਼ੀ-੯੭੧(੭) ।
 ਜੈਤਸਰੀ ਦੀ ਵਾਰ-ਸਟੀਕ-੯੮੦-੧ ।
 ਜੋਧ ਕਵੀ ਤੇ ਆਲਮ-੯੫੨(੨) ।
 ਜੋਹਰਿ ਖਾਲਸਾ-੧੯੨੪ ।
 ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਦਾ-੧੭੨(੮) ।
 ਜੰਗ ਚਮਕੌਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ-੧੪੦੧(੭) ।
 ਜੰਗ ਨਾਮਾ ਸ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ-੧੭੨(੩) ।
 ਜੰਗ ਨਾਮਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੬੮ ।
 ਜੰਗ ਨਾਮਾ ਲਾਹੌਰ-੧੭੨(੭) ।
 ਜੰਗੀ ਜਰਨੈਲ-ਸ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ-੧੫੫੫, ੧੬੭੯ ।
 ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ (੧੧ ਫੋਟੋਜ਼)-੫੪੦ ।
 ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਮਾ ਫਾਰਸੀ (ਲਿਖਤੀ)-੭੬੭(੨), ੧੭੦੨(੧) ।
 ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਮਾ-ਸਟੀਕ-੬੯੯ ।

ੜ

ਝਗੜਾ-ਦੇਉਰ ਭਾਬੀ ਦਾ-੧੫੯੬(੯) ।
 ਝਗੜਾ ਪੜੋਪੀ ਪੜੋਪੇ ਦਾ-੧੫੯੬(੧੨) ।
 ਝੂਠ ਦਾ ਪੋਲ-੧੫੧੭ ।
 ਝੁਲਣੇ ਸਿੰਘੇ ਕੇ (੧੮੬੯ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੩੧੨(੩) ।
 ਝੁਲਣੇ-੧੧੯੧(੧੨) ।
 ਝਲੀ ਚੁੱਕ-੯੭੧(੯) ।

ਟ

ਟੀਕਾ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ (ਚੱਕਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਕਾ)-੧੫੬੯ ।
 ਟੀਕਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ-੨੧੬੩ ।
 ਟੀਕਾ ਗੁਰ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾ (ਜਪੁ, ਰਹਿਰਾਸ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਹਜ਼ਾਰੇ)-੧੫੭੦ ।
 ਟੀਕਾ ਜ਼ਫਰ ਨਾਮਾ-੧੫੬੮ ।

ਠ

ਠੰਡੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ-੧੪੦੮(੧) ।

ਡ

ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ ਕੀ-੧੩੬੯ ।
 ਡੁੱਬੇ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾਂ-੯੬੯(੩) ।

ਢ

ਢਾਡੀ ਪ੍ਰਸੰਗ-੧੯੫੯ ।

ਤ

ਤਤੁ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਆਦਿ ਬਿਚਾਰ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੩(੭) ।
 ਤਨਖਾਹ ਨਾਮਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੬) ।

ਇ: ਪ: ੧੭੩.

੧੦੦.

- ਤਵਾਰੀਖ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ-੧੯੫੪ ।
ਤਰੁਮਾਵਲੀ (ਰੁਕਮਣੀ-ਵਿਆਹ)-੧੫੯੬(੧੫) ।
ਤੌਰੀਫ ਪੰਜਾਂ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ-੧੯੪੫ ।
ਤਿਹੁੰ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਝਗੜਾ-੧੫੯੬(੧੧) ।
ਤਿਲੁਸਤਤਿ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੯੨(੫) ।
ਤੁਰਕਣੀ ਦਾ ਕੁਸੰਗ-੧੦੭੦(੩) ।
ਤੁਲਸੀ ਰਾਮਾਯਣ-ਸਟੀਕ, ਪ੍ਰਥਮ ਸਪਾਨ (ਲਿੱਥੋ)-੨੩੫੧ ।
ਤੇਤੀ ਸੁਯੇ-ਸਟੀਕ-੨੦੭੦(੨) ।
ਤੇਜਸੀ ਨੈਨ (ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦੇ)-੧੪੦੧(੨) ।
ਤੋਸੀਫੋ ਸਨਾ (ਫਾਰਸੀ)-੧੬੨੮ ।
ਤ੍ਰਿਅ ਪੁਰਾਨ-੧੦੫੩ ।
ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ-੧੩੯੪(੧੦) ।
ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ-ਭਾਗ ੧ (ਦਸੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ) } ਲਿੱਥੋ-੧੫੬੦
ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ-ਭਾਗ ੨ (ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਲਸਾ) }
ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ, ਹਿਸਾ ੧, ਨੰਬਰ ੩-੧੮੧੩, ੨੧੬੬ ।
ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ, ਹਿਸਾ ੨, ਨੰਬਰ ੧-(ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ)-੨੩੨੫ ।
ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਨਾਭਾ-੨੩੯੦ (੨) ।
ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਰਾਜ ਖਾਲਸਾ-ਹਿੱਸਾ ਤੀਜਾ, ਭਾਗ ੧, ੨-੨੧੬੭ ।

ਦ

- ਦਸ ਗੁਰ ਦਰਸ਼ਨ-੧੪੭੯ ।
ਦਸ ਗੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੯੭੦ ।
ਦਸਮ ਗੁਰ ਗਿਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੧੭੪ ।
ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ-੨੭੫ ।
ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣਯ-੮੬੬ ।
ਦਸਮੇਸ਼-੧੬੮੫ (੨) ।
ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਪਣ-੧੦੮੫ ।
ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਾ ਗ੍ਰੰਥ, ਪਹਿਲੀ ਪੋਥੀ-੨੩੬੨ ।

ਇ: ਪ: ੧੭੪.

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਨਿਰਣਯ ਪਾਠ ਸੁਧ-ਅਸੁਧ-੧੧੯੦ ।
 ਦਸਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੀਵਣ ਬਿਤਾਂਤ-੧੬੦੩ ।
 ਦਸਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਗੁਰਪ੍ਰਨਾਲੀ-੨੩੮੩ ।
 ਦਰਬਾਰ ਖਾਲਸਾ-੧੭੮੩, ੧੯੨੬ ।
 ਦਰਦ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹਮਦਰਦੀ-੧੦੭੬ (੧) ।
 ਦਲਭੰਜਨੀ ਜੋਤਿ (ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)-੧੯੨੧ ।
 ਦਾਜ-੯੬੭ (੨) ।
 ਦਾਤਾ ਜੀ ਦਾਦੂ ਦਵਾਰੇ-੮੬੧ (੧), ੯੩੨ (੪) ।
 ਦਾਤਾਰੀ ਜੋਤਿ-(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)-੧੯੧੬ ।
 ਦਾੜੀ ਦੀ ਦੁਰਗਤ-੯੨੭ (੬) ।
 ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ-੧੮੯੮ ।
 ਦੀ ਦਰਬਾਰ-(ਸਨ ੧੯੨੮-੪੦ ਈ:)-੧੪੪੪ ।
 ਦੀਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤਕਾਰੀ-੧੩੯੭(੨) ।
 ਦੀਵਾਨਿ ਗੋਯਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੬੭ (੩), ੧੭੦੨ (੨) ।
 ਦੀਵਾਨਿ ਗੋਯਾ-ਸਟੀਕ-੮੬੯ ।
 ਦੁਖ ਹਰਤਾ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ)-੧੩੯੯ ।
 ਦੁਖ ਦਾਰੂ-੧੦੪੨ (੨) ।
 ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖੇ-੧੩੯੪ (੨) ।
 ਦੁਖੀ ਦਿਲ ਦੀ ਪੁਕਾਰ-੧੪੦੮ (੩) ।
 ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਨਿਸਤਾਰਾ-੮੪੧ (੧) ।
 ਦੋਵੀ ਗੁਣ ਦਾਤਾਰ-੧੪੦੮ (੨) ।
 ਦੋਵੀ ਜੀਵਨ-੯੬੦ ।
 ਦੋ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਬੀਰਤਾ-੧੦੭੩ ।
 ਦੋਦੋ ਰਾਣੀ-੮੪੦ (੨) ।
 ਦ੍ਰਾਦਸ ਮਸਤੀ (੧੯੨੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੩ (੭) ।
 ਦ੍ਰਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਿਧਾਂਤ ਰਵਿ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੫੯ (੩) ।
 ਦ੍ਰਿਗੁਰੂ ਦ੍ਰੈ ਪੰਥ ਪ੍ਰਦੀਪਕਾ (ਲਿੱਥੋ)-੧੫੫੯ (੨) ।

ਧ

ਧਰਮ, ਸਾਹਿੱਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ-੧੯੦੫ ।
 ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ-ਕਾਤਿਕ ਮਹਾਤਮ (ਲਿਖਤੀ)-੮੦੦ (੧) ।
 ਧਰਮ ਰੱਖਿਆ-੯੪੦ (੧) ।
 ਧਰਮੀ ਜੋਧਾ-ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ-੧੧੧੮ (੧) ।
 ਧਰਮੀ ਬੀਰ-੧੫੨੧ (੨) ।
 ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਬਚੋ-੯੬੪ (੧) ।

ਨ

ਨਸੀਹਤ ਨਾਮਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੪) ।
 ਨਦੋਣ ਜੁੱਧ-੮੫੪(੧) ।
 ਨਬੇੜੇ ਕਾ ਸਬਦ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੮) ।
 ਨਰਕ-ਸੁਰਗ-੯੪੫(੨) ।
 ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਯਾ ਇੰਜੀਲ-੨੧੭੨ ।
 ਨਵੀਂ ਕੁਚਾਲ-੯੩੭(੩), ੯੬੩(੪) ।
 ਨਵੇਂ ਜੁਗ ਦਾ ਪੂਰਣ ਮਨੁੱਖ-ਖ਼ਾਲਸਾ-੧੭੬੪ ।
 ਨਾਮ-੯੬੫(੧) ।
 ਨਾਰਾਇਣ ਉਪਨਿਖਦ-੧੧੦੩(੧੧) ।
 ਨਿਸੰਗ ਕੌਰ-੯੬੩(੬) ।
 ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਾਕੇ-੧੫੩੯ ।
 ਨਿਯਮ ਉਪਨਿਯਮ ਤੇ ਪੱਕੇ ਹੁਕਮ-ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ-੨੩੪੫-੬ ।
 ਨਿਯੋਗ ਦਰਪਨ-ਨਿਯੋਗ ਫਿਲੋਸਫੀ-੭੫੮ ।
 ਨਿਰਬਾਣ ਪ੍ਰਕਰਣ (੧੮੩੧ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੪੨ ।
 ਨਿਰਬਾਣ ਪ੍ਰਕਰਣ (੧੮੯੫ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੮੦੧ ।
 ਨਿਰਭੈ ਜੋਧਾ-ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ-੧੯੨੨ ।
 ਨਿਰਮਲ ਪੱਤ੍ਰ-(ਸੰਮਤ ੧੯੬੫ ਦਾ)-੧੪੩੦(੧) ।
 ਨਿਰਮਲ-ਭੂਸ਼ਣ-੨੭੧ ।
 ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤਿ-੧੩੯੪(੧) ।

ਇ: ਪ: ੧੭੬.

ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤਿ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਸਾਹਿਬ-੧੯੧੮ ।

ਨਿਰਾਲੇ ਚੋਜ-੧੪੦੧(੩) ।

ਨਰਸ਼ਾਹ ਨਿਸਤਾਰਾ-੯੩੪(੩) ।

ਨੌਕੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਡੰਡ-੯੯੧ ।

ਨੈਣਾਂ ਵਾਲਾ (ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ)-੨੩੦੫ ।

ਨੌ ਰਸ-੧੪੦੨(੨) ।

ਨੂੰਹ ਸੱਸ ਦਾ ਸੰਬਾਦ-੯੬੭(੪) ।

ਨੂੰਹ ਸੱਸ ਜੀ ਗੋਸਟ (ਸਿੰਧੀ)-੯੬੭(੫) ।

ਪ

ਪਸਚਾਤਾਪ-੯੬੪(੬) ।

ਪੱਛਮੀ ਸੂਹੀਆ-੧੦੬੫ ।

ਪਟਿਆਲਾ ਦਰਪਨ-੨੩੯੦(੧) ।

ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ (੧੯੨੧ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੩੩੦ ।

ਪੱਦ-ਅਰਥ ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰ-੧੧੦੧ ।

ਪਦਮਾਂ-੯੩੯(੧), ੧੦੬੮ ।

ਪਰਚੀ ਪਾ: ੧੦ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੨ ।

ਪਰਚੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਾਂ ਕੀਆਂ=ਪ੍ਰੇਮ ਅੰਬੋਧ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੨੨ ।

ਪਰਚੀਆਂ ਭਗਤ ਮਾਲ-੨੩੫੬ ।

ਪਰਮ ਮਨੁੱਖ-੧੨੦੮ ।

ਪਰਿਪੂਰਣ ਬਾਬਾ-ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ-੧੩੯੪(੧੧) ।

ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬੇਦੀ-੧੪੧੧ ।

ਪਵਿੱਤਰਤਾ-੯੫੮(੩), ੧੦੪੩(੪) ।

ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ-੧੬੬੬ ।

ਪਾਕਨਾਮਾ, ਸਾਖੀ ਮੱਕੇ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੬੨ ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ (ਲਿਖਤੀ)-੫੭੫ ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਏ ਗੁਰਦੁਆਰੇ-੧੪੨੧-੨ ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ-੧੬੬੭-੮ ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘਲੂਘਾਰਾ-੧੩੫੯ ।

ਇ: ਪ: ੧੭੭.

- ਪਾਰਸ ਭਾਗ (ਲਿੱਥੋ)-੭੪੦ ।
 ਪਾਰਸ ਭਾਗ (ਲਿਖਤੀ ੧੯੦੨ ਬਿੱ: ਦਾ)-੧੮੪੫(੧) ।
 ਪਾਠਾਂਤਰ ਦਰਪਨ-ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ-੧੪੦੨(੩) ।
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਗਤ ਨਿਰਵੈਰ-੯੭੧(੧੧), ੧੭੬੦(੧) ।
 ਪਿਆਰ-ਪਰਵਾਨੇ-੨੩੦੬ ।
 ਪਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸਾਈਂ-੯੩੧(੨) ।
 ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਜਗਨਨਾਥ ਫੇਰਾ-੮੩੯ ।
 ਪੀਰ ਬਹਾਵਦੀਨ-੯੩੩(੩) ।
 ਪੀੜ ਪੰਘੂੜੇ ਪਲਿਆ ਪੰਥ-੯੭੨(੩) ।
 ਪੁਸ਼ਪ-ਪਟਾਰੀ-੯੪੩ ।
 ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ-੧੧੭੫ ।
 ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ (੧੯੪੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੬੯(੨) ।
 ਪੈਂਤੀਸ ਅੱਖਰੀ-ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਮਾਣ--੧੫੧੬ ।
 ਪੋਥੀ ਆਸਾਵਰੀਆਂ-੨੩੫੪ ।
 ਪੋਥੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਤੱਕ
 (ਸੰ: ੧੮੦੬ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੦੬੭ ।
 ਪੋਥੀ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਕੀ = ਪ੍ਰੇਮ ਪਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ, ਦਸਮ ਮੰਡਲ(ਲਿੱਥੋ)-
 ੨੩੫੫ ।
 ਪੋਥੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥੀ (ਲਿਖਤੀ)-੨੦੬੫ ।
 ਪੋਥੀ ਚਤੁਰ ਗ੍ਰੰਥੀ (ਲਿੱਥੋ)-੭੨੫ ।
 ਪੰਚ (੧੯੨੦ ਈ:)-੧੬੭੯ (੨) ।
 ਪੰਚਦਸੀ ਭਾਖਾ (ਲਿੱਥੋ)-੧੬੧੨ ।
 ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਬਾਈ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਚੋਣਵੇਂ ਸ਼ਬਦ (ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਖਤਿ)-
 ੨੩੦੮ ।
 ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਹੋਰ ਚੋਣਵੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਲਿਖਤਿ)-੭੪੬ ।
 ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਹੋਰ ਚੋਣਵੀਂ ਬਾਣੀ (੧੮੬੯ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
 ੨੩੧੨ (੧) ।
 ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਚੋਣਵੀਆਂ ਵਾਰਾਂ (੧੭੨੯ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੬੫੭ ।
 ਪੰਜ ਦਰਿਆ (ਸਨ ੧੯੪੦ ਈ:) ੧੪੪੨(੩) ।

ਇ: ਪ: ੧੭੮.

- ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਮੁਕਤੇ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧ (੭) ।
 ਪੰਜ ਰਤਨ-੧੪੪੭ (੩) ।
 ਪੰਜਾਬ ਵਿਛੋੜਾ-੧੪੦੧ (੮) ।
 ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ (ਸਨ ੧੯੧੬ ਤੋਂ ੨੩ ਤੱਕ)-੧੬੮੦ ।
 ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਜਾੜਾ-੧੩੫੮ ।
 ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੂਨੀ ਇਤਿਹਾਸ-੧੩੬੦ ।
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਖੂਨੀ ਪੱਤੇ-੧੯੫੭ ।
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੀਰੇ-੧੯੦੨ ।
 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ-੧੭੨ ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਾਣ-੯੫੩ ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ-੧੮੬੮ ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪੰਜ ਰਤਨ-੨੩੮੧ ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਲੈਤੀ ਸੈਰ-੯੭੧ (੧੦) ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਰਮਾ (ਮਾਸਕ ਪੱਤੇ-੧੯੧੧-੨ ਈ:)-੧੭੮ ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਰਮਾ (ਮਾਸਕ ਪੱਤੇ-੧੯੧੪ ਈ:)-੧੭੯ ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਚ (੧੯੩੫ ਈ:)-੧੪੪੬ (੧) ।
 ਪੰਜਾਬੀ ਭੈਣ (ਐਪ੍ਰਿਲ ੧੯੧੦ ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੧੨)-੧੪੩੦ (੨)
 „ „ (ਮਈ ੧੯੧੨ ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੧੩) ੧੪੩੧ ।
 „ „ (ਮਈ ੧੯੧੩ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ੧੯੧੪)-੧੪੩੨ (੨) ।
 „ „ (ਜੂਨ ੧੯੧੬ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ੧੯੧੯)-੧੪੩੩ ।
 ਪੰਡਿਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ...ਕਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ-੮੬੮, ੧੧੨੪ ।
 ਪੰਡਿਤ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ (ਮਹੰਤ ਲੰਮੇ ਜਾਗੀਰ) ਕਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ-
 ੧੧੫੬, ੨੩੬੯ ।
 ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ, 'ਨਹਿਰੂ' (ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ)-੧੯੦੭ ।
 ਪੰਥ ਸੇਵਕ (੧੯੧੭ ਤੋਂ ੨੨)-੧੬੮੧ ।
 ਪੰਥ, ਧਰਮ ਤੇ ਨੀਤੀ-੧੬੫੪ ।
 ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਲਿੱਥੋ)-੨੫੬ ।
 ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ = ਮਹਾਰਾਜ ਖਾਲਸਾ-੧੫੩੫, ੨੪੦੦ ।
 ਪੰਥਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ-ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ-੧੭੦੪ ।

ਇ: ਪ: ੧੭੯.

੧੦੬.

- ਪੰਮਾ ਪ੍ਰਬੋਧ-੧੫੨੧(੧) ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਉਬਾਰੇ ਖਾਨ-੮੪੨(੧) ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਚੋਹਾ ਸਾਹਿਬ-੧੩੮੬ ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ (ਲਿਖਤੀ)-੨੫੫(੪) ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬੋਰ-੧੪੭੪ ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਭਾਈ ਪੰਨਾ-੯੩੪(੩) ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਭਾਈ ਮੰਬ-੧੭੯੦(੨) ।
- ਪ੍ਰਸੰਗ ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ-੧੪੭੧ ।
- ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਜੀ ਕਾ (ਲਿਖਤਿ ਸੰ: ੧੯੩੪ ਬਿ: ਦੀ)-
੭੮੨(੮) ।
- ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਜੀ ਕਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੮੫ ।
- ਪ੍ਰਸਿਧ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ-੧੮੮੩ ।
- ਪ੍ਰਸਿਧ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਵੀ-੧੮੦੧ ।
- ਪ੍ਰਸਿਧ ਜੀਵਨੀਆਂ-੧੮੮੪ ।
- ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ-ਜ਼ਾਲਮ ਨਰੈਣੂ ਦੀ ਕਰਤੂਤ-੧੪੭੩ ।
- ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਾਗਰ-੧੧੧੯ ।
- ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਖ਼ਾਲਸਾ (੧੯੨੨ ਈ:)-੧੬੮੨(੪) ।
- ਪ੍ਰਭਾਤ (੧੯੩੩-੪ ਈ:)-੧੪੪੬(੨) ।
- ਪ੍ਰਭੂ ਸਤੋਤ੍ਰ-੧੫੯੬(੧੪) ।
- ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਿੱਕ-੯੩੭(੨) ।
- ਪ੍ਰਯਾਜ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ-੧੫੧੨ ।
- ਪ੍ਰਯਾਜ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ-੧੦੯੫ ।
- ਪ੍ਰਯਾਇ ਫਾਰਸੀ ਪਦੋਂ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਮਧ ਸੇ-੫੨੬ ।
- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜੰਗ ਨਾਮੇ-੧੮੬੭ ।
- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੧੩੫੨ ।
- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬੀੜਾਂ ਬਾਰੇ-੧੨੪੧ ।
- ਪ੍ਰਿਯਾਇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਦਿ ਦੇ-੧੧੭੦ ।
- ਪ੍ਰਿਯਾਇ ਫਾਰਸੀ ਪਦੋਂ ਕੇ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ੧੪੯੬ ।
- ਪ੍ਰਿਯਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ ਜੀ ਕੇ-੧੧੯੫, ੨੩੨੮ ।

ਇ: ਪ: ੧੮੦.

ਪ੍ਰੀਛਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੯੯(੩) ।
 ਪ੍ਰੀਛਾ, ਮਹਲਾ ੫ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੬੪(੧), ੧੫੭੮(੨) ।
 ਪ੍ਰੀਤਮ-(ਜਨਵਰੀ ੧੯੩੧ ਤੋਂ ਮਈ ੩੭)-੧੪੪੫ ।
 ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾ-੯੭੦(੮) ।
 ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ (ਫਰਵਰੀ ੧੯੩੫ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ ੧੯੩੯)-੧੪੪੧(੨) ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਸਰੋਵਰ ('ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਮਾਂ'-ਸਟੀਕ)-੧੧੭੬ ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਪਤੰਗੇ-੧੩੯੬(੪) ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਪਟੋਲਾ-੯੪੦(੫) ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਫੁਲਵਾੜੀ (ਦੀਵਾਨ ਗੋਯਾ-ਸਟੀਕ)-੧੧੭੯ ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਗ-੯੪੦(੪) ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣ-੧੭੬੯ ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਨ-੧੮੯੪ ।

ਫ

ਫਤਹਿ ਨਾਮਾ-੧੭੨(੨) ।
 ਫੁਨਹੇ, ਮਹਲਾ ੫-ਸਟੀਕ-੨੦੬੩ ।
 ਫੁਰਕਾਨ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੭) ।
 ਫੁਲਵਾੜੀ-(ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੨੮ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ ੧੯੩੯)-੧੪੩੪ ਤੋਂ
 ੧੪੩੯ ।
 ਫੁਲ ਬੰਸਾਵਲੀ (ਸ੍ਰੀ ਕੌਰ...ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਉਤਸ਼ਵ)-੨੩੯੪ ।
 ਫੋਟੋ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਸੱਤ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ (ਪਾ: ੯-੧੦)-੫੪੧ ।
 ਫੋਟੋ ਪੱਤ੍ਰਾ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਤੀ ੧੦ ਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ-੫੪੨-੩ ।

ਬ

ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਚੋਣਵੇਂ)-੧੦੦੦ ।
 ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਮਹਰਮ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ)-੧੦੬੪ ।
 ਬਗਦਾਦ ਫੇਰੀ-੮੪੭(੧), ੯੩੫(੧) ।
 ਬਚਨ-੧੪੦੫(੩) ।
 ਬਚਨ ਗੋਬਿੰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ-ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਮਾਣ-੨੧੬੫(੩) ।

ਇ: ਪ: ੧੮੧.

੧੦੮.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਦੈ ਸਿੰਘ-੮੫੬(੧) ।
ਬਨ ਯੁੱਧ-੮੫੫(੧) ।
ਬਬਰ ਸ਼ੇਰ (੧੯੨੫ ਈ:)-੧੬੭੯(੯) ।
ਬਵੰਜਾ ਲੈਕਚਰ (ਤ੍ਵਾਰੀਖੰ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ)-੧੯੫੫ ।
ਬਾਣੀ-ਜੱਲਣ ਭਗਤ-੧੧੪੪ ।
ਬਾਣੀ ਬਿਹੰਗਮ (੧੮੩੬ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੩੨(੧) ।
ਬਾਣੀ ਬਿਉਰਾ-੯੨੨ ।
ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ-ਸਟੀਕ-੨੩੧੪ ।
ਬਾਬਾਣੀਆਂ ਕਾਹਾਣੀਆਂ-੯੩੫(੩), ੨੨੮੧(੧) ।
ਬਾਬਾ ਤੇਗਾ ਸਿੰਘ-੧੭੭੮ ।
ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, 'ਸ਼ਹੀਦ'-੭੯੭ ।
ਬਾਬਾ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸ਼ਹੀਦ'-੯੮੮ ।
ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ-੨੩੫੮ ।
ਬਾਬਾ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ-੯੩੬(੩) ।
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ 'ਬਹਾਦੁਰ'-੧੯੨੦ ।
ਬਾਰਾਂ ਮਾਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਕਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੪) ।
ਬਾਰਾਂ ਮਾਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ-੧੫੬੪(੫, ੬) ।
ਬਾਰਾਂ ਮਾਹਾਂ-ਤੁਖਾਰੀ-ਭਾਵ ਅਰਥਨੀ ਟੀਕੇ ਸਹਿਤ-੧੭੫੮ ।
ਬਾਰਾਂ ਮਾਹਾਂ-ਮਾਂਝ-ਸਟੀਕ-੯੨੩(੨), ੧੨੬੨ ।
ਬਾਲ ਗੁੰਦਾਈ-੮੪੫(੨) ।
ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ ਗਹਿਣੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਔਗੁਣ-੯੬੭(੩) ।
ਬਾਵਾ ਦਯਾ ਨੰਦ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ-੭੫੬ ।
ਬਿਹਾਰੀ ਸਤਸਈ-ਸਟੀਕ (੧੮੩੪ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੨੧੭੧ ।
ਬਿਹੰਗਮ ਬਾਣੀ-੮੬੩, ੧੮੪੦ ।
ਬਿਹੰਗਮ (੧੯੧੦ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੯੭੪(੧) ।
ਬਿਹੰਗਮ ਬਾਣੀ (ਲਿਖਤੀ)-੭੪੭(੧) ।
ਬਿਖਮੁ ਤੇਗਾ ਹੈ ਭਾਣਾ-੯੭੩(੨) ।
ਬਿਗਿਆਨ ਗੀਤਾ-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੩(੩) ।
ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ-੧੭੭੧ ।

ਇ: ਪ: ੧੮੨.

ਬਿਜੈ ਮੁਕਤ-ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ (ਲਿੱਥੋ) ੧੬੯੬ ।
 ਬਿਨੈ ਪੱਤ੍ਰ-੯੬੧(੨) ।
 ਬੀਬੀ ਦੇਸਾਂ-੧੦੩੭(੨) ।
 'ਬੀਰ' ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਨੰਬਰ (ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੧੪)-੧੪੪੮ ।
 ਬੀਰ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ-੧੫੯੩-੪ ।
 ਬੁੱਧੀ ਬਾਰਿਧ-੧੫੦੬(੨) ।
 ਬੁੱਧ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ-੧੪੧੮ ।
 ਬੋਬ ਨਾਨਕੀ ਜੀ-੧੩੯੫ ।
 ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਬਿਰਹੁ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-੯੬੫(੨) ।
 ਬੈਂਤਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ-੧੭੨(੫) ।
 ਬੰਸਾਵਲੀ ਭਾਈ ਮਥੇ ਮੁਰਾਰੀ-੭੬੯(੩) ।
 ਬੰਸੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੫੬੪(੪) ।
 ਬੰਦੀ ਛੋੜ (ਜੀਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ)-੭੫੪ ।
 ਬੰਬੀਹਾ ਬੋਲ-੧੧੭੨ ।
 ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ ਸੁਧਾਰ-੧੦੭੭(੧) ।
 ਬ੍ਰਾਹਮਣ-ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ (ਫਰਵਰੀ ੧੯੪੦)-੧੪੫੫ ।

ਭ

ਭਗਉਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੨੩੬੪ ।
 ਭਗਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ-੨੩੫੯ ।
 ਭਗਤ ਸਾਰ ਪੋਥੀ-੭੮੧(੩) ।
 ਭਗਤ ਦਰਸ਼ਨ-੨੩੮ ।
 ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ-੧੦੬੩ ।
 ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ (ਅੰਕ ੧)-੧੮੦੯ ।
 ਭਗਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਗਾਥਾ-(੧੯੦੨ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੮੪੫(੪) ।
 ਭਗਤ ਬਾਣੀ, ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਤੇ ਸਵਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਜ-
 (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੩(੧) ।
 ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਦੀ ਖੋਜ-੨੩੮੮ ।
 ਭਗਤ ਮਾਲਾ ਸਟੀਕ, ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ-(੧੮੯੬ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ) ੭੮੦ ।

ਇ: ਪ: ੧੮੩.

੧੧੦.

- ਭਗਤ ਮਾਲ-ਸਟੀਕ (ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ)-੧੬੧੦ ।
ਭਗਤ ਮਾਲ-ਸਟੀਕ, ਪ੍ਰਯਾਦਾਸ-(ਲਿੱਥੋ)-੧੫੮੧ ।
ਭਗਤ ਵੱਛਲ-੧੩੯੭(੧) ।
ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ-ਸਟੀਕ-੧੫੧੦-੧੧, ੨੧੬੪ ।
ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੧੧(੧) ।
ਭਰਥਰਿ ਜੋਗੀ-੮੩੭(੧), ੯੩੪(੫) ।
ਭਵ ਭੰਜਨ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ)-੧੦੬੭ (੨) ।
ਭਵਿਖਤ ਬਚਨ (ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ)-੧੧੯੧ (੯) ।
ਭਾਈ ਅਜਿੱਤਾ-੮੪੩ (੧), ੯੩੪ (੧) ।
ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ-(੧੮੩੪ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
੧੯੭੩ (੩) ।
ਭਾਈ ਕਨੁਯਾ ਜੀ-੯੪੪ ।
ਭਾਈ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਜੀ-੧੦੬੬ (੧) ।
ਭਾਈ ਗੜੀਆ ਜੀ-੯੭੪(੩) ।
ਭਾਈ ਜੋਪਾਲ ਜੀ-੧੪੧੭ ।
ਭਾਈ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ-੯੭੬ ।
ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਜੀਉ-੯੩੪ (੪) ।
ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸ਼ਹੀਦ'-੧੪੬੦, ੧੫੨੭ ।
ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸ਼ਹੀਦ'-੧੫੫੪ ।
ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਖਾਨਦਾਨ-੧੩੮੨ ।
ਭਾਈ ਦੇਊ (ਹਾਇ ਨਾ ਤੋੜ)-੧੧੦੯ (੨) ।
ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਿਸਤਾਰਾ-੧੦੬੯ ।
ਭਾਈ ਫੇਰੂ ਜੀ-੧੪੧੫ ।
ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਜੀ-੧੪੧੪ ।
ਭਾਈ ਬੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ-੧੪੯੩ ।
ਭਾਈ ਭਾਗੀਰਥ-੮੪੫(੧) ।
ਭਾਈ ਭੂਮੀਆਂ ਜੀ-੮੪੬(੨), ੯੩੩(੧) ।
ਭਾਈ ਮਹਿੰਗਾ ਤੇ ਮਾਈ ਸੁਹਾਗਬਾਈ ਦੀ ਵਿਥਿਆ-੯੩੧(੧), ੧੧੧੦
ਭਾਈ ਮੰੜ-੧੪੭੨ ।

ਇ: ਪ: ੧੮੪.

ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ-੯੨੯(੪) ।

ਭਾਈ ਮਾਧੋ ਜੀ-੧੦੭੦(੧) ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਣਾਵਾਂ-੧੩੫੫ ।

ਭਾਗ ਭਰੀ-੯੭੪(੨) ।

ਭਾਗਵਤ, ਇਕਾਦਸ ਸਿਕੰਧ-ਭਾਖਾ (੧੯੨੩ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-
੧੧੦੩(੫) ।

ਭਾਗਵਤ, ੧੧ਵਾਂ ਸਿਕੰਧ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੧੧(੪) ।

ਭਾਗਵਤ ਪੁਰਾਣ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ (੧੮੪੦ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੦੯੬ ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਾਜ ਬਨਤਰ-੧੯੫੧ ।

ਭੁਜੰਗੀਆਂ ਦਾ ਸੁਲਕ-੯੭੧(੪) ।

ਭੋਗਲ ਪੁਰਾਣ-ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੧੮), ੨੩੭੩(੮) ।

ਮ

ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਅਤੇ ਮੀਰਾਂ ਕੋਟੀਆ ਦਲੇਰ-੧੪੨੦ ।

ਮਸੇ ਦੀ ਮੋਤ-੧੪੬੬ ।

ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ-ਚਰਿਤ੍ਰ-੧੧੪੯ ।

ਮਹਾਂਭਾਰਤ-ਭਾਖਾ-(੧੮੯੬ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੮੪੪ ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ-੯੮੭ ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਬਹਾਦੁਰ-੧੭੫ ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ-੧੮੯੫ ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਤੱਥਾ ਗੁਰ ਭਗਤੀ-
੧੪੦੭ ।

ਮਹਾਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ-੧੭੭੪ ।

ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ-੧੭੭੩ ।

ਮਹਾਂ ਰਾਮਾਯਣ ਨਿਰਬਾਣ ਤੇ ਖਿੱਲ ਪ੍ਰਕਰਣ ਭਾਖਾ,(੧੯੧੫ ਬਿੱ: ਦੀ
ਲਿਖਤਿ)-੨੩੦੭ (੧) ।

ਮਹਿਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (੧੮੯੭ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੫੧ (੨) ।

ਮਹਿੰਦੀ-੯੬੬ (੫) ।

ਮਨ ਜੀਤੈ ਜੱਗ ਜੀਤ-੧੯੬੫ ।

ਇ: ਪ: ੧੮੫.

੧੧੨.

- ਮਨੋਤ (ਸੁਹਰਾਬ ਤੇ ਰੁਸਤਮ ਦਾ ਸਾਕਾ)-੯੮੬ ।
ਮਲਿਕ ਭਾਗੋ-੯੩੩ (੪) ।
ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ-੧੪੦੯ (੧) ।
ਮਾਈ ਜੱਸੀ-੮੪੬ (੧) ।
ਮਾਈ ਭਾਗੋ-੧੨੧੫ ।
ਮਾਛੀ ਵਾੜੇ ਦੇ ਕੋਤਕ-੮੫੮(੨) ।
ਮਾਝਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ (ਲਿਖਤੀ) ੧੫੬੨ (੧) ।
ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ-੧੪੬੯ ।
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਿਸਤਾਰਣ-੮੪੪ (੨) ।
ਮਾਧਵਾਨਲ-ਕਾਮਕੰਦਲਾ-੧੫੬੨ (੨) ।
ਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੦੨ ।
ਮਾਰੂ ਵਾਰ, ਡੱਖਣੇ ਮ: ਪ (ਸਟੀਕ)-੧੦੩੧ ।
ਮਾਲਣ-੧੦੭੨ (੧) ।
ਮਾਂਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਮੱਤਾਂ-੯੬੮ (੩) ।
ਮਾਂਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ-੯੬੮ (੨) ।
ਮਿਲਾਪ (ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਤੇ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦਾ)-੧੦੭੪ ।
ਮੁਕਤਿ ਦੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ-੧੬੦੬ ।
ਮੁਕੱਮਲ ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ (ਭਾਗ ੧)-੧੦੮੧ ।
ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਪੰਜ ਪੌੜੀਆਂ ਸਟੀਕ-੯੨੧, ੧੬੯੭ ।
ਮੋਹਰਾਜ ਨਾਵਾਂ-੧੮੬੧ ।
ਮੋਰਾ ਅਦਭੁਤ ਘਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਖਿਆ-੯੬੯ (੧) ।
ਮੋਰਾ ਤੇ ਸਾਧੂ..... ਦਯਾ ਨੰਦ ਦਾ ਸੰਬਾਦ-੧੦੨੫, ੧੦੯੧ ।
ਮੋਰਾ ਬਾਲਾ ਪ੍ਰੀਤਮ-੮੫੧ ।
ਮੋਰੀ ਦੁਪਹਿਰ-੯੬੬ (੪) ।
ਮੋਰੀ ਯਾਦ (ਮਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ)-੧੮੮੫ ।
ਮੈਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ? ਤੈਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ?-੧੦੪੩ (੧) ।
ਮੈਂ ਕੌਣ ?-੯੫੮ (੨) ।
ਮੋਖ ਪੰਥ-੧੧੭੧ ।
ਮੋਖਸ਼ ਮਾਰਗ-੧੦੩੨, ੧੫੫੩ ।

ਇ: ਪ: ੧੮੬.

ਮੋਖਸ਼ ਮਾਰਗ (ਵੇਦਾਂਤ)-੨੧੭੩ ।

ਮੰਗਲ ਦੀ ਸੈਰ-੯੨੭ (੫) ।

ਯ

ਯਾਤ੍ਰਾ-ਹਜ਼ੂਰ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ-੯੩੨ (੫) ।

ਰ

ਰਸ ਕਬਿੱਤ-੧੫੯੬ (੫) ।

ਰਸ ਪੰਚ ਬਾਰ ਨਿਧਿ-(੧੮੯੬ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੫੯੬ (੧) ।

ਰਸ ਬਿਰੂਥ ਨਿਧਿਬਾਰ („)-੧੫੯੬ (੨) ।

ਰਸ ਭਿੰਨੜਾ ਗੁਰ-ਪੁਰਬ-੮੪੮ ।

ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਥਾ ਰਹਿਤਨਾਮਾ-੧੧੫੯ ।

ਰਹਿਤਨਾਮੇ-੧੮੩੪ ।

ਰਹਰਾਸ, ਸਟੀਕ-੯੨੩ (੧) ।

ਰਹਿਤਨਾਮਾ-੧੧੯੧ (੫) ।

ਰਤਨ ਮਾਲਾ (ਅਪੂਰਨ ਲਿਖਤਿ ੧੮੯੩ ਬਿ: ਦੀ)-੭੪੪ (੧) ।

ਰਤਨ ਮਾਲਾ (੧੯੧੦ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੯੭੪ (੨) ।

ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ (ਸੁਈਏ ਸਟੀਕ)-੧੮੩੨ (੧) ।

ਰਾਇ ਕਲਾ ਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਯੁੱਧ-੮੫੩(੨) ।

ਰਾਇ ਬਸਾਲੀ-੮੫੭ (੧) ।

ਰਾਸ ਲੀਲਾ-੧੫੯੬ (੮) ।

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ-ਸਟੀਕ-੯੫੫ (੨) ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ-੧੪੪੭ (੨) ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਅੰਕ-੯੫੨ (੧) ੧੪੪੭ (੨) ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦਰਪਨ-੧੪੪੭ (੧) ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਨਿਰਣਯ-੧੬੭੭ ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਮੰਡਨ ਪ੍ਰਬੋਧ-੨੩੫੩ ।

ਰਾਗ-ਰਤਨ ਚੰਦ੍ਰਕਾ-੧੫੯੬(੬) ।

ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ-੧੬੮੬(੨) ।

ਇ: ਪ: ੧੮੭.

੧੧੪.

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-੯੩੦(੨) ।

ਰਾਜਨੀਤਿ-ਕਬਿੱਤ (ਲਿਖਤਿ ੧੯੫੦ ਬਿੱ: ਦੀ)-੫੨੭ ।

ਰਾਜਨੀਤਿ ਕੇ ਕਬਿੱਤ (ਲਿਖਤੀ)-੭੬੮(੨) ।

ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨਾਟਕ-੧੫੩੪ ।

ਰਾਜਾ ਜੀ ਤੇ ਮਿਸ ਸਨੀਕਸ, ਬੀ-੭੯੬ ।

ਰਾਜਾ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ-੧੦੯੩ ।

ਰਾਜਾ ਮਧੁਰ ਬੈਨ-੧੬੬੧ ।

ਰਾਜਾ ਰਤਨ ਰਾਇ-੮੫੨(੧), ੯੩੯(੩) ।

ਰਾਜੇ ਅੰਬਰੀਕ ਭਗਤ ਜੀ ਕੀ ਕਥਾ-੭੪੭(੬) ।

ਰਾਣਾ ਹਮੀਰ ਦੇਵ ਦਾ ਯੁੱਧ-੨੩੮੫ ।

ਰਾਣਾ ਭਬੋਰ-੧੦੩੯ ।

ਰਾਣੀ ਪਦਮਣੀ ਦਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ-੧੦੭੧ ।

ਰਾਧਾ-ਸ਼ਾਮੀ ਮੱਤ ਆਦਰਸ਼-੧੮੪੮ ।

ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਵਾਰ-ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੩) ।

ਰਾਮਾਸੁਮੇਧ-ਭਾਖਾ (੧੮੭੭ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੬੬੪ ।

ਰਿਣ-ਹੱਤਯਾ-੯੭੧(੬) ।

ਰੀਪੋਰਟ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ-ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-੧੬੨੬-੭ ।

ਰੀਪੋਰਟ-ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਗੁ: ਸੀਸ ਗੰਜ ਦਿੱਲੀ-੧੬੬੨ ।

ਰੂਪ ਦੀਪ ਪਿੰਗਲ (ਲਿਖਤੀ)-੭੬੮(੧) ।

ਰੋਗ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰ ਧੰਨਿਵਾਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-੯੪੬(੩) ।

ਲ

ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ-੧੮੯੭ ।

ਲਹੂ ਦੇ ਲੇਖ-੧੯੫੮ ।

ਲਖਮੀ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੨੩੯੭ ।

ਲਾਟੂ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਅਡੋਲਕ ਸਿੰਘ-੯੯੮ ।

ਲਾਡਮਈ ਬੇਨਤੀ-੯੬੧ (੧) ।

ਲਿਖਾਰੀ (੧੯੩੫-੭ ਈ:)-੧੪੪੨ (੧) ।

ਲਿਵ-੮੫੦ (੨) ।

ਇ: ਪ: ੧੮੮

ਲੀਲਾ-ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ-੧੯੧੪ ।
 ਲੈਕਚਰ ਮਹਾਂ ਚਾਨਣ-੧੮੯੯ ।
 ਲੋਹੇ ਰੱਖ-੯੬੬ (੮) ।

ਵ

ਵਚਿੱਤ੍ਰ ਸੁਪਨੇ-੯੫੬ (੧) ।
 ਵੱਡਾ ਖਾਲਸਾ ਸਿਦਕ ਤਥਾ ਸਮਸ਼ੇਰ ਖਾਲਸਾ-੧੫੩੮ ।
 ਵੱਡਾ ਘਲੂਘਾਰਾ-੯੩੬ (੨) ।
 ਵਡਿਆਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ-੧੫੯੬ (੨) ।
 ਵੱਡੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ-੮੬੭ ।
 ਵਰਤਮਾਨ ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਨੀਤੀ-੧੦੦੫ ।
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਰਸ਼ਨ-੧੯੮੮ ।
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-੨੩੬੩ ।
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੰਤ੍ਰਾਰਥ-੧੫੦੬ (੪) ।
 ਵਾਰ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ-੧੭੨ (੪) ।
 ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀ ਜੀ ਕੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੧੪) ।
 ਵਾਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਦੀ (ਲਿਖਤੀ)-੧੧੯੧(੧੭) ।
 ਵਾਰ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ-੨੧੯੦ ।
 ਵਾਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ-੨੧੬੫ (੧) ।
 ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਚੋਣਵੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਲਿਖਤੀ)-੨੦੬੯ ।
 ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਕਬਿੱਤ ਸਵੈਯੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ (ਕਵਿ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਲਿਖਤਿ)-
 ੭੩੯ ।
 ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਕਬਿਤ ਸਵੈਯੇ (੧੮੮੮ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੩੬੧ ।
 ਵਾਰੀਆਂ ਚੌਂਕੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀਆਂ-੨੩੫੭ ।
 ਵਿਸ਼ਨੂ ਸਹੰਸਰ ਨਾਮਾ-੧੬੦੭(੪) ।
 ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪੁਰਾਣ (ਵੇਦਾਂਤ) ਭਾਖਾ (ਲਿਖਤੀ ੧੯੧੩ ਬਿੱ: ਦਾ)-੭੩੪ ।
 ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪੁਰਾਣ (ਵੇਦਾਂਤ) ਭਾਖਾ (੧੯੦੦ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੫੦ ।
 ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪੁਰਾਣ (ਵੇਦਾਂਤ) ਭਾਖਾ (੧੮੨੩ ਬਿ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੭੫੨ ।
 ਵਿਸਮਾਦੀ ਵੈਰਾਗ-੧੦੭੭ (੨) ।
 ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ-੧੦੬੭ (੧) ।

ਇ: ਪ: ੧੮੯.

੧੧੬.

- ਵਿਗਿਆਨ ਗੀਤਾ (ਲਿਖਤੀ)-੨੩੭੪ (੮) ।
ਵਿਚਾਰ ਸਾਗਰ, ਸਟੀਕ (ਲਿਖਤਿ)-੧੮੪੨ ।
ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਾ-੧੬੦੭ (੬) ।
ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਾ-ਸਟੀਕ (ਲਿਖੋ) ੧੦੯੯ ।
ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਾ (ਲਿਖਤੀ)-੮੦੨ (੫), ੨੩੭੪ (੩) ।
ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਾ (੧੮੯੨ ਬਿੱ: ਦੀ ਲਿਖਤਿ)-੧੧੦੨ (੨) ।
ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਾ (ਲਿਖਤੀ ਸੰਮਤ ੧੮੯੪ ਬਿੱ:)-੨੩੭੩ (੧) ।
ਵਿਜੈ ਵਿਨੋਦ-੧੫੯੨ ।
ਵੈਦਕ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਇਲਮੋ ਹੁਨਰ ਪੁਰ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਚਾਰ-੭੨੯ ।
ਵੈਦਾਂਤ-ਪ੍ਰਭਾਖਾ (੧੭੧੭ ਬਿੱ: ਦੀ ਰਚਨਾ)-੭੪੪(੫), ੭੮੨(੪),
੭੮੩ (੪) ।
ਵੈਦਕ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ-੧੨੦੪ ।
ਵੈਦਰਾਜ (ਮਾਸਕ ਪੱਤ੍ਰ-ਨਵੰਬਰ ੧੯੧੩)-੧੪੩੨ (੧) ।
ਵੈਰਾਗ ਸ਼ਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ-੧੮੪੧ ।
ਵੈਰਾਗ ਸ਼ਤਕ (ਲਿੱਥੋ)-੧੬੦੭ (੨) ।
ਵਜਰਾਠ ਪਰਬ(ਮਹਾਂਭਾਰਥ)ਗ੍ਰੰਥ-(੧੯੪੦ ਬਿੱ:ਦੀਲਿਖਤਿ)-੨੩੭੧ ।

ਆਸਾਮੀ

- ਆਸਾਮ ਬੁਰੰਜੀ-੨੮, ੪੦, ੪੨ ।
ਆਸਾਮਾਰ ਪਾਦਯਾ ਬੁਰੰਜੀ-੩੦ ।
ਅਹੋਮ ਬੁਰੰਜੀ-੪੧ ।
ਕਚਾਰੀ ਬੁਰੰਜੀ-੩੪ ।
ਕਾਮਰੂਪਾਰ ਬੁਰੰਜੀ-੨੭ ।
ਜਯੰਤੀਆ ਬੁਰੰਜੀ-੩੫ ।
ਤੁੰਡ ਖੁੰਛਿਯਾਂ ਬੁਰੰਜੀ-੩੧ ।
ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਬੁਰੰਜੀ-੩੯ ।
ਦੇਉਧਾਈ ਆਸਾਮ ਬੁਰੰਜੀ-੨੯ ।

ਬੰਗਲਾ

- ਸੁਖਮਨੀ-ਸਟੀਕ-੧੧੪੨ ।
ਮੁਕਤਿ ਪੁਜਾਰੀ-੧੦੯੨ ।

ਇ: ਪ: ੧੯੦.

B-1519

ਸ: ਸਰਮਖ ਸਿੰਘ 'ਅਮੋਲ' ਐਡੀਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ 'ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ'
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ (ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ
ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
ਨਿਵਾਸ, ਹਾਲ ਨੰ: ੪) ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ॥
